

Nya Upplagan

augusti 2009 Nr 37

Bono

Noam Chomsky

Thomas Millroth

Ditte Lundberg

Jonas Hallberg

Anneli Jordahl

Nejra Besic

Kalle Lind

Björn Ranelid intervjuar

Björn Ranelid

krönikor, recensioner, kult, serier, lattjo, och mycket, mycket mer...

MacSupport. Allt du behöver!

MacSupport. Totalansvar för dina dator- och kommunikationslösningar.

Naturligtvis är vi oslagbara på Mac-produkter. Men vi kan också blandade miljöer.

Välkommen att testa en partner som gärna effektiviserar även ditt företag.

Mac. Helt enkelt smartare.

Du kan göra allt du behöver med en Mac. Den är kompatibel med Microsoft Office och du kan köra Windows- och Mac-program samtidigt. En Mac blir oftast billigare, då vi byggt in alla de viktigaste programmen. Och Mac är säkrare. Har du hört talas om en Mac som drabbats av virus?

Ta iMac som exempel. Skärmen är datorn! En revolution för produktiviteten och arbetsglädjen. Bara några minuter efter att du öppnat kartongen är du i full, kreativ produktivitet.

Vi bjuder på en
behovsanalys!

Vi ser över ert datorbehov
och ger förslag.

MACSUPPORT

Premium
Reseller

Hårdvaror, mjukvaror, nätverk (även blandade miljöer), utbildning, support och finansiering.

Baltzarsgatan 18, Malmö. 040-660 16 40.
Mårtenstorget 6, Lund. 046-150 400.

MacSupport

Lars Yngve
lars@nyaupplagan.se
Chefredaktör, ansvarig utgivare

Maria Yngve - lagledare,
som önskar sol på sin
och alla läsares semester
maria@nyaupplagan.se
Ekonomichef

Thomas Millroth
Thomas@nyaupplagan.se

Mikael Håkansson Askaner
mikael@nyaupplagan.se
Layout

Tord Johnsson
tord@nyaupplagan.se

Nya Upplagan

augusti 2009 Nr 37

Medverkande skribenter

Lars Yngve
Bono
Noam Chomsky
Björn Ranelid
Thomas Millroth
Sanna Persson-Halapi
Jonas Jonasson
Jonas Hallberg
Anneli Jordahl
Kalle Lind
Tord Jonsson
Nejra Besic
Pidde Andersson
Gunnar Danielsson
Gittan Jönsson
C-J Charpentier
Leif Nelson
Linnea Uddenmyr
Mats Gustafsson
Ditte Lundberg
Per Arnesson
Martin Kristenson
Jan Erik Bornlid
Fredrik Hellström
Kåge Klang
Janne Falk
Grefve Fågelsparre
Johan Stenström
Leif Johansson
Mikael Håkansson Askaner

Översättning

Lotta Askaner Bergström

Illustrationer

Jimmy Wallin
Johan Wanloo
Johanna Kristiansson
Gunnar Krantz
Benjamin Ahlman
Pär Lundström Gardh
Patrick Evereus
Leif Nelson

Foto

Lars Yngve
C-J Charpentier
Micke Eriksson
Håkan Olsson
Peter Ohlsson

Omslagsfoto

Lars Yngve

redaktionen@nyaupplagan.se
0733-86 76 66

Prenumerera på *Nya
Upplagan* och få tidningen
hemskickad varje månad
för endast 300,- om året.

Tryck: Bold/Sydsvenskan
Tryck AB, Malmö 2009

RS-kontrollerad distribution 19.900 exemplar. ISSN 1654-0336

Brickor med matmotiv 295 kr

Nu kan du köpa
mina foton tryckta
på brickor i björk.
Perfekt present!
Storlek 43 x 33 cm

Beställ på
www.ddj.se
eller köp på

Digital
Design
Österlen

Jennygatan 9 ystad

www.ddj.se

070-300 41 97

Erland Lundin
erland@ddj.se

Giclée tryck
Fotografering
Fotoförstoring
Digital Design
Bildbehandling
Fotorestaurering

när passionen tar över.

Sugproppar och springnota

Det finns tillfällen då jag ikläder mig samma sorts mundering som vanligtvis ensamma män är... eh, ensamma om att bära, och går omkring på gatorna som en helt vanlig man. Förra månaden var ett sådant tillfälle. Jag hade ingen varg med mig, men efter en stunds flanerande blev jag hung- rig som en varg.

Efter en kort stunds överläggning med mig själv beslöt jag mig för att gå in på första bästa restaurang. På vägen dit passerade jag ett stort antal matställen där folk stod utomhus och rörde i väldigt stora, väldigt djupa och väldigt mörka grytor, alltså av den sorten där innehållet kan vara ett träningsläger för immunförsvaret och kan, inbillar jag mig, bestå av allt mellan skurvatten och fågelspillning. Det kan till och med smaka bra!

Restaurangen jag smet in på visade sig vara en riktig "pärla" till mystifikation och inredningen skulle kunna vara hämtad från en bar i *Stjärnornas Krig*, och jag kände mig omedelbart som "Owen Lars". Jag justerade mina axlar med några snabba ryckningar, fladdrade tummarna i luften och försökte vara vänlig och så där lagom Åke Söderblomskt semesterlustig genom att heja på gästerna och kalla dem för ett "härligt gäng klämmiga tjommar". Gästerna vände snabbt sina ryggar mot mig utan kommentar. När serveringspersonalen kom utvischande från köksregionen som, av servitörens frisyrrätt att döma, tydligen var en vindtunnel, skymtade jag brinnande matfett. Servitören kastade fram den laminerade och flottiga menyn av vilken jag inte förstod någonting, men lät likafullt mitt pekfinger följa den sida upp och sida ner. Då och då stannade jag upp mitt finger, log jag åt servitören och, hör och häpna, nickade till igenkännande för att göra ett världsvant in-

tryck. Till sist tog jag mitt beslut, pekade och, visade det sig, beställde en stor portion med något som liknade panerat slakteriavfall. Till detta en bågare raklödder med sugrör som måltidsdryck. Ett mycket lyckat val av dryck om man nu vill torrdricka eller gå omkring med en storstilad mustasch av hästfradgeliknande skum.

För dem som tycker jag ser tontig ut i min naturliga look kan jag meddela att det är ingenting jämfört med hur jag ser ut i mustasch. Servitören hade ett uttråkat ansiktsuttryck som fick mig att tänka på en snett inriden hästsadel.

Jag böjde mig diskret framåt och tog tag i den tjocka, men väldigt fläckiga, duken och torkade av skummet. Därefter pillade jag försiktigt bort paneringen och fann mig stirrandes rakt in i en ocean av sugproppar!? För mig är och förblir en sugpropp förenad med stopp i avloppet. Efter att ha tvekat, och därmed noterats för de obligatoriska fyra fel som en tvekan medför, var det dags. I detta ögonblick tystnade sorlet i restaurangen, bestickskramlandet upphörde, svängdörren till köksregionen hängde sig i svängningen och diskmaskinen (en stor lurvig St Bernhards) drog in tungan och lade sig raklång på golvet med tassarna över ögon och öron. På grund av rådande gruppträck stack jag ner pekfingeret och spetsade "prop- pen" så att den slurpande omslöt fingerspetsen. Jag gapade som en flodhäst och placerade denna småslemmiga och segdallrande sak på min tunga. Omedelbart började den kännas som en stor svällande, äcklig vårta. Jag stängde ögonen, svalde med ett gulp och mottog därefter en overseende översittartillfredsställelse från grannbordet. Nu bär det sig dock inte bättre än att min mage är känslig. Att jag petar i mig saker som nyss nämnda maträtt strider mot mitt bättre vetande. Naturligtvis började min mage

efter några minuter att centrifugera vilket fick mig att lämna bordet och uppsöka "kontoret". Jag fick hålla mig i toalettstolens kanter för att inte lyfta som Apollo 13 rakt ut i rymden. Svet- tig i pannan upptäckte jag till min stora förfä- ran att det endast fanns en pyttig bit toapapper kvar av storleksordning biobiljett, alltså den söndriga halva som man får behålla när man väl gått in i salongen.

Så vad gör man? Det är inte speciellt roligt! Jag öppnade dörren försiktigt med ena handen, kikade och pep "Hallå!" på nån, vem som helst. Efter en lång stunds ropande gav jag upp.

Man tager vad man haver, och i detta fall betydde det två handdukar. Jag vill inte gå in på detaljer men det var lika motbjudande som att öppna dörren till slaskhinken en riktigt solig sommardag och ta tag i en drypande och illaluktande påse med gårdagens överblivna räkor. Jag hade inte hunnit göra mig riktigt färdig när plötsligt en bastant kvinna, med armar som en bullbagerska och en originell variant av skepparkrans, dök upp och skulle rengöra toaletten. Hon hann inte mer än öppna min olåsta dörr förrän hon hotade att döda mig, inte bara en gång, utan hon skulle göra det rejält, det vill säga två gånger. De rådande omständigheterna tvingade mig till att göra en överstegsfint och därefter kasta mig förbi henne med byxorna på halv stång och obetala med en springnota. På vägen ut hörde jag Obi Wan säga: "Run Lars, run".

Det var, som ni säkert förstår, inte speciellt gott eller trevligt. Men det blev ju å andra sidan inte särskilt dyrt heller...

Lars Yngve

Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera! Observera!

TROTS ALLA VARNINGAR och en försäkran från konkurrenter, om att internet aldrig kommer att slå igenom på bred front, har vi nu alltså ödslat tid och pengar på att göra en modern hemsida för tidningen. Ibland är det liksom nödvändigt att gå mot strömmen. Alla vet att moderna människor inte läser tidningar på nätet - hur skulle det se ut? Nåväl: Till alla er som blivit beroende av pappersvarianten av Nya Upplagan, men av en eller annan anledning inte lyckas få tag på fysiska exemplar, kan jag nu med glädje meddela er om att ni nu bara befinner er ett itsy bitsy pyttigt musklick borta. Titta in till oss, vet jag, på: www.nyaupplagan.se

Lars Yngve

Nya Upplagan

Klipp ut denna information och fäst på kylskåpet, gärna med en kylskåpsmagnet ...

”Det är för jävligt”

Ofta heter de Gun, Torbjörn eller Jan-Erik. De kan även heta Majvor, Benny eller Britt-Marie. De är mitt i livet, upprörda, och håller liv i den svenska pressen. Under sommarmånaderna har de sin storhetstid.

Jag bläddrar förstrött i den lokala blaskan och låter ögonen vila främst på bilderna. Egentligen hade jag kunnat befinna mig i vilken del av Sverige som helst. Vilken tidning som helst.

Just idag handlar det om sopor; Maj-Britt är upprörd. Kommunen tar

inte hand om sopsorteringen som de borde. Maj-Britt stirrar uppgivet in i kameran och pekar på sin soptunna. ”Det är för jävligt”.

I en annan tidning läser jag om Sven. På bilden sitter han och på huk och pekar på den befleckade vägen bakom honom. Bönderna smutsar ner vägarna. ”Det är för jävligt”.

Jan-Erik bor i Jämtland och fick en

otrevlig överraskning härom veckan: en fästing på ”grejen” (de genitala delarna). Ända upp i norra Jämtland finns det nu fästingar. ”Det är för jävligt”.

Jan-Erik visar djärvt upp ett hus-hällspapper med den döda fästingen (som uppenbarligen några timmar tidigare suttit på hans ”grej”).

2102 tecken per artikel. Det är

nästan längden på en dagstidningsledare.

Grannar som väsnas, bilar som står felparkerade, myggor som suger blod, häckar som är för breda. Inget område är helgat.

Tidnigarna dansar med och är tacksamma för snabba reportage. Är man en samvetsgrann nyhetschef kan man kalla det för ”den lilla män-

Plats för poesi

I somras fick jag alla årgångar jag saknar av *Lyrikvännen*. Ända sedan tonåren har jag prenumererat på denna korrespondenskurs om liv och läsning. Och när jag bläddrar i dem känner jag igen mig. Årsboken med dikter av Rilke; som ställde upp en antik torso inför mina ögon och krävde: Du måste ändra ditt liv!

Poesin är förstående men den lockar också fram äkta önsknings. Och jag minns hur jag satt i ett gammalt kafé utanför Toulon med mina barn, läste Rilke, skrev roman och brev. En del till Birgitta Trotzig om tidens lust för just Rilke. Jag minns inte vad hon svarade, men det kan ha varit något i stil med ”Jaget och världen”: ”Människan är en märklig skapelse. Människor ser ingalunda ut som det först verkar. De liknar inte sina fotografier. I verkligheten finns det ingen naturalistisk avbildning som verkligheten är avbildning.” Det kunde stämma på den antika torso Rilke mötte och det kunde stämma på bilden jag hade av mig själv.

Poesi skapar rum. Men var finns rummen för poesi? På kammaren? Förstås, men egentligen trist. Under sommarens bilinvasion har jag provat mig fram. En god följeslagare fann jag i den ryska poeten Tatjana Voltskaja. Hittills okänd för mig, men Ellerströms förlag bifogade hennes lilla häfte med senaste *Lyrikvännen*. På måfå slog jag upp och läste: ”Människan är tidens mått/ och därför ensam.” Märkligt nog satt jag några dagar senare med några vänner i Brantevik. Vad öppnades och lästes upp om inte just dessa rader. De träffar. För sådan är poesin. Den vill ha röst och rum.

Men det duger inte med vilka rum som helst. Alla rum ska vara personliga. Och jag börjar min poetiska odysse på Fridens Pizzeria. Utomhus en underbar kväll och Voltskajas kärleksdikter klingar inom mig i uppfylld längtan: ”Herregud, vilket hån: / jag är redo att vara din skugga, / men du vill inte kasta någon skugga.” Inget tjockt kladd. Precis som stället

mer än perfekta pizzor och goda vin. Direkt sinnesupplevelse, som inte behöver dränkas i fett. Tomatsåsen lyser röd på det gulvita varma tunna brödet. En doft av olivolja. Med Voltskaja i minne känns kärlekslängtan smärtsam, varm och uppfullt hel.

Fridens Pizzeria är landsbygdens välsignelse. En viljas längtan att försjunka i fred. Annat är det i Hammenhög, som nu glittrar av ett slags urbanitet; som en liten stadsdel eller kanske förstad. Här har människor band med stadens liv och kultur. Hos Fröken Östergrens numera mycket omtalade och rekommenderade kafé dröjer jag med en fika. Någon dyker upp att växla tankar med. Här påminns jag om trottoarens spleen, skyltfönstrens längtan och alla de passager som finns, där nederlagets förtvivlan ekat några förvirrade sekunder. Det är kort och gott en plats för möten. I tid, rum, minne och drömmar. Den där söta känslan av ”down and out” som alltid leder fötterna vidare på trottoa-

ren. Nya möten, nya tankar, flera koppar kaffe. En kanelbulle dämpar gärna spleen och vemod. Och ännu några rader Voltskaja: ”Jag har förlorat. / Men vänta dig inga aforismer, typ / ’Nederlaget är också en seger’, / nej, jag har helt och hållet förlorat.”

Som gjord för poesi visade sig Norra Skolan i Brantevik. Bort från bilarna som trängs längs smågatorna in i ett rum som påminner om ett gammaldags wienerkafé. Perfekta lokaler för musik och högläsning. Men nu fylls rummet av de konstutställningar Galleri Wallner arrangerar (jag tyckte bäst om Poppeliers och Liveröds ystert galna show). Takhöjden, ljuset, sorlet, de stora målningarna. Detta lugn, som att byta från vardag till söndagsförmiddag. Hunden Asta vilar lugnt under bordet. Kakorna är alldeles för goda och stora. Det här är stället att skriva känslolagda dikter till Någon som man vill ska öppna dörren igen. Och när jag sitter i Norra Skolan önskar jag att jag kunde skriva som Voltskaja: ”Kan inte minnas ordet ’du’, / minns bara hur din mun / rörde sig, och som ur mörkret / den gula halvcirkeln steg upp, / månens skära.”

Jag behöver nu bröd och styrka mer än mandelkaka och fika. Landar på bageriet KIN i Östra Vemmerlöv. Doftande surdegsbröd, blåskimrande murar, tegel, trädgård. Stillhet och kreativitet. Rörelse i luften, där alla sinnen spelar med. Det ger tid. Sinnlighet kräver nämligen tid. Och ganska road finner jag att Voltskaja har skrivit en ”Poesi enligt Tomas”: ”Den moderna poesin upplever en explosion av sensualitet. Känslor går före seende, läpparna som uttalar orden smakar på vart och ett. Den nye Adam (och en diktare är alltid en Adam, som ger nya namn till gamla saker och ting) reser genom sin egen och sin just skapade kvinnas kropp... Kärleksakten är en kunskapens akt. Språket är ofullständigt och relativt, det slits av att ständigt användas och kräver förnyelse. Och detta är diktarens uppgift.”

Med en råglimpa från KIN bredvid mig i bilen är jag fast besluten att också prova ett innersta poesins rum hemma hos mig själv.

Jag undrar vad jag kommer att skriva?

Thomas Millroth

MALUNGSANDAN

Vid ett besök i Malung, veckan innan 40.000 dansbandsugna fick kommunen att svänga, åkte jag runt och tittade på platser där jag lekt eller bott. Något slog mig som jag aldrig tidigare reflekterat över. Husen ligger liksom utspridda på en och samma tomt. Ingen markerar gränser och bryr sig om insynskydd. De småhus som omgärdas av staket hör till undantagen – troligen inflyttade.

Jag frågande mamma, som är född i Malung, varför man just här inte tycks ha behov av att inhägnat sin tomt. Tradition, trodde hon. ”Vi visste inte ens var tomtgränsen låg mellan oss och grannen Folke.”

En annan förklaring kan vara att man gör sig märkvärdig om man sätter upp staket, om jag känner Malungsborna rätt.

Malungsandan är sympatisk. Jag tänker på det när jag läser i tidningen *Arbetaren* att ledaren för det högerextrema British National Party, Nick Griffin, sagt i en intervju i *BBC* att han tycker att båtar som för papperslösa på väg till EU ”bör sänkas”. När reportern ifrågasatte huruvida EU skulle mörda immigranter svarade Griffin: ”De kan kasta ut en livbåt åt dem så de kan ta sig tillbaka till Libyen.”

British National Party valdes in i Europaparlamentet. Främlingsfientligheten seglar i medvind. Och jag undrar om man numera framstår som en lustig tomtensisse som förespråkare av den fina gamla världsmedborgartanken. Vi föds först och främst som invånare på jorden och vi har rätt att bosätta oss var vi behagar. Blev den tanken regel skulle ändå de flesta stanna på

plätten där de vuxit upp. Utom de som är i nöd. Om vi skrotade samtliga passkontroller skulle vi slippa ha på vårt samvete att döda kroppar flyter i haven kring Europas gränser.

Men det är lätt att tänka stort hemma vid köksbordet i den idylliska Sörmländska byn där jag bor. Även jag har inhägnader i huvudet.

I början av sommaren arrangerades en bluesfestival i det lokala nöjesmagasinet. Med stigande irritation noterade jag att folk jag inte ens kände helt fräckt genade över vår tomt i stället för att följa byvägen. Hur hotfullt var det, egentligen?

Gränstänkandet gör oss fulare.

Inför Malungsandan i EU och på hela klotet.

Anneli Jordahl

niskans röst”, om någon skulle få för sig att ifrågasätta nyhetsvärdet i Jan-Eriks fräcka fästing.

Den lilla människa får komma tilltals då och då när nyhetstorkan sätter in. Uppföljningar är de dock sällan värda.

Man får säga vad man vill om den här typen av journalistik. Värt eller ovärt – cyniskt eller barmhärtigt.

Men personerna som står där och pekar på sina soptunnor och garageupparter slutar aldrig att förvåna mig.

De är kränkta, i behov av upprättelse. De tror på en allmänhet som bryr sig och på en lokal press med status och makt. Men kanske framförallt – de tror på ett statsväsende som ska hålla dem hårt i handen. Att

efter ett ”det är för jävligt” kommer releasen – kommunens ängel klipper häcken eller grannen ber om ursäkt.

Det är inte jag och mitt 80-talistgarde som ser hur kommunens häckar växer. Visst, man skulle kunna raljera och förringa dessa människor som upprörs av oviktiga barnsligheter. Men det handlar om människors absoluta vardag. Och det säger väl-

digt mycket om en politisk generationsväxling.

Det som för dem är en rättighet: att klaga och sen se resultatet. Existerar inte för oss. Vi har inte den tryggheten. Vår värld är gigantisk, relativ och ogreppbar. Beslutsfattandet är suddigt och sker i Bryssel, Stockholm, Washington eller i en blogg-sfär. Lokaltidningen heter *Times* och

bor på internet.

Men kanske framförallt: vi klarar oss själva(?). Det är i alla fall det som är tanken och det som kategoriseras som ”lycka”.

Ja vad ska man säga? ”Det är för jävligt”.

Linnea Uddenmyr

Syns jag inte finns jag inte

250 miljoner. Så många använder den sociala nätverkssajten Facebook. Personliga, självutlämnande bloggar blir allt vanligare och vi översvämmas av en våg av självhjälpsböcker. Men mår vi verkligen bättre av att fokusera på vårt inre? Vad händer när gränsen mellan det privata och offentliga suddas ut och den personliga integriteten exponeras?

”Det är bara: jag, jag, jag” var rubriken på Peter Bryngelssons debattartikel i DN (15/7) där han kritiserar årets sommarpratades självupptagenhet som han menar går ut på att marknadsföra en image.

Kritiska tankar väcks allt mer kring informationsålderns jag-fixering. När blickarna vänds mot det inre och när vi iscensätter våra liv kan det leda till en självcentrering, där tanken om att vara en del i ett samhälle överges. Detta menar Thomas Johansson som är professor i socialpsykologi vid Göteborgs Universitet. Han har skrivit boken *Makeovermani* där han analyserar den populärpsykologi som växt fram med allt från självhjälpsstrender till livsstilscoacher och fitnessideal.

Den nya tekniken skapar möjligheter och det finns nu en mängd olika redskap för att jobba med vår identitet och självbild, säger Thomas Johansson.

Intresset för individens identitetsskapande, jaget, är självfallet inget nytt fenomen. Allt sedan moderniteten har identitet blivit viktigare och viktigare. I början av 1900-talet, då Freud skrev sina böcker, var dock ett fåtal människor intresserade av psykologi men nu har psykologiintresset blivit till en industri.

Thomas Johansson menar att en psykologisering av vardagslivet innebär en ökad fokusering på individen.

Trenden för med sig en stark individcentrering, man tänker inte lika mycket på att beroendet av andra också är väl så viktigt för vårt välbefinnande. Självförverkligandet har blivit viktigare, säger Thomas Johansson.

I sin bok skriver han om fenomenet Dr Phil. Dr Phils psykologi utgår från tron på att man själv kan åtgärda alla problem, vilket kan föra

med sig positiva förändringar för publiken hemma i tv-soffan. Många blir hjälpta på traven att faktiskt förbättra sina liv. Men det har sina baksidor. Viljan att visa upp en perfekt bild av sig själv kan medföra en stark press på framförallt unga.

Tron på nödvändigheten att åtgärda sina brister skapar en falsk dröm om den perfekta människan. Risken finns att man mår dåligt av att ständigt försöka upprätthålla en image.

Den uppmärksammade Sociologen Zygmunt Bauman menar i sin senaste bok, *Konsumtionsliv*, att västvärlden gått från ett produktionssamhälle till ett konsumtionssamhälle där människan värdesätts i form av konsument, även våra inre egenskaper blir till varor. Han menar att konsumtionssamhället livnär sig på att göra oss medvetna om våra egenskaper som ständigt går att förbättra, vilket leder till en otillfredsställelse. Genom att ständigt skapa ett behov av materiella förbrukningsvaror kan konsumtionen fortgå, samhällets tillväxt är beroende av konsumentens upplevelse av misslyckande där falska behov av tillfredsställelse och bekräftelse styr våra val.

Thomas Johansson menar att det finns två sidor av självhjälpsstrenden, det finns de som känner sig delaktiga och tycker det är kul.

Många trivs med denna nya individkult. Det har blivit vardag att ha ett psykologitänk, hur man lever ett bra liv. Vi tänker på det sättet, hur vi ska maximera livet på olika plan.

Den goda sidan av myntet är alltså, enligt Thomas Johansson, att människan bryr sig mer om livet och tar vara på tiden. Å andra sidan kan det skapa känslor av otillräcklighet och misslyckande. Vi hittar fel och skuldbelägger oss själva för att vi inte tar hand om vårt psyke eller har den perfekta kroppen.

Det är en tråkig människosyn som ligger bakom, man ska läsa sig till olika tekniker för att bli lyckad.

Thomas Johansson menar att dagens fixering vid framgång bär med sig orättvisa.

Framgångskulten slår olika. Det handlar mycket om vem som har den bästa möjligheten till att förverkliga sitt liv, den som har ett

socialt, kulturellt kapital.

Han menar att människor som har det sämre ställt inte har samma möjlighet att förbättra sina livsvillkor. De har inte råd eller möjlighet att tänka i former av inre självförverkligande.

Utvecklingen går mer och mer mot att förbättra villkoren för den enskilde individen istället för så många som möjligt i samhället.

Den extrema individualismen, enligt Thomas Johansson, har gått hand i hand med en politisk omsvängning där vi gått från 1900-talets kollektiva formationer till ett klimat med individens valfrihet som utgångspunkt.

Man har övergett idéer som till exempel en solidarisk lönepolitik till förmån för ett individualistiskt perspektiv. Socialdemokraterna och till och med vänsterpartiet har accepterat att vi lever i ett nyliberalt samhälle med det fria valet, privatiseringar och mer och mer fokus på individen. Man vet inte längre vem man ska vara solidarisk med, säger han.

Han anser att på ett ideologiskt plan har det blivit en ny form av skuldbeläggande av individen. Man utgår från individens eget ansvar istället för politiska orsaker och samhälleliga mekanismer.

För att konkretisera tar han upp ett exempel från vad han anser vara vår tidsanda.

Om du är arbetslös finns det nu olika redskap du kan ta hjälp av som coacher av olika slag, vilket betyder att om du ändå är arbetslös är det ditt eget misslyckande. Du har inte lyckats använda dig av de möjligheter som finns.

Han menar att man inte längre är en grupp som kräver sina rättigheter utan en individ som ensam bär ansvaret.

Vissa grupper som av strukturella skäl ställs utanför samhället blir inlärda att de inte är en del av en grupp som kan kämpa tillsammans utan det är JAG som bär ansvaret för mitt eget misslyckande.

Sociologen Zygmunt Bauman menar, i sin samtidskritik, att det som räknas är framgång och inte vad vi egentligen presterat som medmänniska. Ungdomar av idag, menar Bauman, lär sig att leva i ett bekännelsesamhälle, de som mår sin privata sfär riskerar att hamna utanför en gemenskap. De misstänks för att ha något att dölja. På Internet ger vi en bild av oss själva som lyckade, som konsumenter inhandlar vi ting för att skapa en identitet, en illusion av ett lyckat liv. Som invandrare, studenter, företagsanställda ska vi alla kunna bevisa vårt värde, att vi kan tillföra något. Vi indoktrineras till att marknadsföra oss själva.

Enligt Thomas Johansson har också media blivit en del av denna utveckling, olika former av förnedrings-tv och dokusåpor skapar en mediologik som uppluckrar det offentliga samtalet.

– Det lockar att du faktiskt kan vara någon, det är en stark dragningskraft att faktiskt bli uppmärksam. Den finns en narcissism i det. Om du syns är det ett tecken på att du lyckats.

En gång i tiden myntade 1700-tals filosofen Descartes begreppet – *jag tänker alltså finns jag*. Idag kanske frasen borde omformuleras till *syns jag inte finns jag inte*.

Ditte Lundberg

Har du bestämt dig?

Jag har inte bestämt mig. Jag tycks inte kunna göra det. Men det har funnits många perioder i mitt liv där jag har tvingats att ta ställning. Att dra gränsen någonstans.

Man har velat att jag bestämmer mig kring vem jag ska vara. Svensk eller Bosnier. Du kan väl inte vara både och? Nu bor du här, så du bör vara svensk. Helst med perfekt uttal också. Eller så är du en avhoppare, en sådan som försöker vara ”en jävla Svenne”. Man har också velat att jag skulle bestämma mig kring utbildning. Antigen musik eller psykologi, Nejra, det går inte med både och. Det blir ju bara pannkaka av alltihop, ju.

Men jag började plugga både och. Musikhögskolan och studier i psykologi parallellt, i fem år. Och jag trodde jag skulle bestämma mig i slutändan. Men istället fortsatte jag forska i psykologi och hålla på med musik. Det har funnits människor i min närhet som av någon märklig anledning har stört sig enormt på detta. Såna som tycker att man ska vara SVENSK, punkt slut. Eller att man ska ha EN profession, minsann. Och man får inte gå och tro att man är nåt, att man kan göra allt samtidigt. För man kommer gå sönder. Eller nåt.

Jag tror att jag någonstans på vägen bestämde mig för INTE bestämma mig. Är människan så inskränkt att den måste stöpas in i en enda form, att tvingas skala bort icke-önskvärda drag till den grad att den blir en karikatyr av sig själv, bara för att passa in? Och vem är egentligen så icke-komplex i denna världen? Existerar såna människor överhuvudtaget?

Sönder har jag inte gått. Snarare har mina mänskliga sömmar fått fler färger invävd, fler nyanser utav den röda tråden som förbinder oss alla, som kallas livet. Jag vägrar välja. Om jag vill forska och göra musik på samma gång tänker jag göra det så länge jag orkar. Och bosnier tänker jag förbli, precis lika mycket som svensk. För det finns inget vackrare än att uppskatta det förunderliga med båda sidorna utav myntet.

Nej, jag kommer inte att bestämma mig. Det är det enda jag är bestämd över.

Nejra Besic

Böcker

Eva Ström

Kniv och flod

Albert Bonniers förlag

Efter att under flera decennier ha publicerat sig som poet har Eva Ström på senare år alltmer strävat bort från den poetiska formen. För några år sedan kom en roman om en tonåring som sökte sin identitet, *Clairens leende*. Och i våras lämnade ännu en prosabok hennes penna, *Kniv och flod*. Den är dock svår att genrebestämma, texterna befinner sig någonstans mellan dikt och prosa, mellan essäer och korta noveller, ibland är de rena faktaredogörelser.

Kniven hanteras i inte alls trevliga omständigheter. Det handlar om

omskärelse av kvinnor och den djupgående varianten av ingrepp. Ström skildrar knivens väg genom kvinnokroppen så att man blir illa berörd och ordentligt upprörd:

Flera vuxna kvinnor håller henne i ett fast grepp. Operatören fäster blygdläpparna mot låren med taggar från akaciatråd. Sedan skär hon av toppen av på klitoris och gör ett hål, lika långt som klitoris. Därefter skärs hela klitoris bort ända in till benet.

Framför allt belyses traditionen hos folk i nuvarande Sudan, Somalia och Etiopien. Längst in vid Nilens källor har denna fruktansvärda (o)sed sitt starkaste fäste.

Vid Nilens källor tror man ju att människoarten har sina rötter. Och när floden kommer på tal är det oftast Nilen och dess mäktiga långa flöde med dess livgivande årliga översvämningar det handlar om. Men där har också stått stri-

der, inte minst under 1800-talets huggsexa om Afrika. En viss Winston Churchill ledde en engelsk armé med sedvanlig västerländsk grymhet och överlägsenhet i vapen: 75 döda i de egna leden, 7000 i fiendens.

Men Ström vandrar även omkring i sina hemtrakter, i Kristianstads vattenrike, ett slags nildelta i liten skala. Och på stadens centralsjukhus får omskurna somaliska kvinnor sina omskurna och

hopsydda kön någorlunda återställda.

Både knivens och flodens inverkan på livet i Eva Ströms tappning berör en läsare djupt och till det bidrar givetvis hennes goda språk-känsla.

Till sist kan det tyckas att Bonniers med sin nästan monopola ställning på mediemarknaden borde ha råd med en korrekturläsare som är någorlunda insatt i det som behandlas i *Kniv och flod*, författare gör ju alltid småfel. I boken dyker det exempelvis upp en ny fågelart, skedmes, och få har nog sett fåltiplärkor i alsumpskogar. Skedmesen ska givetvis vara en skedand och möjligen är det vattenpiplärkor som besökt sumpskogen, knappast fåltiplärka.

Jan Erik Bornlid

Tuli Kupferberg

1001 sätt att leva utan att arbeta
Bakthåll.

Fugs tänker ni förstås på. Till sammans med Ed Sanders hade ju poeten Tuli Kupferberg ställt samman detta rabulistiska, frihetliga New York-band, som fick sådana effekter jorden runt. I Sverige t.ex. slöt sig på liknande vis poeter samman i rockband och blev Blå Tåget. Kupferberg är en intressant figur även utanför musiken. Född 1923 hade han ett långt förflutet som författare bakom sig.

Ett av hans koncept var olika varianter av *1001 sätt att...* Här är öppningen. Tidigt 60-tal

och Kupferberg befann sig i Paris. Han levde snålt tillsammans med sin fru. Då föddes denna idé. 80 sidor fylldes med korta uppmaningar och råd, hur man skall undgå arbete. Alltifrån de omöjliga att man ska vara rik till de mer konstruktiva råden att sälja sin mor eller bli litteraturkritiker. Det är en sprudlande och spirituellt räcka uppmaningar, som griper in i dagens debatt med sin sammanfattning: "ARBETSMORAL. SÅ FAN HELLER!"

Dra den för aktieägarna som sitter och tar emot utdelningar!"

Thomas Millroth

Elliot Tiber

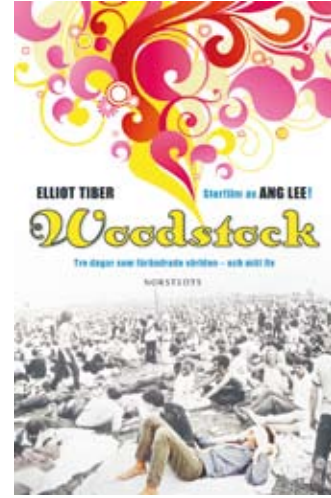
Woodstock

Norstedts

Allting var alltid bättre förr – även på den gamla goda tiden! Nu tillhör jag inte dem som stämmer in i denna hyllningskör, oavsett om det gäller konst, arkitektur eller musik. Allting är bäst just nu och det blir bara bättre och bättre. När det gäller musikfestivaler så finns det bara ett original: Woodstockfestivalen. Åtskilliga gånger har vi sett Hendrix

sätta eld på gitarren och strypa den amerikanska nationalsången, Joe Cocker framföra en sanslöst bra version av "With a little help from my friends", Townshend göra "vindmöllan", och ett hav av batikklädda människor och *Sha Na Na!* Va? Jo, de på Woodstock känns ungefär lika malplacerade som, säg Shakin Stevens på Lollapalooza. Men de var med och sånt räknas.

Detta är boken om en liten, och väldigt ohipp, homosexuell judisk ung man som tillsammans med sina föräldrar drev hotellet El Monaco i semesterorten White Lake. I takt med att orten blev mindre attraktiv gick affärerna sämre och sämre för att till sist anta närmast katastrofala intäkter. För att få åtminstone en tillstymmelse till nöjesliv i staden anordnade Elliot under sin uppväxt, påhejad av regionens enda positiva människa och tillika mjölkbonde, Mas Yasgur, en liten återkommande festival i staden som enbart attraherade de närmast sörjande släktingarna och de lokala fyllbultarna, men som trots sin litenhet blev en tradition. När White Lake började bli allt för klaustrofobiskt flyttade Elliot till Greenwich Village i New York där han blev accepterad, kunde leva ut alla sina fantasier och umgicks med storheter som Truman Capote, Robert Mapplethorpe och Tennessee Williams. På helgerna åkte han dock hem för att försöka rädda familjens hotell utan någon större framgång. Den 28 juni 1969 befinner han sig på The Stonewall Inn, en kväll då klubben som vanligt blir utsatt för en polisrazzia. Detta är kvällen då gayfolket fått nog av alla

trakasserier och bestämmer sig för att slå tillbaka. Händelsen blir känd som "Stonewall Riot". Det blir en kväll som ingjuter mod i många människor som levt en kuvad och undanskymd tillvaro. Stärkt av denna händelse

ringer Eli upp Mike Lang då han fått veta att den planerade konserten i staden Walkill fått sitt tillstånd indraget, och erbjuder honom rätten att hålla konserten på familjens 15 tunnland. Lang anländer och inser att 15 tunnland

är för litet varpå de vänder sig till Elis vän Max, som har 100 tunnland. De får hans medgivande att genomföra konserten på dennes ägor. Därefter är det "Peace, love and understanding" för hela pengan. Och pengar blir det, massor. Familjens självpåtagna "förbannelse" om fattigdom förändras från den dag då barndomskamraten Mike Lang stiger ur helikoptern utanför El Monaco.

Woodstock, tre dagar som förändrade världen – och mitt liv är en underhållande, bakom kulisserna, skildring av vad som hände på – och omkring – festivalen. Elliot beskriver på ett humoristiskt sätt sin problemfyllda uppväxt, familjens förbannelse, den galna kampen för familjens hotellrörelse, den lokala rasismen, problem och svårigheter men även lösningar och solidaritet.

Personligen hade jag gärna läst mer om tidigare icke kända detaljer om artisterna och mindre om Elis sexualliv, men om man är intresserad av musikhistoriska händelser är det helt klart en nödvändig läsning.

Däremot är jag inte alldeles övertygad om att världen verkligen vore en bättre plats om man tilläts att knarka fritt och kopulera i var och varannan buske. Men helt klart var festivalen ett tecken på att om man bara hjälps åt så går det att samla en oerhört stor skara människor utan att det nödvändigtvis måste utbryta våldsamheter och förstörelse. En dos kaos får man dock finna sig i.

Lars Yngve

Henrik Lange

99 filmer du slipper se
Nicotext

Häromåret kom Henrik Lange ut med boken *80 romaner för dig som har bråttom* på Kartago förlag. En liten seriebok som rönt stor uppmärksamhet och vars innehåll repriserades på diverse ställen – helt enkelt därför att det var väldigt roligt, ibland rent av genialt. Lange återgav innehållet i litterära klassiker på fyra serierutor – näja, tre serierutor, eftersom den första bara innehöll titeln. Raka rör och inget krångel. Lite grann som pocketboken *MAD klubbar klassikerna*, fast för de som har ännu mer bråttom.

Jag vet inte huruvida boken blev en försäljningsmässig framgång, men uppmärksamheten har nu lett till att Lange upprepat konceptet, intressant nog på annat förlag. Den här gången är det som titeln så tydligt påskiner filmer som betas av – men nu är det inte roligt längre. Utformningen är likadan som förra gången. Uppslagens vänstersidor är blanka så när som på filmtiteln, medan högersidorna består av fyra serierutor, varav den första bara innehåller filmtiteln.

Jag vet inte vad det är, men det känns som om den gode Lange har slarvat sig igenom det här. För det första handlar det i många fall inte

om handlingsreferat av filmerna. Det roliga med "80 romaner" var att man även om man inte läst boken i fråga, fick en hum om vad den går ut på och hur den slutar – Frodo går och går och förstör slutligen ringen, och så vidare. I filmboken ägnar Lange mer utrymme åt att fälla sarkastiska kommentarer om filmerna och ibland ge egna tolkningar, och han verkar avsky de flesta. Och nej, det är inte så kul. Sammandraget av *Termitaor* inleds med "Detta är sagan om en stackars liten cyborg som reser tillbaka i tiden för att rädda sina maskinkompisar", och det låter ju bara färgigt. Teckningsmässigt ser det ut att ha gått undan. Den medvetet naiva stilen ser ut att vara naiv på riktigt.

Men nu ska jag inte vara helt igenom negativ. Jag vet inte om det finns någon tanke bakom ordningen på de 99 filmerna och i vilken ordning de tecknats, men av någon märklig anledning tar det sig mot slutet. Den sista fjärdedelen är helt okej och ibland skrattade jag till.

Det ligger nära till hands att jämföra med den väldigt likartade parodiserien "Videokväll" av Johan Wanloo. Jag vet inte hur länge Wanloo hållit på med den, ett år eller två, kanske. Det finns bara en handfull avsnitt, men de är alla fruktansvärt roliga – åtminstone om man har sett de obskyra B-filmer som avhandlas på fyra rutor. Nu är förstås Johan Wanloo Sveriges främste seriehumorist*, men där *99 filmer du slipper se* inte funkar, funkar "Videokväll" klockrent.

Pidde Andersson

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Lillevångsgatan 18
Simrishamn
0771-22 44 88
nordea.se

Fredrik Paulsson 0414-163 06
fredrik.paulsson@nordea.se

Nordea

Justin Cord Hayes
747 saker att göra på flyget
Kakao

Att höra folk klaga på hur tråkigt det är att flyga är lite som att höra på hur jobbigt det är att hålla poolen i ordning därhemma men det är ändå sant att inte alla flygturer är toppenlåtjo. Ibland kan lite hjälp behövas för att fylla meningslöst globetrottande med mening

Själv har jag alltid trott att det finns tre saker att göra på flyget, sova (sak nummer 293), läsa (601–636) och dricka grogg (372) men tänk, det finns mer att hitta på. Eftersom ingen vettig människa verkligen läser presentböcker av den här typen har vi gjort det och tar här, i allmänhetens tjänst, en kort briefing om innehållet.

En del handlar i ärlighetens namn om sådant man redan gör på planet, helt utan guidebokshjälp, utarbetar måldokument (436), böjer ögonfransarna (274) och läser Canterbury tales på trettonhundratalsengelska (617). För att

nämna några. Men det finns också exempel på sånt man inte tänkt på. För nästa Thailandstrip tex, det är ju så brinnjävligt långt dit och tristessen måste motas i grind, kan det kanske passa med att designa ett ekorresäkert fågelbo (383), laga läsglasögonen (18), binda några flugor (20) eller varför inte helt sonika praktisera voodoo (454)?

Nästa sväng till, säg, Barcelona kan också piffas upp. De vanligtvis mördande tråkiga tre timmarna går ju så mycket lättare om man smörjer in sig med hudkräm (276), utarbetar en brandplan (9) och gör en lista på alla man hängt med (319). Det är fantastisk inspiration egentligen, aldrig mer en trist flight. För min nästa tur, till Oberhausen antagligen, av alla ställen, har jag skönt nog redan sysselsättningen klar. Jag skall sminka av mig (271), få en ärlig åsikt (268), rapa alfabetet (656) och, om det hinns med, bygga ett parallellt universum (392) samtidigt som jag stretchar knäsenan (725).

Fredrik Hellström

Anders Petersen, JH Engström,
From Back Home,
Förlag Max Ström.

Denna bok utnämndes till världens bästa fotobok. Då man håller den i handen förstår man. Anders Petersen föddes 1944 och tillbringade som tonåring några år i Karlstad. JH Engström är född 1969 i Hagfors. Petersen räknas som en av Europas främsta fotografer, känd inte minst för sina bilder från en bar i Hamburg, Café Lehmitz. Engström har ett förflutet som modiefotograf i Paris och har varit assistent hos Petersen. Båda är internationellt prisbelönta och uppmärksammade.

De har genomfört en resa i tiden i Värmland. Båda söker sig bortom det pittoreska, till det vardagliga och litet nötta. Framför allt Engström lånar från en nyfiken amatörmässig aspekt. Bilderna är inte perfekta. Några är urblekta som femtiotalsvykort. Och det vinner de på. Petersen har samma känsla för vardagens människor i alla åldrar. Där finns trötthet, fylla, kärlek, beröring, förtvivlan och hopp, men aldrig att de tjuvkikar på modellerna. Det är blickar som möts och fotografen har odelat förtroende. Därför blir det bra. Fotografen var där, och kände modellen.

Ingen av dem söker efter motiven. Bara det vanligaste passerar förbi i gamla bilar, på dans-

banor, kaféer och utomhus. Till skillnad från Lars Tunbjörk träder inte människorna fram främmandegjorda. De bara är där. Och möter vår blick.

Däremot kan man reflektera över den "vardagliga" känslan av verklighet. En sannolikhet att de var där, lyfte fram något vanligt och typiskt. En prövad väg är att välja människor ur arbetarklassen. Det är en konvention i fotografi, som vore värd en egen artikel. Varför är det mer lockande att visa dem i situationer då de är utsatta – fulla, trötta, förälskade, distra – än medelklassen eller överklassen? När Tunbjörk visar medelklass är det med ett slags stelnad distans. Petersen och Engström visar sina modeller med stor medkänsla, ja, kärlek och kanske litet roade också. Och jag ställer gärna frågan, om inte här döljer sig en struktur av förutfattade meningar, tradition och syn på den så kallade "verkligheten".

Men ändå, inför det konstnärliga resultatet finns ingen tvekan. I denna fotobok finns en rad bilder som säkerligen kommer att ingå bland framtida klassiker, inte minst omslaget, Petersens mor med skarp profil och vackert vitt hår. Och boken själv är ett storverk.

Thomas Millroth

Marian Keyes
En förtjusande man
Norstedts.

Irländskan Marian Keyes är en av de största inom genren "chick-lit", *tjejlitteratur* om man ska översätta det enkelt. Men låt er inte luras av detta alla ni ovetande män, hon skriver fantastiskt roliga, skruvade och vassa romaner, fulla av en form av typisk irländskt berättande som får en att både skratta och gråta, ibland på samma gång. Denna hennes tionde roman, titeln i original (*This Charming Man*) dessutom lånad från en gammal Smiths-låt, handlar om en framstående, och bland kvinnorna extra populär, politiker, Paddy de Courcy, och fyra olika kvinnor, och det som händer när tidningarna en dag skriver att han ska gifta sig. Ingen anade något, allra minst Lola Daly som sällskapat med honom det senaste åren, som dessutom får

finna sig i att inte vara den tilltänkta bruden. De andra kvinnorna är Alicia Thornton, blivande brud och gammal vän till Grace Gildee, journalist och syster till Marnie Hunter, de Courcys ungdomskärlek.

Romanen är full av överraskningar och roliga vändningar, samtidigt som man börjar ana att de Courcys slipade yta döljer något mycket mörkare. En roman om ett modernt och progressivt Irland som ändå innehåller en del roliga personligheter. Som man också kan ana får alla det de förtjänar i slutändan, även om det inte är ett helt lyckligt slut. För alla er som inte ännu har bekantat er med Marian Keyes produktion vill jag bara säga ni har missat något. Om än inte världsomvälvande litteratur så likväl är det en mycket underhållande läsoplevelse ni har framför er!

Tord Johansson

Annika Elmqvist, Gittan Jönsson, Ann Mari Langemar, Pål Rydberg
Historieboken

Ordfront och Galago.

Tecknad 39 år gammal nyutgiven bok som handlar om västerlandets och imperialismens historia. Analys, synpunkter, krönika blandas vildsint. Den var mycket spridd och översattes till flera språk. I basen ligger samma syn som vissa delar av dåtida vänstern företrädde (inte minst SKP). Historieboken och den film som hörde till användes aktivt i undervisningen på dåvarande Teckningslärarinstitutet liksom en av de böcker som varit huvudsaklig källa, Leo Huberman, Människans rikedomar. His-

torieboken följer förlagan ganska tätt. Alltså en marxistisk tecknad historiesyn med ganska rosenkindat förhållande till både den ena och den andra regimen. Hur kul tycker jag det är? Skitkul faktiskt. Det trosvissa är lätt att genomskåda. Men den myllrande berättarglädjen, de fantastiska teckningarna, blandningen av fiktiva intervjuer, tabeller, fakta, åsikter är fullkomligt överväldigande. Och jag undrar förstas varför i hela friden inte någon gör en Historiebok idag. Tanken att vi lär av det förflutna verkar rätt djupfryst. Jag säger bara: kunskap och debatt och utopi, var är ni?

Thomas Millroth

Människor det varit synd om: Lennon/McCartney

Lennon/McCartney skrev ett gäng låtar i den moderna musikgenren "pop". Som textmakare var de i sina mest inspirerade (läs: påtända) ögonblick med och utvidgade gränserna (och sina egna pupiller) för vad poplyrik kan innehålla.

I deras tidiga texter är de vanligaste orden "love", "you", "me" och "she". I deras senare har marmeladhimlar, jordgubbsfält, lapplisor, cirkushästar, valrossar, badrumsfönster och Herr Senap intagit en väl så framträdande plats.

Detta innebär inte att texterna var mer relevanta för lyssnarna – de flesta har ju en starkare relation till kärlek än till valrossar – men att de faktiskt visade folk vad en poptext kan innehålla (och vad lysergsyrdietylamid kan göra med ett mänskligt psyke).

Därför är det vemodigt att se hur Lennon-McCartneys texter har besmutsats när de transkriberats till svenska. På sextitalet – på tiden då skivbolagen fortfarande var penningkåta månglare med bara försäljnings-siffror för ögonen – översatte man gärna utländska hittar till svenska och satte dem i gomsseglet på populära svenska artister.

Detta ledde ofta till ett slags stilbrytningar som med moderna ögon ter sej lika klädsamma som kombinationen fez och grodfötter.

"Yellow submarine" blev på svenska "Gul, gul, gul är vår undervattningsbåt" med Per Myrberg. Alltså inte ens det etablerade undervattensbåt, utan undervattningsbåt.

Berodde detta på att översättaren inspirerades av den knarkiga undertexten i originalet och ville nyskapa svenskan? Eller berodde det på att översättaren var vad man populärt kallar "dum i huvet"? Det får vi aldrig veta.

Den värsta marodören bland översättarna var *Expressen*-murveln Peter Himmelstrand. Inte att undra på när man kollar in de titlar Himmelstrand yxade ihop utan förlaga: "Åh din uschling", "En illbattings trudelutter", "Gå och göm dej, Åke Tråk" och eposet "Den person som tillgrep en väska i grönt i kön på

Centralen igår".

Himmelstrand lyckades bl.a. försvenska/vanska "Hey Jude" till "Jo du" och "When I'm sixtyfour" till "När jag blir pensionär" (tolkad av den rultiga Sonya Hedenbratt, uppenbarligen Hisingens svar på Paul McCartney).

Anita Lindblom satte själv svensk text till "A hard day's night":

Det vart en hård dags natt
och han har jobbat som en hund
Det vart en hård dags natt
Han borde sova en liten stund

Mot dessa fyra rader kan man ha åtminstone två invändningar: 1) "sova en liten stund" är inte jämförbart med "like a log" och 2) Anita Lindblom är en utmärkt rättshaverist, men en något mindre utmärkt lyriker.

Beppe Wolgers lyckades faktiskt inte bättre. Trots att Wolgers var ett textmässigt underbarn gick han bet på Lennon/McCartney. Efter att ha försökt bota en 41-gradig nässelfeber genom att under två dygn sniffa eter (obekräftad uppgift) fick han för sej att förvandla egennamnet "Eleanor Rigby" till "Ellinor Rydholm".

Och då är man inne på riktigt lösa översättningsterrängar. Att översätta egennamn är farligt och kan ge bestående men. Lyckligtvis minns ingen utom jag de tidiga försöken att lansera Donald Duck som Onkel Magnus, men lätt åderförkalkade gamla *Svenskan*-läsare kallar fortfarande Fantomen för Dragos.

Fast knäppast av alla Beatles-översättare betedde sej trots allt Björn Ulvaeus. Han gjorde om textraden "Bang bang, Maxwell's silver hammer came down upon her head" till – "Ring ring, här är Svensktoppsjury – Ulf Elfving är du där?"

Så lyckades han med det omöjliga: att göra det tönstiga bisarrt töntigt.

Kalle Lind

En panoramabild över Frukostmötet på Hamnplan i Simrishamn 29 juli, i väntan på Emil Jensen. När alla bänkar är fullsatta och publiken får stå upp börjar antalet besökare närma sig 400.

foto: Peter Ohlsson

Frukost på Hamnplan och till det tankar för dagen

Varje vardag under juli månad rullar en blå kär-ra nerför Storgatans kullerstenar mot Hamnplan fullastad med frukostattiraljer, som dukas upp runt sjutiden på morgonen. Stamgäster är redan där. De har torkat bort nattens dagg från bord och bänkar och gjort rent på marken efter nattlivet och fåglar som river upp bråte från papperskorgar på jakt efter mat.

Innan det är färdigt för frukost sitter folk och väntar med ryggen mot solen eller sitt solglasögonprydda ansikte mot strålarna, och sveper intryck och morgonluft från havsbrisen.

På serveringsborden lyser morgonköpta jordgubbar, skrivade i arla morgonstund läskande rött. Till det len filmjolk och müsli.

En del nöjer sig med det nybryggda kaffet med påtår efter påtår. Småkakorna är det få som låter bli. De som är ute i god tid, en och en halv timme innan själva föredraget börjar, vet att de 50 porslinstallrikarna och muggarna tar slut inom en halvtimme. Jordgubbarna brukar räcka till uppåt 400 personer.

Under jordgubbstallrikar, under borden, under bryggan, skvalpar Östersjön mot stenar och pålar. En och annan trut gapar högljutt emellanåt som en del av rekvisitan, liksom fordons-trafiken som rullar förbi utmed Hamngatan.

En liten stad som successivt ökar sin övriga aktivitet av ljud och människor i rörelse sam-

tidigt som Frukostmötet pågår.

Vissa morgnar, då solen lyser med sin från-varo, har folk filter med sig – att svepa in sig i, ifall den alstrande värmen från bänkgrannen inte räcker. Skulle det komma ett skyfall är det bara att ge sig av till biografen Grand som ligger

några stenkast bort, och fortsätta där.

Så där har det sett ut nu de senaste tolv åren på Hamnplan i Simrishamn varje vardag, måndag till fredag, hela juli.

För några år sedan visade silversmeden Owe Johansson upp bilder från Tokyo. En kopia på

pricken av detta Frukostmöte. Till och med en likadan blå vagn. I Varberg finns något liknande också.

08.30 presenterar Carina Molander dagens frukostprat med varierande inledningar av humor och eftertänksamhet från år till år.

Runt 10.00 är den blå kärran ihoppackad och det är över för dagen. Ja till och med för denna säsong, nu när vi har gått in i augusti.

Tre värda att nämna i år av dem som inte tidigare talat på ett Frukostmöte, som gav tankar för livet att bära i konfrontation med sin egen vardagslentrian: Ann Lagerström och hennes berättelser om Sören Kierkegaard och hans syn på ett liv, frihet och ansvar.

Gustav Fridolin tog oss med på sina resor i världen och berättade vad möten mellan människor kan föra med sig av solidaritet. Men också om vad som väntar vårt klot vid varje grads ökning av jordens medeltemperatur.

Behrang Miri rappade fram sin flykt från Iran till Sverige och berättade om hur lika vi är varandra i våra olika ursprungsländer om vi skrapar på ytan – med uppmaning om att lyssna på varandras livsberättelser om kriser och glädje och ta fasta på det positiva som förener istället för att peka på destruktiva olikheter.

Hoppas vi ses nästa år.

Mikael Håkansson Askaner

foto: Peter Ohlsson

En kärleksvisa blev en paus från skratt mellan Emil Jensens humoristiska reflektioner av vår samtid, på ett Frukostmöte.

UNIK SKRIVARKURS I ANDALUSIEN 2 – 7 SEPTEMBER

Utveckla ditt skrivande tillsammans med romanförfattaren Susanna Alakoski, författare och Augustprisvinnare, redaktör, krönikör och poeten Mats Söderlund, författare, poet, ordförande i Svenska Författareförbundet.

Under fem dagar leder de en unik skrivarkurs om att skriva skönlitteratur och poesi.

Anmälan görs till:
info@casa-acequia.se
www.casa-acequia.se

Boendesituationen i Smedstorp med omnejd ohållbar

Smedstorps kommun måste påskynda nybyggen för att hålla jämn takt med den stora ökningen av dess invånare. Demonstranter från Tunbyholmskogarna klagar på att demokratin i kommunen är undermålig ”om den gäller för tätortsborna, men inte för oss lantisar. Vi finner oss inte att bo i provisoriska läger längre. Nu när vi blivit så många fler på Tunbyholmsåsen än ni är inne i Smedstorp.”

Särskilt ensamstående galtar har problem eftersom de stötts ur gemenskapen i flockarna. Fast vildsvinshonor med kulingar kan inte sägas ha mycket tryggare boende eftersom de ständigt utsätts för vad de kallar rashat såväl

dag som natt. Kamouflerade Ku Klux Klan skjuter på oss med utrotning som bakomliggande plan. Vildsvinen har fått oväntat stöd från mördarsniglar, som ju egentligen är bybor, men får känna av samma hat. Smedstorps fullmäktige medger att man inte byggt den typ av planlösningar som efterfrågas. T.ex. har svin stora problem att öppna normala dörrar. För att bemöta de mest akuta problemen med en förestående vinter, kräver man att sommargästerna på åsen lämnar dörrarna vidöppna när de lämnar stugorna i augusti.

Klang på rödbetan

Kåge Klang

Som träffat några, men anser de vara alltför vilda för att bjuda hem.

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Lillevångsgatan 18
Simrishamn
0771-22 44 88
nordea.se

Lena Lowén 0414-163 55
lena.loven@nordea.se

Nordea

”Afrika är inte bara Barack Obamas ursprungsland, det är också vårt. Där föddes mänskligheten. Var vi än har hamnat under resans gång, så var det där allt började.”

Tiden löper ut – typ nu

Snart kommer Air Force One att landa i Accra i Ghana; Afrikanerna välkomnar den första afrikansk-amerikanska presidenten. I afrikanska media har man lika stark betoning på bägge sidor om bindestrecket.

Och vi som tyckte det var stort när president Kennedy besökte Irland 1963. (Och det var stort, fast jag var liten då. Hemma på Irland minns vi JFK som en pojke från trakten som klarade sig väldigt, väldigt bra.)

President Obamas afrikanska anknytning är bara en del av hela historien, visserligen en spännande del. Tv och tidningar kanske tror att det är allt han är – men jag gissar att det inte är det. Om han bara hade drivits av nostalgi, så hade han åkt till Kenya och fullföljt sin fars drömmar där.

Han valt något annat, och han har varit ärlig med sina motiv. Kenya är uteslutande vackert och man har nyligen vunnit en seger över malariamyggan. Men landet har fortfarande en blodsugande korruption och politisk oro som bekräftar alltför många av de rubriker som vi västvärlden läser om Afrika. Ghana, däremot, trotsar vår uppfattning.

Inte utmanande eller aggressivt, utan på det där avslappnade, obesvärade ghananska sättet. Jazz är den musik man lyssnar mest på i Ghana, landet som uppfann den musikgenre som kallas *highlife* som spreds över hela Afrika. Och nyligen hittade de på *hiplife*; hip-hop möter *reggaeton* som möter *rhythm'n'blues* som möter ghananska melodier. Om du hänger med i utvecklingen (och det borde du göra). En gång när jag var där mötte jag ministern för turism och jag slängde fram idén att man skulle marknadsföra landet som ”platsen där *cool* föddes” (tänk dig Miles musik och Kofis konversation). Nej, det ville han inte. Det kanske var för *cool*.

På sitt försynta och stillsamma – men också hjältemodiga – vis, håller Ghana på att lansera en hel kontinent på ett nytt sätt. Den nya bilden av Amerika, kom och hälsa på den nya bilden av Afrika.

Ghana har ett bra styre. Efter ett val med små marginaler blev det ett fredligt maktskifte i landet. Ett samhälle i fred växer sig starkare. Landets ekonomi hade en bra tillväxt redan innan man hittade olja utanför kusten för några år sedan. Landet har drabbats av den globala ekonomiska krisen, men verkar ha ridit ut stormen. Jag brukar inte komma med investeringstips, men här är ett: Köp ghananskt.

Det är alltså inte en tillfällighet att Ghana är på god väg att uppfylla FN:s millenniemål. För närvarande är det ett av få länder som åtminstone har en chans att uppnå dem till 2015.

Jag har inte fått ta en smygitt på Obamas tal i Ghana men det är nog ganska säkert att han inte kommer att fokusera på Afrikas problem, utan på de möjligheter som ett Afrika i uppsving har. Om han gör det, kommer de högsta hejaropen att komma från den växande afrikanska medelklassen som är trött på nedlåtenhet och på att alltid få höra sången om sin majestätiska kontinent sjungas i moll.

Jag har själv spelat den melodin. Jag har talat om tragedi, om akutläge. Och det är akut när nästan tvåtusen barn om dagen dör i Afrika av ett myggbett. Det är ett mänskligt kapital som förblöder; det är ingenting som vi kan acceptera som normalt.

Exemplet Ghana visar att tragedin bara är en av flera ackord. Det finns fattigdom och sjukdom, och det finns möjligheter till investering och tillväxt – investering och tillväxt kommer inte att göra dem oberoende av hjälp över en natt, hur mycket vi och afrikanerna än önskar att det vore så. Men med tiden kan vägar, skolor och kraftledningar byggas, och marknaden kan växa så att bistånd kan ersättas med handelsavtal och inhemska ekonomiska tillgångar.

Obama kan påskynda den dagen. Han vet att förändring inte är lätt. Korruptionen förföljer de reformvänliga i Afrika. ”Om du slåss mot korruption, slår den tillbaka” sade en nigeriansk före detta tjänsteman som var motståndare till korruption.

Från sin kaxiga talarstol kan Obama sikta på de kaxiga. Utan ansvar, ingen möjlighet. Om inte det är ett motto så borde det vara det. Hur som helst, det är en truism. Arbetet som görs av den amerikanska regeringens biståndsorgan Millennium Challenge Corporation är grundat på den principen, även om det inte sägs lika burdust. Allt oftare går amerikanska biståndsdollar till länder som använder dem, inte till dem som slösar bort dem. Ghana är ett sådant land. Och det finns fler och fler sådana länder.

Och det är tack vare afrikaner som John Githongo, före detta chef för Kenyas kommission för korruptionsbekämpning. Han är min hjälte; han företräder en ny typ av ansvar som kommer från gräsrotterna. Liknande verksamhet finns på många ställen i Afrika. Dessa insatser förtjänar mer stöd. Presidentstöd. Så har vi ju Nigerias moraliska och ekonomiska knytnäve – Ngozi Okonjo-Iweala, verkställande direktör i Världsbanken och tidigare landets finansminister. Hon försöker hjälpa de afrikanska länderna att få tillbaka tillgångar som stulits av korrupta tjänstemän. Och organisationen Extractive Industries Transparency Initiative, som hjälper länder som Ghana att rensa i olje-, gas- och gruvbranschen för att vinsterna inte skall hamna i händerna på kleptokrater.

Att få uppmärksamhet för det här arbetet vore som att få en spruta i armen; en moralisk och politisk injektion av aminosyror som skulle få varje biståndsdollar att räcka längre. Det borde vara goda nyheter för den Grupp av 8 ledare som samlats i Italien. Obama säger *arrivederci* till dem på sin Hawaii-Chicagodialekt innan han reser vidare till Afrika.

I veckans toppmöte ser det ut som om vi kommer att få nya välkomna löften från G8-länderna vad gäller jordbruket. (Som det ser ut nu så är det nya pengar från USA, gamla pengar från alla andra.) Detta är de goda nyheter som Obama skall ta med sig från Europa till Afrika.

De litet sämre nyheterna – att länder som Italien och Frankrike inte uppfyller sina löften till Afrika – gör att Obamas besök är ännu viktigare. USA är ett av de länder som ser ut att hålla sina utfästelser, och Obama har redan sagt att han kommer att göra ännu mer än att bara bygga vidare på det imponerande arbete som gjordes under president Bush.

Obama planerar att komma tillbaka till Afrika lagom till VM i fotboll 2010. Fram till dess har han chansen att leda andra i arbetet med att bygga upp – från gräsrotsnivå – de framgångar som alla pågående ansträngningar inom Afrika kan ge, och att lära av misstagen. Det har funnits en hel del av bådadera. Vi har fått se både det goda, det onda och det fula i vårt laddade förhållande till den här dynamiska kontinenten.

Presidenten kan hjälpa det nya och annorlunda på traven. 2010 går tidsfristen för många löften ut. En del är gamla, en del lider av kronisk försummelse. Vi behöver få nya löften både från vanliga och ovanliga aktörer, från G8 till G20. Och nu måste löftena hållas. Om fler länder (inte bara Ghana) skall kunna uppfylla millenniemålen, behöver de smarta partners i sin finansiering och utveckling. Jag menar ”smart” i betydelsen hållbar, mätbar, ansvarsfull, lyhörd och hederlig.

Afrika är inte bara Barack Obamas ursprungsland, det är också vårt. Där föddes mänskligheten. Var vi än har hamnat under resans gång, så var det där allt började. Desmond Tutu använder ordet ”ubuntu”: Jag är för att vi är. Han säger att vi måste förstå och leva efter detta, och först då kan vi bli hela människor.

Med *ubuntu* i åtanke, kan man då säga att alla amerikaner är afrikansk-amerikanska?

Bono

© 2009 Bono/The New York Times

Översättare:
Lotta Askaner Bergström

Bono är sångare i U2 och har varit med att grunda ONE-kampanjen. Han är kolumnist i *The Times*.

horoskop - augusti

av Jack-Åke, praktikant

Vattumannen

Asså de e rätt lugnt å så. Du behöver ente oroa dej för nått. Utom getingar kanske. Å myggor å sånt.

20/1 - 18/2

Fiskarna

Ibland brukar ja å lill brossan fiska men ja får allri nåt. Då blir ja torsk!

19/2 - 20/3

Väduren

En gammal giddabäck e väl inget att oroa sej förr. Åm man ente bor i Gävle föstäss. Men de e långt dit!

21/3 - 19/4

Oxen

Tjorranackad å stängled kan du va själl! Asså de e inge å bry sej om. Din gamle stud.

20/4 - 20/5

Tvillingarna

Ja känner en som e tvilling å hans bror som asså e tvilling, fast dom e bara två ändå. Fast de e ente så svårt å fatta. Fatta ni? Dom har en syrra som e snygg! Hon hetter

21/5 - 20/6
Ulla-Stina!

Kräftan

Kräft skivor ska man akta sej förr. Man blir så dåll! E nått me kräftor å dill har ja hört. Asså gå ente på såna där festor.

21/6 - 22/7

Lejonet

På Zoo i Köpendanmark har dom lejon. De har ja sitt själl. Åk dit å glo själl om du ente tror mej!

23/7 - 22/8

Jungfrun

Ja e född i jungfrun. Asså e jungfru samma som oskuld? Fan ässe!

23/8 - 22/9

Vågen

Mussan väger sej varenda da. Aldrig samma. Ho säger de e fel po den! En våg kan man aldri lita po säger hon asså. Fatta de!

23/9 - 22/10

Skorpionen

En gång så så ja en skorpion i en glas bur. Den va typ skit gift! Kunne döda en på ingenting. Ska man akta sej förr.

23/10 - 21/11

Skytten

Sjuta luft gevär e kul. En gång sjöt ja hatten å en gammal gubbe. Fan va han ble tosi! Sen dess har ja ente fått ha de förr mussan... ☺

22/11 - 21/12

Stenbocken

Hej, hej din gamle gidda bock. Kan ente va kul å bara få klättra i bärg. Trist!

22/12 - 19/1

Vem var den okände herr Jost som arbetade i brottet vid Wilhelmsberg? Någon som vet?

Mysteriet i Wilhelmsberg

Wilhelmsberg finns knappt på kartan, ligger mellan Järrestad och Gladsax. Man kör alltså över järnvägen efter kyrkan, passerar den kunnige hantverkaren Nils Kihlbergs snickeri och fortsätter förbi konstnären Jürgen af Roléns viste - en mästare på fåglar och väl värd en mässa. Och några hundra meter från Rolén, på höger sida, möter blicken ett gäng betande kor, litet sankmark, och ett sedan länge övergivet stenbrott.

Andra världskriget. Under några få år bröts flusspat till aluminiumindustrin på Österlen - vid Impan mellan Gladsax och Gröstorp, liksom i Brantevik och Tunbyholm. Det gamla ortnamnet Gladsax - eller *Glassax* på mål - kopplas för övrigt etymologiskt till "klippa" och glänsande mineral. För här fanns små lokala gruvor redan under historisk tid. Men vid Wilhelmsberg hittades mig veterligt inga mineraler, togs blott sten för byggändamål och vägar - senast på femtiotalet.

- Dålig sten, menade en bonde i byn.

En del av stenen lär ha använts när autostradan genom Hammenhög fräschades upp.

Informationen om den dåtida berghanteringen är märkligt nog ganska knapp, och här skulle jag kunna sätta punkt. Om det inte vore för inskriptionen på ett stycke klippa där dagbrottet stupar ner i blöta.

Jag hittade den av en ren slump en gång - men nu är den förmodligen överväxt, eller så har blocket kalvat ner.

JOST. Så stod det på stenen med ungefär tio centimeter stora bokstäver. Och det var snyggt inknackat, gjort av någon som kunde sitt jobb: en stenarbetare eller en gravstensmakare, och således ingen unge som dekorerat på måfå. Sedan kom frågorna, funderingarna.

Det rimligaste antagandet är att den okände herr Jost arbetat i brottet på fyrtiotalet, och

satt sitt "bomärke" - kanske när verksamheten upphörde.

Men namnet! Svenskar heter sällan Jost, och dessa fyra bokstäver leder osökt mina tankar ut i Europa. Ty en Jost skulle kunna vara holländare, tysk, tjeck eller ungrare. Fast för all del: han kan vara svensk av utländsk härkomst; som jag själv. Men då blir tankelekarna inte lika spännande.

Europa under brinnande krig, och en utläning som knacker sten i Wilhelmsberg. Krigsfånge, internerad, eller flykting? Jag gissar på det senare. Men saknar all kunskap.

Om någon av Upplagens läsare vet mer går det bra att höra av sig! Ty mysterier ska lösas. Det sa redan Sherlock Holmes när han intog sitt opium på Baker Street.

För en vecka sedan var jag på biblioteket och hämtade en beställd bok: thrillern *Dubbla begär* av Dominique Sylvain; snyggt översatt av Nadja Leijonhufvud. Och då återkom plötsligt Wilhelmsberg med full kraft.

Den pensionerade kvinnliga kommissarien hette nämligen Jost!

Några glas rödvin senare fabulerade jag vilt. Kan en fiktiv fransk poliskvinna i Paris, gissningsvis född omkring 1940, ha haft en icke-fiktiv släkting i en gruva på Österlen?

Det blev cognac till natten, och då bestämde jag att så var fallet. Att kommissarie Lola Josts far stuckit när tyskarna kom och lämnat sin gravida hustru för en tillvaro - om än tempo-rär - i Gladsax södra förorter. Där goda svenska myndigheter gav honom ett AKO-arbete, som AMS-jobben kallades på den tiden.

Rätta mig om jag har fel!

C-J Charpentier
text och foto

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Stortorget 13
Ystad
0771-22 44 88
nordea.se

Bengt-Åke Bengtsson 0411-744 46
bengt-ake.bengtsson@nordea.se

Nordea

www.skillingeemalj.se
VÄLKOMMEN
Skillinge
Emalj
HAMNEN SKILLINGE
0414-313 63
BESTÄLL NYHET!
DIREKT FRÅN HEMSIDAN!

Vindkraft på Österlen!

Vindkraft används inte bara till elproduktion utan används också för nöjes skull. På Österlen finns fina förutsättningar för skärmflygning och på t ex Haväng träffas många skärmflygare som njuter av den magnifika naturen då de svävar ut över sluttningarna. Njut av Österlen och handla el av Österlens enda lokal elhandlare.

ÖSTERLENS KRAFT

DEN LOKALA KRAFTEN

www.osterlenskraft.se 0414 - 285 60

Din villa
Din bil
Ditt företag
Din båt
Din häst
Din familj

Sveriges nöjdaste kunder

För tre år sedan kom vi för första gången med i Svenskt Kvalitetsindex mätningar, även om våra rötter går tillbaka till 1768. Och för tredje året i rad har vi fått kvitto på att vi har Sveriges nöjdaste kunder. Ett stort tack för förtroendet!

Hos oss försäkrar du allt från hus och hem till bil och företag. Vi heter Dina Försäkringar eftersom vi ägs av våra kunder. Välkommen du också!

Dina Försäkringar
Skåne

Höör Bangårdsgatan 6 Tel 0413-55 97 90

Lund Lilla Fiskaregatan 14 Tel 046-590 31 10

www.dinaskane.se

NY BUTIK! INVIGNING 8 MAJ DA BJUDER VI PÅ FIKA! VÄLKOMMEN!
VÄLKOMMEN TILL PROFFSENS VÄRLD!

25%

rabatt på tapeter & Caparolfärg*

* erbjudandet gäller 8/5 - 16/5.

CAPAROL
Keller & Glenn
FÄRGBUTIK

Lackgatan 1, Skansens industriområde i Simrishamn • Tel. 0414-166 10 • www.caparol.se

Men lille gubben ...
Sitter du nu och läser Nya
Upplagan igen?!
Då är det bäst att du får en
kopp kaffe till så du orkar
med alla skrivelser, och alla
roliga gubbar och gummor.

Nya Upplagan

Björn Ranelid intervjuad

av Björn Ranelid

Vi sammanförde två av landets främsta litterära giganter och lät dem diskutera livet och allt där emellan. Vem som är Björn och vem som är Björn, ja, det får ni faktiskt själva försöka klura ut. Om ni kan? Här är den bästa intervjun som någonsin gjorts av och med Björn och Björn.

Hej Björn!

– Hej Björn!

När skrattade du senast?

– Jag skrattar varje dag och jag umgås inte med människor som inte kan skratta.

Vem är den mest fäfänga människa som någonsin framträtt i Sveriges offentlighet?

– Det är film- och teaterregissören Ingmar Bergman, ty han valde utan undantag att bära rutiga flanellskjortor och manchesterbyxor, aldrig slips till vit skjorta och kostym eller smoking. Så beter sig en människa som är utstuderat noggrann och selektiv i syfte att låtsas vara flärdfri och ointresserad av mode. Han var en kliché för den intellektuella mannen som saknade stil och intresse för medmänniskan till fest, glädje och högtidliga stunder.

Vad tycker du om Björn Ranelid som författare?

– Han kan bli betydligt bättre. Ibland skriver han en mening som lyfter en bit ovan boksidan, men det sker inte ofta.

Är det sant att du talar sju språk flytande?

– Ja! Jag talar malmöitiska, österlenska, nivilerad rikssvenska, engelska, barnspråk, ranelidska och söderslang.

Har du ett gott minne?

– Nej, jag har svårt för att lära mig korta och långa texter utantill och därför avstår jag helt från att försöka. Ibland minns jag inte ens vad jag heter, när någon frågar.

Varför blir vissa människor, särskilt så kallade kulturskribenter irriterade på dig?

– Det beror på att jag utmanar och bryter mot konsensus och Sveriges mest spridda sjukdom, jantelagen. Förgrämda, bittra och avund samma kritiker och journalister som aldrig blir kända och älskade av allmänheten och folket uthärdar inte en man som erövrat Augustipriset, spelat fotboll på hög nivå, framträder ofta i television och radio och får fler erbjudanden om att tala och synas än alla andra författare i Sverige.

Bara på några månader har jag tackat nej till att medverka i TV4:s största satsning någonsin, en resa till Malaysia, och Wipe Out. Dock har jag nyss avslutat inspelningen av *Stjärnorna på slottet* och jag skall snart delta i *På spåret*.

Illustration: Jimmy Wallin

Lägg därtill att jag gjort fler reklamslag för radio och television än någon annan författare i Sverige. Jag avstår från allt som handlar om att kränka och häna en medmänniska. Alla som hittills försökt att parodiera och beljuga mig i olika nöjesprogram har misslyckats, därför att ingen kan härma och efterlikna mig. Jag röstas ofta fram på listor över Sveriges mest välklädda män, men det är min hustru och framför allt min yngste son August som köper in och ger mig råd om kläder. Jag är väldigt stilsäker när jag väljer skosnören och öronlappar om vintern.

Jag skriver krönikor i Dagens arbete och blir ofta ombedd att författa artiklar i Aftonbladet och Expressen. Jag skryter inte, utan säger bara sanningen. Alla hycklande människor borde dömas till villkorligt fängelsestraff i vilket ingår att de måste lyssna till min röst åtminstone tio minuter om dagen, utan att hålla för öronen.

Vilka fotbollsklubbar har du spelat för?

– Häkanstorps BK, Malmö FF, Helsingborgs IF, Höganäs BK och Trelleborgs FF.

Vad anser du om det litterära klimatet i Sverige i dag?

– Vi har i huvudsak två kretslopp. Det ena består av serieproducerade detektiv- och spänningsromaner. De dör bort efter några månader. Dessa böcker är inte litteratur för mig. Det är tragiskt att så många människor slösar tid på

att läsa om poliser, agenter, mördare och offer, vilka inte existerar i verkligheten. Jag bekymrar mig egentligen inte om den världen, ty den ger mig ingenting i avseendena visdom, bildning och kunskap.

Jag kan inte ens om jag anstränger mig skriva så dåligt som Dan Brown eller Stieg Larsson. Jag väntar på att Bonde-Jens eller idol-Anna skall skriva på kontrakt för vardera en roman. Innan dess måste de dock lära sig alfabetet och kunna skilja på en svinstia och ett bokförlag.

Det andra kretsloppet består i huvudsak av romaner och diktsamlingar som är skrivna av kvalitetsförfattare.

Förlag som till exempel bedriver humbug och lurendrejeri med pseudonymer och hyllar och håller fram dussinskrivare försöker gräva en grav åt den seriösa litteraturen. Dessa förlag kommer att falla i groparna som de själva grävt.

En före detta boxare eller en kock och fjant från lekprogram i televisionen bereds ofta större plats i förlagens reklamfoldrar och får mer stöd från marknadsavdelningen än de främsta författarna i Sverige. Det är absurt och imbecillt. Bortom allt tvivel står det nu klart att man kan sälja ett manuskript till ett flertal utländska förlag, utan att dessa har läst ett enda ord i verken. Det hände senast med

en människa som inte står för sitt riktiga namn. Hon kallar sig Lars Kepler. Det kan vara en kvinna, flera personer eller en sällsynt feg man och ynkyrgg.

Det existerar så många spökskrivare i Sverige numera att de bildat ett eget förlag som heter Bu.

Varför skriver du i Nya Upplagan? Det ger väl inte en svensk krona i arvode?

– Jag skriver gärna där när jag har tid, därför att Lars Yngve och dennes hustru Maria är härolder och apostlar för kvaliteten. De är riktiga eldsjälur som vill sprida ypperliga texter som skänker substans och klokhet till läsarna.

Var bor du?

– Jag och Margareta är mantalsskrivna i Stockholm, men vi äger hus och en äppelodling i Kivik. Vi tillbringar cirka sexton veckor om året i Kivik.

Var i Stockholm bor du?

– Jag bor i en vacker och stor våning i Konstnärshem på Hornsgatan, men jag kan tänka mig att bo i en jordkula. Mitt enda krav är att jag får en kvinna med mig.

Även det väcker avund. Jag har inte varit sjukskriven en dag på tjugo år och aldrig ställt in ett enda av mina cirka 3000 framträdanden. Det tackar jag försynen och Gud för.

Tränar du fysiskt?

– Jag försöker springa mellan fyra och sju

Foto: Lars Yngve

kilometer vid tre eller fyra tillfällen i veckan året om och i perioder tränar jag dagligen, ty jag arbetar hårt och måste hålla mig i god fysisk kondition. Själén är nämligen inte skild från kroppen. Endast ointelligenta och antiintellektuella människor tillåter att kroppen förfaller genom sprit, cigaretter, alltför mycket mat och ett orörligt liv.

Jag lider dessutom av en skada i mitt huvud som gör att jag måste sköta mig extremt noggrant. Därtill framträder jag vid cirka ett hundra tillfällen per år och ger ut åtminstone en bok varje år. En sådan takt kräver disciplin och flit.

Hur många böcker har du skrivit?

– I år ger jag ut två böcker. De kommer den 25 augusti och 18 november. Den förstnämnda är *Jag skänker dig mina vackraste ord* och i den står mina bästa metaforer och aforismer på fyra språk: svenska, engelska, tyska och franska. Det är första gången i den svenska litteraturhistorien en sådan bok ges ut.

Den andra boken har titeln *Fotbollens höga visa*. Den speglar och handlar om Malmö Fotbollförening under ett hundra år.

I november i år kommer boken *Fenomenet Björn Ranelid*. Den är skriven av professorn Anders Olsson och docenten Torbjörn Forslid.

I mars 2010 släpper jag min tjugonionde bok sedan debuten den 25 oktober år 1983.

Är det sant att du skrivit flest böcker som

helt eller delvis utspelar sig på Österlen och gjort mest reklam av alla för denna landsdel?

– Ja, jag har skrivit åtta romaner som helt eller delvis utspelar sig på Österlen. En av dem, *Synden*, gav mig Augustipriset. Ingen annan författare har skrivit en roman från Österlen som givit Augustipriset. Ystad räknas inte till Österlen.

Dessutom har jag skrivit boken *Österlenbilder* med Stig T Karlssons fotografier. Under juli månad 2009 var jag ciceron på Österlen i samtliga fem program i Sveriges Television. Anne Lundberg höll i de programmen. Jag satt på min terrass i Kivik och spelade in mitt *Sommar* i radion i fjol.

I tio år bodde jag och familjen i Ystad och jag undervisade i tolv år på gymnasiet där och har tillbringat sammanlagt trettio somrar i rad på Österlen.

Således har ingen annan gjort mer reklam än jag för Österlen. En viss instans har gjort sitt yttersta för att fuska bort denna sanning och i stället hyllat en konsertpianist och en jazzmusiker som aldrig besökt Österlen och aldrig läst en enda rad av en författare som skrivit om detta landskap. Revyskådespelerskan, trubaduren, skådespelaren, norrlänningen och många andra har premierats i stället för den främste härölden Björn Ranelid. Det är sjukt. Numera ler jag åt spektaklet.

Jag är den ende österlening som varit med i *Stjärnorna på slottet* i Sveriges Television och den ende som valts ut att delta i *På spåret*.

Har du gjort bort dig ordentligt i ett offentligt sammanhang någon gång?

– Jag minns vid ett tillfälle när jag skulle framträda på Kabusa konsthall. En före detta rektor på en skola i Ystad där även min hustru hade arbetat hälsade på mig innan jag skulle fram på scen.

Jag hade träffat honom många gånger dessförinnan och han var alltid mycket vänlig och uppmuntrande mot mig. Denna gång sade han, emellertid, att han var synnerligen nyfiken på hurvida jag kunde komma av mig på minsta sätt under själva framträdandet.

Jag har ju aldrig under mina tre tusen framträdanden använt manuskript. Det vet nu alla som hört mig i television, radio och på scen.

Jag började tala inför publiken och efter en stund återgav jag exakt vad den vänlige mannen sagt. Jag sade att han inte längre behövde vänta på att det skulle ske: Jag har kommit av mig hela livet. Det är kärnan i min personlighet.

Jag är nämligen fullkomligt orädd för att komma av mig, ty själva fenomenet existerar inte för mig, eftersom det sker oupphörligt.

Varför har du ditt efternamn på registreringskylten till din Jaguar?

– Jag bjuder alla som har fördomar om mig

på den skylten. Jag serverar den i glädje på guldfat. I stället för att klandra och håna mig för den sakens skull borde man tänka att jag står för mina handlingar i offentligheten. Jag kör cirka 5.000 mil om året och blir sedd av kanske en miljon människor på vägarna. När jag överskrider hastighetsgränser och betar mig enfaldigt och slarvigt under färd kan jag således inte gömma mig bakom en anonym skylt med tre bokstäver och lika många siffror. Alla borde ha sina namn på skyltarna. I stället för att jag blir beskyldd för att vara skrytsam, borde jag hedras för min ärlighet.

Är det sant att du inte har hemliga telefonnummer?

– Alla som vill kan finna mina telefonnummer hos Eniro, i telefonkatalogen och på min hemsida. Det är väl endast jag och Ingvar Oldsberg bland riktigt kända människor som inte skyr att bli uppringd av vem som helst.

Har du några drömmar om framtiden?

– Nej.

Har du några föredömen bland människor?

– Ja, Nelson Mandela, Läkare utan gränser, min pappa, Vilhelm Moberg och kvinnor som uthärdar krig och älskar och kämpar för sina barn.

Kommer du att bli invald i Den svenska akademien?

– Skojar du med mig? Du borde känna mig bättre än att ställa en sådan oklok och enfaldig fråga. De femton främsta författarna under de senaste ett hundra åren har inte blivit invalda där. De är: August Strindberg, Vilhelm Moberg, Ivar Lo-Johansson, Lars Ahlin, Olof Lagercrantz, Herbert Tingsten, Sara Lidman, Lars Gustafsson, Tomas Tranströmer, Astrid Lindgren, Göran Tunström, Sven Delblanc, Agneta Pleijel, Göran Sonnevi och Willy Kyrklund. Det är en skandal.

Eftersträvar du makt i något avseende?

– Aldrig i livet.

Alexander Schulman har påstått att du är Sveriges mest intressanta och fascinerande människa. Vad anser du om det?

– Jag är inte ens mest intressant i min familj och jag känner många personer som är långt mer framstående, spännande och kloka än jag.

Varför åker du inte gärna utomlands på sommaren?

– Jag vill inte gå miste om när äppelträd och raps blommor och tiden kring midsommar och augustis värme.

Är du en snäll och generös människa?

Jag gör mitt bästa och försöker uppträda anständigt mot mina medmänniskor, men jag har många fel och brister. Ingen kan dock med rätta påstå att jag är girig.

När och var föddes du?

– Jag föddes den 21 maj år 1949 i Malmö.

Vilka yrken hade dina föräldrar?

– Min pappa var typograf, men han började sin yrkesbana som reklamtecknare och i hela sitt vuxna liv målade och tecknade han. Han var mera konstnär än typograf. Han var en bättre landskaps- och akvarellmålare än Peter Dahl, Lena Cronqvist och Mamma Andersson.

Mamma arbetade i affär under nästan trettiofem år.

Har du några syskon?

– Jag har en broder som heter Håkan. Han är tre år äldre än jag och driver en reklambyrå i Malmö. Vår syster dog när hon var knappt sextiofem år.

Är du gift?

Jag lever i mitt andra äktenskap sedan trettiofem år tillbaka. Min hustru heter Margareta. Hon är skolsköterska på Adolf Fredriks musikklasser. Jag har barn i båda äktenskapen.

Är du nöjd med den här intervjun?

– Ja, det är den bästa intervjun som någonsin gjorts med mig.

Björn Ranelid
och Björn Ranelid

Kajakriket

Uhyrning • Försäljning • Event

Kajaker för hav, sjö och å, både för en och för två
För dig som vill få äventyr, motion eller avkoppling

www.kajakriket.se Tel 0704 – 97 44 11

Vi finns i Simrishamns hamn men verkar på hela Österlen!

KIVIKAS

GÅRDSBUTIK

CAFÉ

TAGEL & TYG

KRUKOR

ALLA DAGAR 11 - 17

Handlar'n i Löderup

– Din servicebutik på nära håll –

Storgatan 44 • Tel. 0411 - 52 44 84

- Erbjuder ett brett sortiment av livsmedel m.m.
- Färska frallor alla dagar
- Marinerat kött för grillkvällen
- Ombud för bl.a. Post & Apotek
- Ladda ditt kontantkort
- Uthyrning av DVD-filmer (Filmtoppen)
- Catering

Öppet:
Mån- Fre: 08.00-18.30
Lör: 08.00-14.00
Sön: 08.00-13.00

Välkommen hälsar
Patrick med personal!

Sveriges goaste gräddbullar? Kom och låt dig förföras

av våra egentillverkade
produkter som praliner,
gräddbullar, och mycket annat.
I butiken finns ett fönster in i
tillverkningen och kanske du
får se Janne spritsa en grädd-
bulle eller Anna göra mumsig
chokladmüsli.

Öppet i augusti: mån-fre 10-18,
lör-sön 10-16.

Välkommen till Österlenchoklad
– egentillverkad choklad-
konfektyr sedan 2004.

Österlenchoklad
Skåne-Tranås
Butik · Tillverkning · Evenemang
0417-201 25

STRECK I KANTEN

Till Whisper

En viskning
I luften
Emellan oss, emellan två
Nu är viskningen viskad
Hon är borta
En varm blick. En andning.
Ett liv i varm samklang med Dig
Samklang
En poetisk symbios
Utbytet
Att leva i varandras klang
Utbytet
Du lärde mig se klangen, färgen, skönheten.
Jag förundrad
Du bara Du
Hon löper vidare
Jag hör en melodi igen
I luften

Mats Gustafsson

Klang på rödbetan

Eftersom vanan att mjölka korna tidigt
på morgonen inte försvinner förrän efter
tredje generation, har Smedstorps kom-
mun beslutat att man inte behöver inför-
skaffa klockan till torget än på 60 år. Man
kommer dock inte fira denna besparing,
som fyller så många hål, eftersom ett fyl-
leparty skulle förkorta vanan om folk
börjar sova av sig ruset.

Kåge Klang

Ådalen -31, glöm aldrig det, Jonsson

På vår semesterresa genom Norrland stannade
vi till vid underbara Höga Kusten, vid ett ställe
som heter Lunde. Det var vid denna plats som
de berömda skotten i Ådalen föll 1931. Upprin-
nelsen var att mellan 3.000 och 4.000 strejkande
arbetare marscherade i protest mot att arbets-
givarna hade anställt strejkbrytare. Stämningen
var ganska laddad och upphetsad. När tåget
började närma sig Lunde, där militären var
posterad, öppnade militären varningseld med
gevär och kulspruta i marken framför demon-

stranterna. Men rikoschetter och det allmänna
kaoset gjorde att fem dog och lika många ska-
dades, flera av dessa var bara åskådare. Efter
denna händelse förändrades många saker i vårt
land, bl.a. arbetsmarknadsvillkor, och militära
och polisiära befogenheter. Idag står ett mo-
nument på platsen och skotthål i väggarna på
husen vittnar ännu om denna historiska hän-
delse.

Tord Johnsson

Mighty Måns

Jag besökte idrottsplatsen i Skivarp förra månaden. Vädret var klibbigt varmt och jag kände för att fräscha upp "mitt lilla fejs och jag"! Jag tog riktning mot klubbvillan, presenterade mig som Dr Bergström från Borby, uppsökte närmsta handfat, plockade av mig mina glasögon, placerade dem prydligt på en stol tillsammans med mina löständer – höll jag på att skriva, tröjor ska det naturligtvis vara – och började med värsta Karate Kid *Wax on, wax off*, på mina icke hårb vuxna delar av huvudet. Efter en regelrätt "kattatvätt" skulle jag ta på mig brillorna igen, men gjorde den fasansfulla upptäckten att de var mer borta med vinden än vad Vivien Leigh någonsin, i sina värsta mardrömmar, ens kunnat fantisera om. Jag kisade (obs: ett s) runt i ett disigt töcken inne i klubbstugan och hamnade till sist i själva grytet, utsmyckat med emblem, pokaler och klubbflaggor i långa rader. Och vem sitter där, iförd mina brillor, och läser senaste numret av *Nya Upplagan*, om inte självaste "Mighty Måns"!

Måns i Skivarp!

Det måste ha varit det största som hänt byn sedan 19 april 1920, då Nils Erik Ahlrot föddes och vars rollprestationer vi minns från diverse revyer, eller dennes paradorer som den trogne och nitiske fastighetsskötaren *N P Möller*,

Månsson i *Den Enfaldige Mördaren* och jätten i *Äppelkriget* som släcker en brand genom att kasta vatten på den.

Måns tillhör den kategori artister som är större än sin senaste hitlåt, det vill säga: det spelar ingen roll vilken plats han får i eventuella tävlingar, han vinner liksom ändå!

Hållå du, är du här?

– Ja, jag ska framträda här ikväll.

Aha... Det var därför här är en kö på femhundra meter utanför idrottsplatsen?

– Mmm...

Jag trodde det var en rafflande b-lagsmatch på gång! När du ändå har mina brillor på dig kanske du kan svara på några frågor?

– Självklart, vad vill du veta?

Joeh, vad var det jag tänkte på? Det är väl bara en tidsfråga innan något skivbolagssnille kommer på den lysande idén att göra en tributeplatta till Michael Jackson, med svenska artister. Skulle du medverka på en sådan om du fick frågan?

– Absolut. Och om jag själv får bestämma så framför jag gärna "You are not alone". Michael Jackson var grym, det var min första stora idol.

När du har dina pilotbrillor på dig så är det lite *Top Gun* över dig.

– Haha, tycker du det! Jag är vansinnigt för-

tjust i 80-talet, alla syntljus och galna kläder som var moderna då. Jag hade definitivt velat leva mer än de fyra år jag gjorde under detta årtionde.

Har du planerat för en julsjunga än?

– Vi har snackat om det men kom fram till att det får vänta till nästa år, annars kommer det för tätt inpå skivan som finns ute nu. Men nästa år så blir det en med storband. Den ska kännas riktigt julig och stämningsfull på samma sätt som Peter Jöbacks julsjunga gör.

Hur väljer du låtar, gör du det egentligen eller blir du tilldelad låtar som du ska framföra?

– Nu har jag ju börjat skriva själv, så vi börjar från scratch. Men annars har jag valt låtar som jag själv gillar. Det blir alltid bäst så. Det skulle kännas fel att framföra musik som jag inte själv gillar.

De låtar du skrivit själv är de bästa, tycker jag.

– Tack så mycket, vad kul att du säger det. Jag kan faktiskt avslöja att en internationell stjärna kommer att ha med en av mina låtar på sin kommande skiva. Det är sannerligen ett lyft för mitt låtskrivande.

Vem är artisten?

– Det är... det är... det är... tyvärr, det kan

jag inte avslöja.

Internationell karriär, är det något som lockar dig?

– Ja, jag drömmer om att få göra en musikal i *West End*, det hade varit stort. Men även att få göra en turné som denna, med dansare och ett stort band, är en gammal dröm som gått i uppfyllelse.

Från leksaksartist i *Idol*, till idol på riktigt. Det är inte många som klarat det! Har du kontakt med andra från *Idol*?

– Inte direkt. Vi jobbar så mycket på olika håll att vi inte träffas speciellt ofta. Jag var inte särskilt förtjust i konceptet *Idol* eftersom det var så fokuserat på personerna, men jag kan säga att vi var som en stor familj under inspelningen av programmet.

Det vi alla undrar mest över är naturligtvis vad du tycker om husdjur?

– Jag älskar djur. Hemma hade vi hamster, marsvin, papegoja och ett antal andra djur. Själv önskade jag en hund mest av allt. Först när jag flyttade hemifrån köpte mina föräldrar en hund.

Lars Yngve
Text och bild

Vin och patafysik

Patafysiken är *Vetenskapen*.

Detta är en vetenskaplig lära som skiljer sig från det allestädes närvarande vetenskapssamhället genom att ta ett bredare och mer grundläggande grepp. Grunddefinitionen – som kan vara bra att utgå ifrån – är ursprungligen skriven på grekiska, men då jag inte är helt bekant med hur man får ett tangentbord att sköta sig på grekiska så får ni det i svensk översättning.

Patafysiken är vetenskapen om det som följer efter metafysiken, antingen inom denna eller utanför denna, och den sträcker sig lika långt bortom metafysiken, som metafysiken bortom fysiken.

Enligt en annan definition så studerar patafysiken de lagar som styr undantagen och korrelationer mellan dessa undantag. De riktiga, eller som de brukar benämnas medvetna patafysikerna betraktar allt som undantag. Även de lagar, regler och samband som den traditionella vetenskapen tror sig ha upptäckt och eller definierat ser patafysikerna som korrelationer mellan undantag "om än oftare förekommande sådana".

Den som ursprungligen satte ihop grunderna och tydde denna lära var den franske författaren Alfred Jarry född 8 september 1873, död i Paris 1907. Hans skrev inte så många verk, det mest brömda är *Kung Ubu*, ett modernistiskt-surrealistiskt verk som med jämna mellanrum sätts upp i alla stora kulturstäder. Dock är hans mest inflytelserika skrift *Bedrifter och idéer av Doktor Faustroll, patafysiker*. Denna bok har också en del som heter *Patafysikens grunder* och det är mycket härifrån som vi lär oss att förstå

tankegångarna.

Det är då i denna förklaringsdel, Patafysikens grunder, som vi hämtar och klipper till med den mer avancerade definitionen

Patafysiken är de imaginära lösningarnas vetenskap, som symboliskt beviljar inbillningsstrukturen objektens egenskaper sådana de beskrivs genom sina möjligheter.

I detta sammanhang kan vi inte gå förbi ytterligare en historisk notis som finns återgiven om vår författare Alfred Jarry, nämligen hans berömda sista ord när han gravt alkoholskadad, tuberkolös och svag låg döende. Han bad då om en tandpetare.

Ur *Tractatus-logico-pataphysicus* kan vi klippa följande upplysande sentenser (ett mindre urval):

2.1 Faktum kan varken vara sanna eller falska.

2.2.1 Det finns inte någon idé som är så absurd att den inte finns kan återfinnas i någon metafysisk avhandling.

2.2.2 Ingenting som kan sägas om metafysiken kan heller inte sägas om patafysiken.

2.2.3 Om man med Bertrand Russel säger att det inte finns någon åsikt så enfaldig att den aldrig omfattats av någon patafysiker, så kan därför patafysikens väsen snarast sägas vara ett negativt väsen- ett oväsen.

2.2.3.1 Det är lögn att finna patafysikens sanna väsen.

3.3 Universum började med att bli på stora smällen.

3.4 Primus motor, den förste röraren, har rört ihop allting.

4.4 Allt som överhuvudtaget kan tänkas, kan tänkas oklart.

5 Lasten är en sanningsfunktion av elementarlasterna.

6.1.1 Det finns 2 typer av patafysik, allvarligt nonsens och oavsiktligt nonsens.

6.1.2 Oavsiktligt nonsens är den högsta formen av patafysik. Det är en funktion av utomordentlig personlig fallenhet och gynnsamma situationella betingelser.

Efter denna korta översiktsinledning för att få en bakgrund till vinets roll, dess tolkning och stora användbarhet, även speglad i ett mer dualistiskt förhållande (förklaring till Hr redaktör, härmed menas mellan vinet och den som konsumerar det) så inser jag att detta nummers utrymme håller på att ta slut.

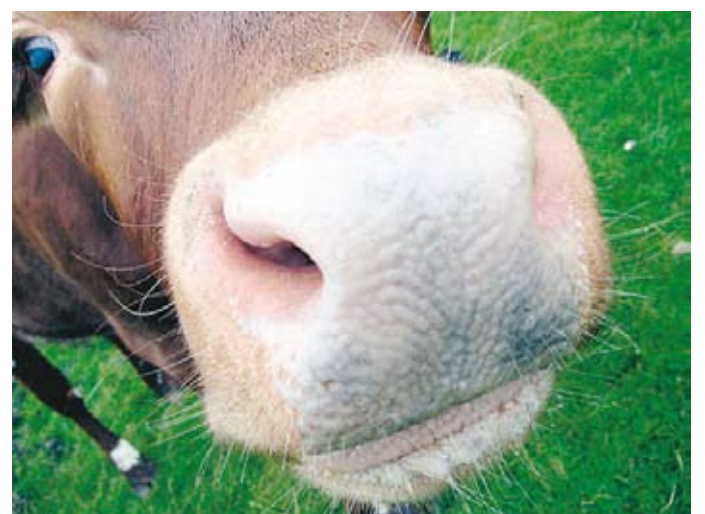
Innan vi säger skål och ägnar oss åt den med patafysisk andlighet spetsade enskilda kontemplationen så vill jag nämna att de främsta företrädarna och uttolkarna av patafysiken på svenska är de båda författarna Claes Hylinger och Magnus Hedlund. Till nästa nummer utkommer rekommenderas ett noggrant studium av deras verk, så att i alla på likvärdiga grunder

kan gå igenom vilka viner som egentligen faller oss i smaken, eller som orsakar fallet. Den som vill fuska smygittar givetvis på nätet och då kan ni få tipset att kolla in Mattias Heldner uppsats från 1993 som heter *Mustasch på Mona Lisa*.

För att ordna detta letande så kan det vara bra med ett ända litet vintips, ta och lägg en flaska av *Hunter's Sauvignon Blanc* (nr 6202) för 99 kr i kylan en stund, här får ni stöd för att utveckla ert patafysiska tänkande längs någon vederbörlig axel.

Per Arnesson

"Kor är inte alls snälla, de är egoistiska och vill bara ha hö..."

Olle Ljungström

JOHANNA KRISTIANSSON

ROSKILDE

DEN SUPERCOOLA TESTPA

TJENARE DYSTERGÖKAR OCH TORRBOLLAR!
HAR FINANSKRISSEN GNAGT HÅL I
ER EKONOMI? HADE NI INTE
RÅD ATT TA ER TILL ROSKILDE?
INGEN FARA!

JAG OCH MIN FÖRTJUSANDE
KOLLEGA JOHANNA VAR
DÄR OCH ÄR BEREDDA
ATT DELA MED OSS AV
VÅRA UPPELVELSER OCH
FLUMMERIER!

DET VAR DEN VARMASTE FESTIVALEN
PÅ 33 ÅR! NÅGOT SOM SATTE SINA SPÅR
PÅ BESÖKARNA. DET FÖRSTA VI MÖTTES
AV VAR ETT GÅNG AVKLÄDDA DANSKAR
I EN BARNPOOL.

SJÄLVKLART ÄR
MUSIKEN EN VIKTIG DEL!
VI FICK EN RÄD
FANTASTISKA KONSERT-
UPPELVELSER.

DET ÄKTA PARET FRÅN MALI:
MARIAM & AMADOU

SUPERDIVAN
GRACE JONES
SOM INTE BEHAGADE GÅ
UPP PÅ SCENEN I TID.

GLASVEGAS MED SIN
TUFFA TRUMMIS

IBLAND FICK
MÅN HA BRÄTTOM
MELLAN DE OLIKA
SPELNINGARNA.
SKYND!
SKYND!

FAKTARUTA
Roskild
EUROPAS
STARTADE
70.000 BI
EN IDEELL
ORGANISAT
MILJÖ OCH
PENGARN
VÄLGÖRA

DEN JOVIALISKE GÖTEBORGAREN
HÅKAN HELLSTRÖM

JAG VILL
SKEDA
HÅKAN!

DEN STRÅLANDE SÅNGLÄRKAN
JENNY WILSON

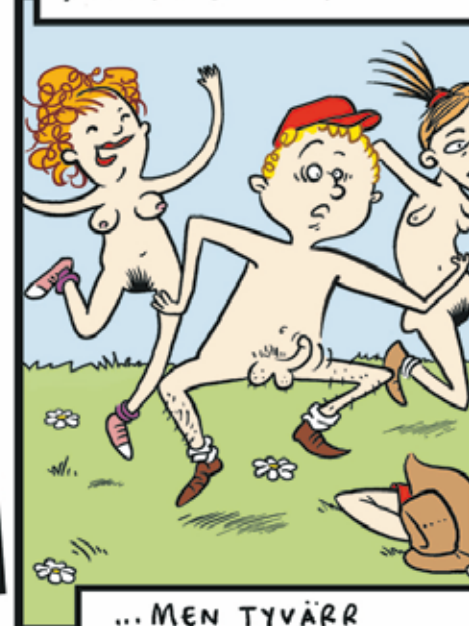

DEN ALLTID LIKA
COOLE NICK CAVE

(VI MISSADE ULF LUNDELL MEN DET
VAR INGEN SOM VAR LEDSEN FÖR DET.)

VI HADE SETT FRAM EMOT
DET ÄRLIGA NAKENLOPP

... MEN TYVÄRR
SOMNADE VI PÅ EN GR
MATTÅ OCH MISSADE H
SPEKTAKLET.

TRULLEN BEGER SIG TILL

FEST!VALEN

JIMMY WALLIN

EN AV DE STORA BEHÅLLNINGARNA ÄR ATT GÅ RUNT OCH TITTA PÅ ALLA UTKLÄDDA FESTLIGA MÄNNISKOR!

DEN KÖPGLADE KAN PASSA PÅ ATT UPPDATERA SIN GARDEROB. HÄR HITTAR MAN ALLT!

SPANAN IN FARSAN HÄR!

COWBOYHATT

KILT

FESTIVALEN ÄR DEFINITIVT INGENTING FÖR DEN PRYDE, HÄR SLÄPPS ALLA HÄMNINGAR LOSS!

FESTIVALEN ÄR NORRA STÖRSTA FESTIVAL OCH 1971. VARJE ÅR SÄLJS C:A LJETTER. FESTIVALEN ÄR ICKE VINSTRIVANDE ION SOM VÄRNAR FÖR MÄNNISKORÄTT

A GÄR TILL ENDE ÄNDAMÅL!

PEDAGOGISKA JOHANNA ♥

LYCKLIGA MÄNNISKOR!

NAKNA RUMPOR!

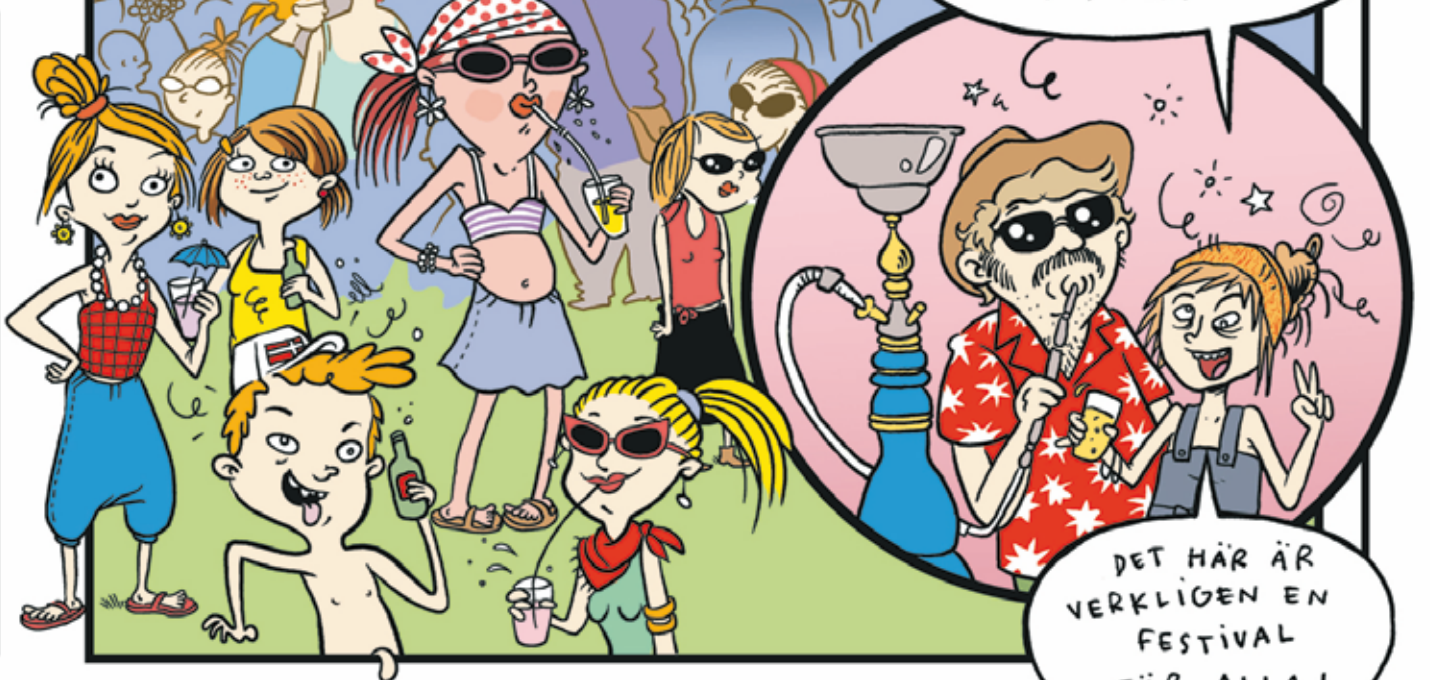
MUSIK!
DANS!
ÖL! GLÄDJE OCH KÄRLEK!

EFTER FYRA DAGARS FESTLIGHETER ÄR VI MÖRA MEN LYCKLIGA!

ATT SE ET...

ÄS- BELA

DET HÄR ÄR VERKLIGEN EN FESTIVAL FÖR ALLA!

GLIMMINGEHUS

Skräckfilmsfestival

15-16 AUGUSTI

2009www.raa.se/glimmingehus

tel. 0414-186 20

Fantastisk FilmfestivalSWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Demokrati och sjöröveri i mitten av 2009

Valen i Libanon och Iran och kuppen i Honduras är inte bara viktiga händelser i sig själva. Hur världen i stort har reagerat på dem säger också mycket. Att man jämförelsevis inte reagerat alls på det sjöröveri som Israel gjort sig skyldiga till i Medelhavet, är bara en fotnot.

Libanon: Valet den 7 juni framkallade glädjens på de flesta håll.

”Jag bara älskar fria och rättvisa val”, skrev kolumnisten i *New York Times*, Thomas Friedman den 10 juni. ”I Libanon var det verkligen så, och resultatet var fascinerande. President Barack Obama besegrade Irans president Mahmoud Ahmadinejad.”

Han var så glad för att ”en stabil majoritet av alla libaneser – muslimer, kristna och druser – röstade på 14 mars-rörelsens koalition som leddes av Saad Hariri”, den USA-stödda kandidaten som är son till den mördade ex-premiärministern Rafik Hariri.

Äras den som äras bör. Detta var en seger för de fria valen (och för Washington): ”Om inte George Bush hade stått emot syrianerna 2005 – och tvingat dem ut ur Libanon när Hariri hade mördats – så hade inte det här fria valet kunnat hållas”, skrev Friedman. ”Bush skapade utrymmet. Obama väckte hoppet (i sitt tal i Kairo).”

Två dagar senare stod samma åsikter att läsa i en debattartikel i *Times* av Elliott Abrams, den ledande Mellanösternrådgivaren i tankesmedjan Council on Foreign Relations. Han var tidigare nära medarbetare till Ronald Reagan och George W Bush: ”Valet i Libanon bestod alla realistiska prov ... Libaneserna hade möjlighet att rösta mot Hizbollah, och de gjorde det.”

Ett ”realistisk prov” borde väl omfatta även själva valet? Den Hizbollah-baserade 8 mars-koalitionen vann komfortabelt med ungefär samma siffror som Obama vann över McCain i november; de fick cirka 54 procent av folkets röster, enligt siffror från det libanesiska inrikesministeriet.

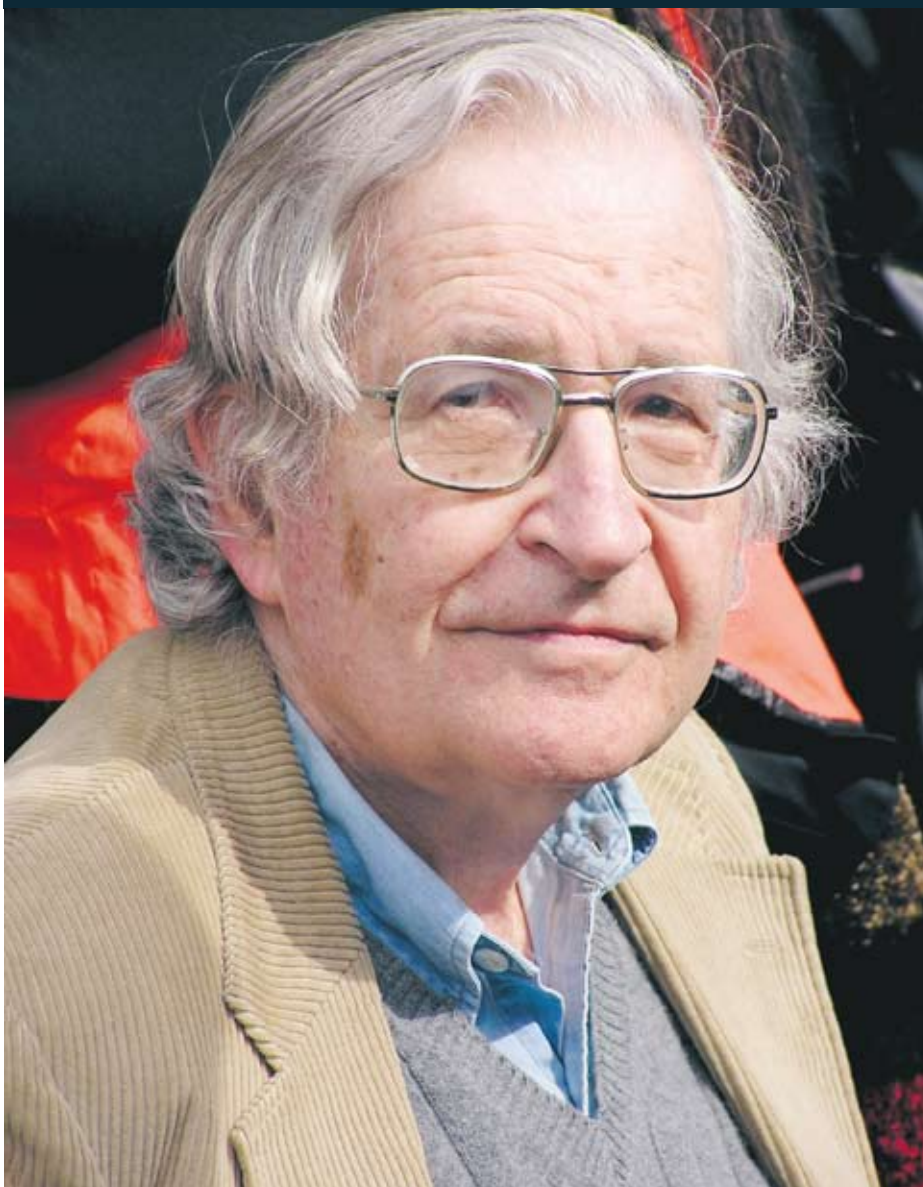
Alltså borde vi, enligt Friedmans och Abrams argument, beklaga att Ahmadinejad besegrades av Obama.

Friedman och Abrams hänvisar, som många andra, till parlamentsledamöterna. Deras antal är snedfördelat eftersom platserna i parlamentet är jämnt fördelade mellan kristna och muslimer, vilket gör att antalet platser till den största gruppen, shiiterna, är starkt begränsat. Shiiterna stödjer i huvudsak Hizbollah och Hizbollahs allierade, Amal.

Många seriösa analytiker har påpekat att Libanons ”religiösa” grundlagar undergräver ”fria och rättvisa val” på ett ännu allvarigare sätt. Den politiske analytikern Assaf Kfoury skriver att grundlagarna inte ger plats för några icke-sekteristiska partier, och hindrar att socio-ekonomiska och andra realpolitiska frågor tas upp i valsystemet.

Kfoury anser att grundlagarna öppnar dörren till ”massiv extern inblandning”, lågt röst-deltagande och ”valfusk och köpta röster”. Allt detta förekom under valet i juni, till och med mer än tidigare.

Noam Chomsky

Noam Chomsky är professor emeritus i lingvistik och filosofi vid Massachusetts Institute of Technology i Cambridge.

Till exempel kunde inte mer än en knapp fjärdedel av alla röstberättigade personer i Beirut, där nästan hälften av Libanons befolkning bor, rösta om de inte återvände till de vanligtvis avlägsna orter som de kommer ifrån. Resultatet är att gästarbetare och de fattiga i praktiken blir fräntagna sina medborgerliga rättigheter i ”ett slags valmanipulation à la Libanon”, skriver Kfoury.

Iran: Liksom Libanon har Iran ett valsysteem som i sig är ett brott mot grundläggande rättigheter. De valbara kandidaterna måste godkännas av ett styrande prästerskap som har makten att stoppa dem som företräder en miss-haglig politik. Vilket också sker.

Valresultaten från Irans inrikesministerium saknade trovärdighet, både på grund av sättet de meddelades, och själva siffrorna som publicerades. Det satte igång en enorm folklig protest som brutalt kvävdes av det styrande prästerskapets beväpnade styrkor. Kanske Ahmadinejad skulle ha vunnit om rösterna hade räknats rättvist, men makthavarna ville inte ta några risker.

Korrespondenten Reese Erlich skriver från gatorna i Teheran: ”Det är en äkta iransk mass-

rörelse bestående av studenter, arbetare, kvinnor och folk från medelklassen” – kanske även stora delar av befolkningen på landsbygden är med.”

Eric Hooglund är forskare och expert på landsbygden i Iran. Han beskriver att det finns ett ”överväldigande” stöd för oppositionskandidaten Mir Hossein Mousavi bland befolkningen i de regioner som han har studerat, och ”tydlig moralisk vrede över vad man anser vara en stöld av deras val.”

Protesterna kommer säkert inte att skada den prästerliga och militära regimen på kort sikt men, som Erlich skriver, de ”sår ett frö till en framtida kamp.”

Israel-Palestina: Vi får inte glömma bort att Ildet nyligen hållits ett ”fritt och rättvist” val i Mellanöstern – i januari 2006 i Palestina. Då svarade USA och dess allierade med att straffa folket som röstade ”i fel riktning.”

Israel belägrade Gaza och i vintras attackerades området skoningslöst.

Israel litar på den straffrihet man åtnjuter som USA:s skyddsling. Än en gång har de utövat sin blockad mot Gaza genom att kapa båten *Spirit of Humanity*, som ägs av Free Gaza-rörel-

sen. Det skedde på internationellt vatten, varifrån båten tvingades till den israeliska hamnen i Ashdod.

Båten hade avseglat från Cypern där lasten hade kontrollerats; mediciner, byggmaterial och leksaker. Ombord fanns också hjälparbetare, bland andra Mairead Maguire, mottagare av Nobels fredspris, och den amerikanska före detta kongressledamoten Cynthia McKinney.

Den här brottsliga handlingen framkallade inte mycket mer än en gäspning – som på sätt och vis är befogad eftersom Israel har kidnappat båtar mellan Cypern och Libanon i flera decennier. Varför då bry sig om att rapportera om detta senaste illdåd av en förbrytarstat och dess beskyddare?

Honduras: Även Centralamerika är spelplats för ett brott som har med fria val att göra. I en militärkupp i Honduras drevs president Manuel Zelaya ut och förvisades till Costa Rica.

Kuppen är en repris av det som Latinamerikaexperten Mark Weisbrot kallar ”en återkommande historia i Latinamerika”; en reformvänlig president som har stöd av fackföreningar och andra samhällsorganisationer måste mäta sig med en maffialiknande, drogfinansierad, korrupt politisk elit som är van att välja, inte bara vilka som skall ingå i Högsta domstolen och kongressen, utan även president.

De stora medieaktörerna beskriver kuppen som en olycklig tillbakagång till de dåliga tider som rådde för flera decennier sedan. Men det är fel. Detta är nu den tredje militärkuppen på de senaste tio åren. Alla följer mönstret enligt ”den återkommande historien” i Latinamerika.

Den första var i Venezuela 2002 och stöddes av president Bush och hans regering, men de backade ur efter en skarp protest från Latinamerika. Den demokratiskt valda regeringen återinställdes efter ett folkligt uppror.

Den andra kuppen var i Haiti 2004 och utfördes av landets traditionella torterare, Frankrike och USA. Den demokratiskt valde presidenten, Jean-Bertrand Aristide, smusslades iväg till Centralafrika.

Det nya med kuppen i Honduras är att Washington inte har stött den. Det var snarare så, att USA motsatte sig maktövertagandet tillsammans med den internationella Organization of American States, även om deras fördömande var mildare uttryckt än de andra ländernas, och inte åtföljdes av någon handling. USA har inte kallat hem sin ambassadör, vilket grannstaterna gjort, liksom Frankrike, Spanien och Italien.

Det är bara inte möjligt att Washington inte skulle känna till i förväg vad som var i göringen i Honduras. Honduras är mycket beroende av bistånd från USA, och landets militär är utbildad, beväpnad – och får rådgivning från USA. Länderna har haft nära militärt samarbete sedan 1980-talet då Honduras var basen för Ronald Reagans terroristkrig mot Nicaragua. Huruvida den ”återkommande historien” kommer att spelas upp igen är till icke ringa del beroende av vilka reaktionerna inom USA blir.

Deckare anno 70-tal

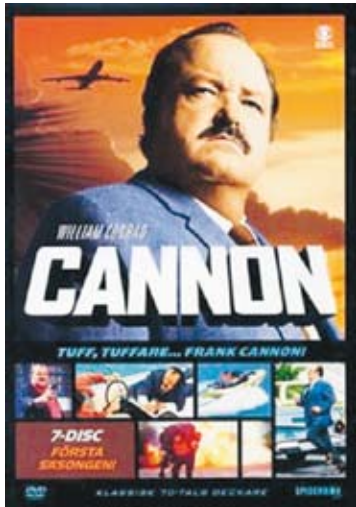
Iu ska jag för alla ungdomar som läser *Nya Upplagan*, berätta om hur det var en gång för längesedan, på en tid som går under beteckningen "70-talet" och som plötsligt blivit väldigt avlägset. Då fanns det något som kallades "Fredagsdeckaren" på tv – något som jag vill minnas fortsatt in på 80-talet. Vi hade bara två tv-kanaler för den här tiden och vi var inte bortskämda med underhållning, allra minst amerikansk sådan. På den här tiden visades bara en (1) amerikansk sitcom i veckan; på söndagar klockan åtta – och då oftast bara en säsong, på sin höjd två. Fördelen med detta var att SVT bara köpte in de bästa serierna. Nackdelen var att vi inte fick se en massa andra, roliga serier. Fast det är klart, idag när det visas dussintals sitcoms på olika kanaler varje dag, inser jag att det var skönt att licenspengarna inte gick till allt mög.

Det var tvåan som visade Fredagsdeckaren – klockan nio, om jag inte missminner mig – eller halvtio? Så att man hann se på Aktuellt innan, alltså. Men Fredagsdeckaren tittade man på. Alla tittade på Fredagsdeckaren, och rollfigurerna hade stor genomslagskraft. Alla visste vilka det var, och vi som var barn diskuterade ivrigt vilka som var tuffast och vi lekte *Baretta* på skolgårdarna. Exakt *HUR* man leker *Baretta* minns jag inte. Dagen efter att Barbi Benton medverkat i ett avsnitt av *McCloud* hittade jag hennes singel med "Ain't that just the way" på Wessels, självklart inköptes den. Jag minns att jag frågade min morsa vad *Playboy* var för något, eftersom det stod att skivan var utgiven av *Playboy Records*. Varför var det en kanin på etiketten?

Idag är ju alla människor totalt besatta av tv-serier och serier i dvd-boxar säljer som smör. Men dagens tv-deckare, thrillers och annat går inte att jämföra med 70-talets. Det beror inte enbart på att serierna på den tiden med undantag för dubbelavsnitt alltid var avslutade historier på 50 minuter, och att de filmades på 35mm, vilket förstås ger ett flottare utseende än dagens serier. På 70-talet byggdes serierna runt en rejäl skådespelare med en rejäl karaktär – åtminstone oftast. Förvisso är handlingen kanske bättre i många av dagens av allt att döma beroendeframkallande serier, men det känns som om skådisarnas kan bytas ut mot precis vem som helst. Men för 30–35 år sedan tittade man ofta på en serie för att se till exempel Dennis Weaver. Det spelade egentligen ingen roll vad *McCloud* handlade om. *Magnum* är en något senare serie, men jag tycker att den serien är som balsam för själen. Det kan handla om vad som helst, det är aldrig spännande eller överraskande, men det är trevligt hela tiden. Okej, när jag var tolv tyckte jag Tom Selleck var tuff. Fast jag var nog äldre när jag tänker efter.

Just nu är tre riktigt rejäla klassiker dvd-aktuella. Som vanligt när jag re-

censerar tv-serier, sätter jag inget betyg, eftersom kvalitén förstås varierar mellan avsnitten. Jag har heller inte hunnit se samtliga avsnitt av varje serie, eftersom det sammanlagt handlar om 64 stycken, 61 timmar och elva minuter. Jag bör även påpeka att jag tittar på det här med nostalgimössan på. Serierna minner om en bättre tid, då somrarna var oändliga och soliga, vintrarna snöiga, man fick hundratals julklappar, jag och mina kompisar kunde lika gärna titta på en svartvit äventyrsfilm eller komedi från 30-talet som en ny i färg, det spelade ingen roll (säg den unge idag som skulle se på en svartvit klassiker), och jag hade ingen aning om att de lika älskade som tidlösa *Tintin*albumen var från 30- och 40-talen. Samtidigt har dessa tv-deckare inte blivit lika gamla och konstiga som till exempel *Miami Vice*, som är låst i ett kitschigt 80-tal och som jag idag har lite svårt att titta på. Men låt mig nu ta upp boxarna och serierna i kronologisk ordning:

CANNON. Spiderbox är en ny distributör och bland deras första släpp hittar vi en riktig feting – på flera sätt. Jag har egentligen bara vaga minnen av *Cannon* från 70-talet, även om jag såg serien då – dock några år senare än 1971–72, då säsongen spelades in. Till exempel minns jag inte ens signaturmelodin. *Cannon* gick i repris på någon kanal i början av 90-talet, men eftersom tv har en tendens att visa sådant jag vill se på idiottider, lyckades jag bara se ett par avsnitt. Däremot läste jag serietidningen som *Red Clown* gav ut en handfull nummer av under olika titlar (en hette *Cannon*, en annan hette *tv-album*, och innehöll även *Snobbar* som *jobbar* och *Alias Smith & Jones*), en fruktansvärt usel, illa tecknad och illa berättad serieversion. Men på den tiden fanns ju inte video eller kabel-tv, så vi svältfödda sög i oss allt om våra TV-favoriter.

William Conrad var Frank Cannon. En osannolik hjälte. Åtminstone jämfört med de flesta andra, fotomodellsnygga tv-hjältar. *Cannon* var nämligen kort och tjock. Ja, närmast klotrund. Han var tunnhårig, men han hade mustasch! Men trots sina fysiska attribut, var han en riktig hårding och gick hem hos tv-tit-

tarna. Bara en sådan sak som att han kunde karate! Ja, karate och karate. Jag har en polare som ibland går loss och vill utdela det han kallar "Cannonslaget". Det går ut på att man med öppen handflata snabbt hugger till i nacken på sin motståndare, som genast svimmar. Jag tillbringade hela 70-talet med att tro att karate enbart gick ut på att man viftade med öppen hand och ibland sparkade i sidled (det hade jag sett i serietidningen *Mästaren på karate*), medan man utstötte ett frejdigt "HAA!". Nej, Statens Biografbyrå gjorde ju sitt bästa för att hindra oss från att se kampsporfilmsfilmer på den tiden.

Men Frank Cannon var mer än en hårding som kunde karate. Han uppskattade även god mat och vin, vilket hans rondör lät påskina. Att han, trots sitt karateutövande, behöll sin rundhet berodde på att han oftast löste fallen sittande i sin bil. Detta är faktiskt det jag minns från 70-talet – jag tyckte det var lite lustigt med en tjock liten gubbe som alltid satt i en stor bil.

Men hur är då tv-serien *Cannon*? Kan man titta på den än idag? Ja, självklart kan man det! För liksom de liknande serierna, är det väldigt hemtrevligt att gona ner sig och se den före detta Los Angeles-polisen och numera privatdeckaren Frank Cannon lösa ännu ett knivigt – eller inte så knivigt – fall.

William Conrad spelade senare Nero Wolfe i en serie baserad på Rex Stouts kände bokgestalt (som mest lagade mat och pysslade med blommor, medan assistenten Archie Goodwin fick göra grovjobbet), och på 80-talet blev han *The Fatman* i *Jake & The Fatman*, *Rättvisans män* på svenska och DVD-aktuell även den – jag ber att få återkomma till den. *Rättvisans män* blev ohemult populär i Sverige, så pass att *Aftonbladets* läsare röstade fram Joe Penny – Jake – till "Årets utländska tv-personlighet", ett faktum *Letterman* fann väldigt roligt.

Sedan dog William Conrad. Hans kista torde ha varit lika bred som lång som hög. En kub.

KOJAK. Jag blev uppriktigt förvånad när jag såg säsong ett av *Kojak*, som kom häromåret. Jag minns att jag tyckte att Telly Savalas var otroligt tuff när jag såg serien som barn, och förtexterna var ju otroligt tuffa, lik-

som musiken, men mest skämtades det väl om att han var flinskallig och sög på en slickepinne.

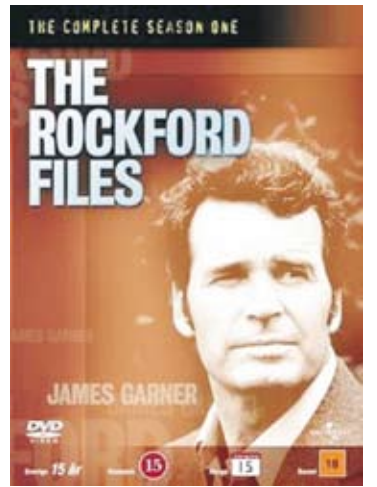
Men åtminstone de första säsongerna var "bra på riktigt", som det heter. Med tiden flyttades inspelningarna till Los Angeles av kostnadsskäl, men i början var serien inspelad på plats i New York, som sig bör då den handlar om en skara New York-snutar ledda av Theo Kojak, a no nonsense guy.

Tyvårr innehöll den förra boxen inte pilotavsnittet. *Kojak* introducerades nämligen i en tv-film som hette *The Marcus Nelson Murders*, som jag spelade in från TV3 alldeles i början av 90-talet. Den här filmen var väldigt, väldigt gritty och kunde i princip passera som biofilm – och den ledde till att *Kojak* fick sin egen Emmybelönade serie. Och serien fortsatte i samma stil. Det New York som skildras är så som vi vill att New York ska vara i deckare, och så långt ifrån Woody Allens intellektuella idyll man kan komma. Återigen: det är gritty. Jag skulle inte bli förvånad om Travis Bickley plötsligt dök upp (intressant nog var Harvey Keitel skurk i det första avsnittet). Och de avslutade avsnitten är som små långfilmer – bortsett från att de är 50 minuter långa. De andas något slags realism. Polisarbetet känns inte som ren hittepå, vilket annars är fallet i de flesta TV-deckare.

Säsong två är från 1973–74, signaturmelodi och förtexter är fortfarande tuffa, och avsnitten håller samma klass som tidigare. Jag har ingen aning om huruvida de här faktiskt visades på SVT när det begav sig – inte nog med att det oftast bara visades en säsong eller två, ni minns kanske att det alltid visades tretton avsnitt i taget i Sverige. Jag trodde länge att en amerikansk tv-säsong bestod av tretton avsnitt, men det visade sig att SVT köpte in de avsnitt de ville ha. Oftast var en säsong på 20–25 avsnitt. Det hände även att SVT hoppade över avsnitt som bedömdes som för dåliga eller för våldsamma för svenska folket – många blev upprörda när avsnittet "China Girl" av *Familjen Macahan* inte fick visas, eftersom det innehöll halshuggningar och grejor. "China Girl" är det absolut sämsta avsnittet och har fjönten Josh Macahan (!) i huvudrollen.

THE ROCKFORD FILES. Nu jävlar! Nu snackar vi! Faktum är att jag för några år sedan tjatade på Universal om den här. "När kommer Rockford tar över?" gick jag på, och fick svaret att den inte kommer att släppas i Sverige. Men titta! Här har vi första säsongen. Även om omslagstexten är på engelska och titeln därmed *The Rockford Files*, är detta en händelse värd att fira med en kopp kaffe och en bit spiddekaga.

Rockford tar över var min favoritdeckare på 70-talet och James Garner som Jim Rockford var min idol. Jag gillar fortfarande James Garner. Ja-

mes Garner är alltid bra. Jag skulle vilja se ut som James Garner, oavsett hans ålder (även om en ung Garner nog är att föredra, kanske till och med iförd mustasch som i *Hour of the gun*, där han är Wyatt Earp). Garner var – och är – oerhört cool, sympatisk, har glimten i ögat, men kan även vara stenhård. Hm, nu när jag tänker efter, påminner han inte lite om Mel Gibson – innan Gibson blev galen? (Fast en tjejkompis hävdade att James Garner såg ut som en alkis. Åh!)

Jim Rockford är en före detta brottsling som gått och blivit privatdetektiv. Han bor i en husvagn (vänta nu här – vad var det jag skrev om Mel Gibson här ovan? Vad bor Martin Riggs i? Just det!) i Malibu och det han mest av allt gillar är att fiska med sin gamle far (Noah Berry). Och så har han en från telefonsvarare! Varje avsnitt inleds med den här telefonsvararen, och när jag var liten bestämde jag mig för att när jag blev stor skulle jag skaffa en sådan telefonsvarare. Jag hittade för några år sedan en cirka 35 år gammal telefonsvarare, en sådan Rockford hade, på en loppmarknad, men jag köpte den inte. Allvarligt talat – vaffan skulle jag med den till? För det första har jag inte haft fast telefon på årtal. För det andra fungerade den säkert inte. För det tredje hade den bara tagit upp en massa plats, även om det förstås hade varit fräsigt att ha den stående på hedersplats.

Just förtexterna till Rockford tar över är väl inte lika tjugiga som till *Kojak*, *Snobbar* som jobbar och annat – men musiken går inte av för hackor! Jag har upptäckt att när jag nämner Rockford för polare som är mellan 40 och 50, brister de genast ut i ett svängigt "Deng-däng-dängdäng-däng-dengedengedengedäng-däng". Eller hur jag nu ska stava till dessa onomatopoetiska excesser.

Säsong ett är från 1974–75 och är förstås så bra och trivsamt jag vill att det ska vara. Dock undrar jag varför jag var så entusiastisk för trettioplus år sedan. Visst, jag gillade Garner, hans husvagn, hans Pontiac, hans telefonsvarare, men avsnittens handling passerade nog över huvudet på mig. Jag kan inte ha begripit så mycket som tioåring. Jag borde snarare ha blivit uttråkad. Men på den tiden tittade man på allt – från början till slut.

Extra kul är att man i säsong ett får se Lindsay Wagner, James Woods (!) och Ned Beatty. Ja, och Suzanne Somers, om man nu är bekant med henne.

Pidde Andersson

säsongen 2009/10 På MALMÖ OPERA

STORA SCENEN

Teaterbåten 15-30/8 • Askungen 12/9-14/11
 Rucklarens väg 21/11-17/11 • Trollguld 19/12-6/1
 Nyårsfest 31/12 • Julie 16/1-7/2 • Cullbergbaletten 13-14/2
 Karmelitsystrarna 27/2-28/3 • Sex Crimes 17/4-29/5
 Mavra 29/4-5/5 • Rosenkavaljeren 21/5-10/6

PÅ TURNÉ

My Fair Music 4/9-28/11 • Clara med vänner 15/9-1/12
 Flygande trumman 14 & 21/11 • Fantasticks våren 2010
 Fantasticks & lite till våren 2010 • TangoLiv februari-april
 Inatt! Inatt! 2 mars-april

Biljetter 040-20 85 00, 0775-700 400

WWW.MALMOOPERA.SE

Skivtips

RETROPROGG

Träd Gräs och Stenar Hemlösa katter

Gåshud

Runt 1970 var TGoS proggens flaggskepp. Till skillnad

från mer bokstavstroga kritiker av samhället hissade de frihetsflagg med minimalistisk musik, dånande, malande droner. Konst-, folk- och rockmusik blandades till en hypnotisk upplevelse. Idag är sammanhangen annorlunda. Ändå återförenas bandet

och spelar ungefär som förr. Det är tungt, malande, korta gitarrfigurer vävs samman med extatiskt tunga trummor. Det låter som det gjort; känslan av déjà vu lurar. Det måste även musikerna ha upplevt. Varför skulle de annars inlett med det rätt pinsamma numret "Punkrockarn" på elementär engelska. Inte ens det lilla tricket får tiden att stå still. Träd Gräs och Stenar rockar än – men de får passa sig så de inte blir proggens Grymlings!

Thomas Millroth

ROCK

Kid Congo & The Pink Monkey Birds Dracula boots

In the red

Kid Congo har en diger meritlista som gitarrist och en cool

scenpersonlighet. Han var med i några av Rockhistoriens mest intressanta band och på några av 80-talets viktigaste skivor. Han startade Gun Club med Jeffrey Lee Pierce, han ersatte Bryan Gregory som gitarrist i The Cramps (ingen lätt uppgift) och var med och gjorde deras mästerverk *Psychodelic Jungle*. Han var med när Nick Cave & The Bad Seeds gjorde *Tender prey* och *The Good son*. Gjorde även en sejour i Beasts of Bourbon från Australien, och har gjort filmmusik med Barry

Adamson. Hans soloprojekt har varit lite ojämnt, men alltid kompromisslösa och med rätt attityd. Kid Congo är sprungen ur en tid när man blandade punk med psykedelia, rockabilly, c ountry, blues o gamla B-skräckfilmer. Här är han tillbaka på mammas gata och gör det han är bäst på. Att han gör en låt om "La Llorona" (Mexikansk spökfilm från 1933) visar att han har stenkoll på den biten.

Det låter lite som man förväntar sig av Congo & co. Det är slamrigt, vackert disharmoniskt, gott om spöklika synthljud med Congos säregna röst som en matta ovanpå. Extra plus för ljudet, inspelat som sig bör live i studio, denna gång på en scen!

Johan Stenström

GARAGEROCK

The A-Bones Not now

Norton Records

Billy Miller och Miriam Linna driver till vardags Norton

Records där de ger ut musik som för det mesta befinner sig ljusår från dagens mainstream musik. En riktig kulturgärning. Ibland så samlar de också ihop sitt The A-Bones

för spelningar eller en skiva. Nu var det tydligen dags igen för en rejäl dos garage rock. Det verkar ha funnits bra influenser på kontoret senaste tiden för det låter riktigt bra och ösigt om dem. Det är ju inget nyskapande de håller på med men kärlek till sin musik räcker långt. Att de är kompetenta visste de som hört dem tidigare redan att de var.

Janne Falk

ROCK

Mama Rosin Brule Lentement

Voodoo rhythm

Mama Rosin är tillbaka med sin andra LP efter sin

fenomenala debut häromåret. Man kan tro att denna Belgiska combo kommer ifrån Louisianas svampigaste träskmarker

med sin zydeco/cajun punk – det låter som ett Sonics ifrån Louisiana eller Balfa Brothers på speed om man så vill. De kör på traditionella instrument, banjo, dragspel och sjunger på franska i ett hejdundrande tempo. De gör dessutom en cover på Movie Star Junkies "Dead love rag". Det är trashigt, ösigt & crazy.

Johan Stenström

POP

Meja Urban Gypsy

Sony-BMG

Meja håller en ung Agnetha Fältskog-klass och jag tar ett glädjeskutt

när jag ser att självaste Billy Gibbons (ZZ Top) och Boz Boorer (Morrissey) har medverkat i låtskrivandet på plattan. Av naturliga skäl kryper jag runt i konvolutet och letar febrilt efter en duett med Morrissey himself, men någon sådan finns icke att uppbringa. "I don't recognize you" är hur som

helst suverän och bör släppas som singel. Inte sedan. Nu! Direkt. Och Gibbons inblandning i "Don't look down" torde vara en garant för ett skumpande boogi, men visar sig istället vara en ömsint pianoballad, till och med cocktail i "Last Hours" svänger mer även om materialet får anses vara syntetiskt, till skillnad från det fjäderlätta anslaget i "Regrets". Meja är värd lite snabbare låtar, lite mer dum-dum-du-du-dumdum i musiken, eftersom balladtempot tenderar att ta överhanden.

Lars Yngve

BLUESROCK

Joe Bonamassa The Ballad of John Henry

Provogue

För de som inte vet har Joe Bonamassa spelat gitarr

professionellt sen han var 12 år gammal. (idag är han 32...) *The Ballad of John Henry* är hans nionde fullängdare. JB började dock egentligen göra sig ett namn efter han släppte sin 7:e platta, *Sloe Gin* (2007), som hade en mer akustisk tyngdpunkt. Förutom att spela mer än hyfsat gitarr är

han även en icke helt oäven sångare. Han sjunger och lirar med mycket hjärta. Fokus ligger på den elektriska gitarren men det smyger in sig en och annan akustisk emellanåt. Flertalet av låtarna har han skrivit själv men han tar också med några nummer av bl.a. Tom Waits och Tony Joe White. Hur låter det då. Stundtals är det lysande som i t.ex. "Jockey Full Of Bourbon" eller tunga "Story Of A Quarryman". I andra stunder kan det kännas som lite väl rutinmässig bluesrock.

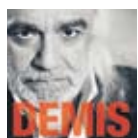
Tord Johnsson

SOFTROCK

Demis Roussos

Demis

Border

Finns det någon som får anses vara mer ohipp än Demis

Roussos 2009? Förmodligen, men jag kan inte komma på någon just nu. Som liten knodd satt jag och studerade omslaget till *Forever and ever* på vilket Demis ser ut som en bandit från valfri Trinity-film. Jag gillade Demis på samma sätt som jag gillade George Baker Selection's "Paloma Blanca" och Barry Manilow's "Copacabana" och blir fortfarande uppspelt när jag lyckas få höra någon av dem på radion. Denna stora

man, till kroppsomfånget påminnande om Obelix, sjöng med en varm och smäktande hög röst, om sin vän vinden och om alltid och förevigt och fick hundra tusentals kvinnohjärtan att slå snabbt. Jag har inte hört på Demis på... ja, väldigt länge nu, och har därför ingen riktig musikalisk referens att luta mot mot, men helt klart är att Demis har valt en annan musikalisk inriktning än sin tidigare där den grekiska folkmusik ständigt fanns närvarande. Nu vill Demis "rocka" och det är inte ett alldeles lyckat val, det låter lite grann som en korsning av Smokie och Joe Cocker.

Lars Yngve

COUNTRY

Wayne "The Train" Hancock

Viper of Melody

Bloodshot Records

HWA – Hillbilly with attitude. Mr Hancock's egna

beskrivelse av sig själv och den stämmer in bra.

Han tar traditionell country

och ger den lite energi och jävlar anamma. Det behövs fler av hans sort för han gör countryn levande och tar bort den från Nashvilles hemska pop/schlager country. Detta är underhållande och jag kan lätt förstå att han har ett rykte om sig att vara riktigt bra live.

Janne Falk

ROCK

The New Christs Gloria

Impedance Records

Bandet som bildades för att vara förband till Iggy Pop 1984.

Sedan dess har de hållit på av och till med en gemensam faktor, Rob Younger som tidigare var med i Radio Bird-

man. Nya plattan innehåller rak rock'n'roll i samma anda som tidigare. Inget nyskapande men heller inget man kan skämta bort. Trots att de hållit på ett bra tag så har de inte dragit ner på tempot.

Det är som med så många andra band från Australien, ösig rock som är mycket kompetent framförd.

Janne Falk

PROGRESSIVE POP

Villebråd Ultrarapid

Transsubstans/Border

Detta är pigg pop som aldrig är förutsägar, när man invaggats

i melodisk trygghet tar ackordföljden plötsligt en annan väg. Det är inte fullt så utstuderat och utagerat 70-tal som Dungen, men Villebråd låter heller aldrig som "klena, engelska glasögonbriter".

Trots den progressiva tonen så finns här inte ett enda utdraget gitarrsolo! De ställer

allt på sin kant, med tanke på deras rötter så kan man faktiskt säga att det vänder Upp- och Nersala, på allt trendigt. Ett band värda att hålla i minnet, det har något visst och låter fräckt, ungefär som om ni tänker att Bo Hansson hade producerat ett modernt popband. "Slutet" är en strålande uppvisning av poesi och elektroniskt brus. Anslaget vill framstå som dystert men det låter friskt och fräscht och jag tänker på den gamla reklamfilmen för Timotej schampo.

Lars Yngve

Mick Medew & The Rumours

All Your Love

I-94 Bar Records

Rock'n'Roll från Australien i samma anda som Hoodoo Gurus, Lime Spiders, Dubrovniks m fl. Lika bra dessutom. Det är bra röv som passar till vilken högljudd

fest om helst. Inget som kommer att revolutionera rocken men det är heller inte meningen. Coola riff och bra sång är aldrig fel. Mick Medew var tidigare i Screaming Tribesmen för dem som känner igen rösten.

Janne Falk

PROGG/VISA

Björn Afzelius och Mikael Wiehe Olympiska nätter

Warner

Afzelius och Wiehe gjorde över 300 konserter ihop i Norden

och Latinamerika mellan 1982 och 1997, och hur mycket pengar de spelade ihop till välgörenhet, tror jag inte ens de själva visste svaret på – men att det rörde sig om stora summor behöver vi inte betvivla. *Olympiska nätter* är en box med tre liveupptagningar hämtade från åren 83, 85 och 94, och innehåller även en dvd från 1987. Varje gång jag hör Azelius röst så tänker jag i första hand inte på hans vackra texter utan omedelbart på hur mycket stryk han fick i pressen för sin musik. Vilket är ett ledsamt faktum. Jag har aldrig själv förstätt varför han blev så illa behandlad, men jag förstär att det kändes. Wiehe däremot har alltid bemötts med respekt. Tillsammans var de som två halvbor av ett klot, olika men

Lars Yngve

Film

Linje 123 kapad

Linje 123 kapad bygger på John Go-deys roman, och filmades första gången 1974 som *Pelham 123 kapad* med Walter Matthau och Robert Shaw i huvudrollerna. Filmen handlar fortfarande om 13:23-tåget i New Yorks tunnelbana. En dag kliver psykopatiska skurken John Travolta ombord tillsammans med några beväpnade kumpaner, och de tar helt sonika och ka-par tåget i en mörk tunnel, skjuter lite folk och håller passagerarna gisslan i väntan på pengar polisen ska leverera lite mer än en timme senare.

Travolta håller ständig kontakt med T-banans kontrollrum, och vem sitter där om inte gamle hellylkillen Denzel Washington, som är anklagad för att ha tagit mutor men nu får visa upp sig som värsta hjälten. Polisens egen gisslanförhandlare John Turturro anländer, men om Travolta inte får prata med Washington, skjuter han gisslan. Han hinner med att skjuta ett par stycken. Borgmästaren James Gandolfini svettas och ser dessutom ut som George Costanza i borgmästartagen. Det blir biljakt för att få fram pengarna i tid och till slut måste Washington allt lämna skrivbordet och ge sig ut på fältet.

Filmen blir lite väl fänig emellanåt. Ibland är dialogen riktigt dum – i en dramatisk scen pratar Washington med sin oroliga fru, och hon ber honom köpa med sig tre liter mjölk hem. Jag förstår mycket väl vad de tänkt med replikskiftet, men jag började skratta. Lite skrattretande är även en kille i gisslan som lyckats komma ut på Internet och webbkamerachattar med sin flickvän, som hela tiden tjarar om att hon älskar honom. När pengarna ska levereras

forslas de med poliseskort bestående av mängder av polisbilar och -motorcyklar, och dessa kör så vårdslöst att det uppstår ett flertal avancerade bilolyckor. Hur töntigt som helst. Här ska man rädda livet på 17 pers i gisslan, och så ser de till att drivor av bilar mosas och flyger genom luften. Hur många skadades? Dog någon?

John Travolta är förvisso en bra psykopat, hur galen som helst, men han ligger hela tiden på gränsen till överspel. Denzel Washington spelar den där trista typen han oftast gör.

Linje 123 kapad skulle kunnat bli väldigt bra; en klassisk, hård thriller av 70-talsmodell. Men jag har alldeles för många invändningar.

Pidde Andersson

Sommaren med Göran

Peter Magnusson (även manus) är Göran, som länge varit ihop med den rätt bitchiga Alexandra Rapaport (i en liten roll som inte berättigar hennes namn med stora bokstäver i annonserna), ska äntligen till att fria på ett kreativt sätt – han släpper ner ringen i ett glas champagne. Det bär sig inte bättre än att Rapaport sätter ringen i halsen och genast dumpar Göran, vilket förstås bara är bra.

Göran jobbar på ett företag som arrangerar så kallade events och Peter Dalle är hans chef som sett bättre tider. Dagen efter midsommarafton ska de anordna ett oerhört viktigt event för den korkade knösen Dan Ekborg. Göran lyckas dock gå och kära ner sig i en oerhört pantad blondin (Moa Gammel) och hittar på olika sätt att komma nära henne – till exempel låtsas han vara hästkille. På en fest får han reda på att blondinen ska fira midsommar på västkusten, så han övertalar sin kompis David Hellenius, som är förlovad med en hemsk, bitchig brud, att hänga på dit, för att sedan genast lämna så att de hinner till Ekborgs event.

På den idylliska midsommarmfesten råkar av en händelse flera av berättelsens figurer dyka upp, trots att alla bor i Stockholm; Dan Ekborg är där, samt en fotograf med kraftiga ticks (Mirja Turestedt) Göran tidigare bråkade med. Göran inser att blondinen är puckad (hon har dessutom sin pojkvän på festen) och blir istället förtjust i "Ticksmongot", medan Hellenius börjar vänstra han med.

Sommaren med Göran lanseras som romantisk komedi, men det är väl att ta i – i alla fall om man främst förknippar filmer som *När Harry träffade Sally* och *Notting Hill* med

den termen. Staffan Lindbergs film är snarare en traditionell, svensk sommarkomedi. Men jag måste säga att jag blev överraskad när jag såg filmen för flera månader sedan. Jag kan inte påstå att jag är någon större anhängare av *Hey Baberiba* på tv, eller av Magnusson och Hellenius, vilka jag mest upplever som lite fäniga och småfjolliga. Men jag satt faktiskt och småskrattade mest hela tiden, för att ibland skratta högt. Det handlar om väldigt rejäl humor här; det är folk som trillar och får saker i huvudet och drattar i plurret och säger fel, och Peter Magnusson till häst är hur kul som helst.

Tyvärr är *Sommaren med Göran* en väldigt slarvig film. Det ser ut att ha gått undan under inspelningen, för att använda ett ord jag ofta tar till, så är det mesta – framför allt filmfotot – rudimentärt. Kameralösningarna och berättartekniken är enklast möjliga, även om det sistnämnda inte behöver vara en nackdel; enkelhet är ofta en fördel. Scenen där Göran och Ticksmongot finner varandra, en överdriven karaokescen, funkar inte och blir bara tramsig. Visst, det ska vara en parodi på liknande scener där alla börjar sjunga, men det känns mest dumt här.

Men i övrigt är väl *Sommaren med Göran* den roligaste svenska komedi jag sett på bra länge. Till skillnad från tragedier som *Göta Kanal 2* och *Vi hade i alla fall tur med vädret – igen* så SKRATTADE jag och tyckte att det var trivsamt. Dessutom är det alltid tramsigt med event – bara en sådan sak som att det heter "event"...

Pidde Andersson

Year One

Kritiken utomlands mot Harold Ramis' *Year One* har inte varit speciellt nådig, så jag hade inga större förväntningar när jag traskade bort till premiärvisningen – bolaget hade bestämt sig för att inte pressvisa filmen. Ännu märkligare blev det när biljettriverns informerade oss om att bolaget även lyckats skicka fel kopia av filmen – den skulle därför denna kväll visas otexad. Inga problem för min del, tur att den inte var på finska. Och faktum är: vill man få alla dessa tonåriga bioterrorister att hålla käften under visningarna, visa filmerna utan text! Då tvingas de sitta tysta, lyssna och koncentrera sig!

I filmen är Jack Black och Michael Cera två inte speciellt lyckade grottmänniskor; Black är jägare, Cera är bärplockare och båda är sämst i stammen på det de gör. Dessutom har de ingen framgång med de brudar de är intresserade av.

En dag blir Black förbannad och biter i den förbjudna frukten i ett träd utanför byn och tror sig ha blivit överintelligent. Bettet i äpplet medför

även att han förvisas från byn. Av diverse skäl tvingas även Cera hänga på. Det dröjer inte länge innan de upptäcker att världen inte alls slutar bakom berget, och där hittar de Kain och Abel. Efter att Kain dräpt sin bror, blir de hembjudna till honom och hans familj – men där blir de tillfångatagna av romare, som även tjackat upp sig på resten av grottmänniskostammen.

Black och Cera lyckas rymma, och springer på Abraham just som denne ska offra Isak. Abraham säger åt våra huvudpersoner att absolut inte gå till Sodom, och när Abraham dessutom påstår att Gud sagt åt honom att börja omskära folk, så beger sig Black och Cera till just Sodom, där det visar sig att deras vänner – inklusive brudarna de är kära i – hålls fångna.

Allvarligt talat: det här var väl inte så farligt? En kollega var riktigt upprörd efter visningen och tyckte det var vär-

dens jävla skit, men jag ska inte ljuga. Jag tyckte det var hyfsat kul. Framför allt något alldeles oerhört tramsigt och barnsligt. Jack Black äter bajs i en utdragen scen! Massor med skämt om genitalier! En eunuck kastar iväg sin ena testikel! Folk får saker i huvudet! Biljakt med långsamma, oxdragna kärror som gör grottmännen åksjuka! Under ett slagsmål skriker Black "Sodomize this!"

Vidare är filmen med amerikanska mått mätt lite överraskande i sitt ifrågasättande av Gud och olika religioner, och fullkomligt obegripliga saker som omskärelse. De två grottmännen tror inte på högre makter utan tar dagen som den kommer. Vad mer? Jo, Vinnie Jones är med. *Year One* känns ungefär som vissa delar av *Det våras för världshistorien* med mer kiss och bajs tillagt. Eller en remake på *Life of Brian* gjord av några som aldrig sett *Life of Brian* – och trodde den var full med kiss och bajs. Framför allt är *Year One* för lång. Den står ofta och stampar och kommer inte vidare. Den tjarar samma saker. Men den är i alla fall roligare än den där *Snuten i varuhuset*.

Pidde Andersson

Public Enemies

Samhällets fiende nummer ett på 1930-talet, bankrånaren John Dillinger, har figurerat på film otaliga gånger, men jag tror att de flesta av oss tänker på Warren Oates i John Milius' *Dillinger* från 1973. Om du inte tänker på Warren Oates bör du genast göra det. *Dillinger* tillhör de klassiska gangsterfilmerna och var en av det stora antal nostalgiska historier om 30-talsskurkar som kom i kölvattnet efter *Bonnie & Clyde*. Oates bar halmhatt och var en hårding, Ben Johnson var FBI-agenten Melvin Purvis, Richard Dreyfuss Baby Face Nelson, Steve Kanaly Pretty Boy Floyd, och även Harry Dean Stanton, Geoffrey Lewis och John P Ryan medverkade. En bra film med bra folk. Jag hörde förresten att ultrareaktionäre John "Conan" Milius mjuknat på sistone. Han älskar fortfarande vapen, men han har slutat att skjuta djur och han vill inte bränna alla röda fanor han ser.

I Michael Manns *Public Enemies* är det förstås Johnny Depp som har huvudrollen som John Dillinger – även om Depp mest ser att kunna kallas Pretty Boy Floyd. Killen är ju lite för fager för att vara klockren gangster, men det hindrar honom inte från att vara en utmärkt skådespelare. Christian Bale är Melvin Purvis – vilket ju är ett osedvanligt fänigt namn. Manns film börjar 1933 och via en rad bankrån och drama med flickvännen, får vi följa Dillinger från en fängelserymning fram tills att han skjuts ner utanför biografen Biograph ett år senare.

...Och självklart är det här bra. Ja, det är mer än bra, det är riktigt bra – fast med vissa reservationer från min sida. Precis som i sina senaste filmer, har Mann valt att skjuta sin film digitalt, och jag är kluven till re-

sultatet. På ett sätt finns det en närhet, en äkthet i bilderna. Samtidigt har det ibland en tendens att se lite billigt ut. Vissa korta snuttar påminner om någons semesterfilmer, några scener utomhus med trädtoppar mot blå himmel ser misslyckade ut, och natt- och interiörscener känns som brittiska TV-filmer från 80-talet; BBC sköt ju oftast på video då. Mann tvingades blanda till en egen sorts krut, eftersom mynningsflammorna från skjutvapnen annars inte ser bra ut när man filmar digitalt. De knivskarpar, sterila bilderna innebär att man ser alla porer i skådespelarnas ansikten. Och jag måste även anmärka på att speltiden på två timmar och tjugo minuter är lite för långt, trots avsaknad av tråkiga scener. Och vad är det för konstig hemmagjord dialekt Christian Bale lagt sig till med?

Men i övrigt är det här en intressant och engagerande film med en utmärkt Johnny Depp. Som så ofta är fallet när skurkar står i fokus, har John Dillinger i Johnny Depps gestaltning en tendens att bli sympatisk och cool. Jag vet inte alls hur han var i verkligheten. Mannen blev en hjälte bland folket under den amerikanska depressionen och ansågs vara något av en rebellisk Ro-

bin Hood – men mest var han väl en psykopat. Jag har svårt att tänka mig att han var lika elegant, på flera sätt, som Depp.

Actionsscenerna är många och för tankarna till eldstriderna i *Heat* men i *Public Enemies* får vi även se gangsters som skjutande står på trappsteget under dörrarna på rullande bilar, vilket alltid är bra och borde finnas med i alla filmer.

Den perfektionistiske Mann har spelat in flera scener på autentiska platser, på den riktiga Biograph-biografen, på ställen där Dillinger bodde och så vidare. Alltså är *Public Enemies* en ytterst välgjord och tuff film.

Dessutom tycker jag att alla Sveriges tonåringar ska tvingas att se filmen. Då får de fanimej lära sig att det INTE är okej att gå omkring i stora byxor som hänger ner så att kalsingarna syns. Herrmodet i *Public Enemies* är nog det bästa jag någonsin sett på film – kostymerna och hattarna är otroligt snygga. Dammodet var kanske inget vidare, men töserna hade i alla fall hela kläder och inga medvetet sönderrivna klänningar.

Pidde Andersson

Efter GI, Fem-steg, Paleolitism, Tao, Buddha, och allt vad det nu heter lanserar vi det senaste i västerländsk filosofi: **Lattjo!**

Burspråket

- Vad tycker du om svamp?

- Jag är trött på kantareller

Harry Potta och hallblodsprinsen

Asså denna fimlen hannlar om Harry Potta å hans polare ijen! Nu e de stora grajer po gong i Hogwarts. Han den elake blonde killen har fått ett hemlit uppdrag som man ente vet va de e förräns i slutet. Han ska döda Dumledåre!

Men han lackar ur å den elake Snape jör de istället. Annars händer ente så mycket men de hånglas en hel del i filmen. Å Herreminje e så jävvla snygg. Ja vill bli trollkar å dejta henne!!!

Ha det!
Jack-Åke
ständig praktikant
jack_ake99@hotmail.com

IRENE GREN

SVARAR SÅ GOTT HON KAN

Du Irene. Vad tycker du egentligen om piercing och tatueringar? Jag har hört att du själv gav dig på att försöka tatuera in en sockerbeta på överarmen på en som jobbade på sockerbruket i Köpingebro, med stoppenål och Pelikanbläck?

Lars Yngve. Jag gillar det. Har själv en. På höger skinka. En buss. En Mercedes-Benz O 350 RHD Turismo, 49 platser. Jag älskar att åka långfärdsbuss. Den var dyr som fan men värd varenda krona. Gjorde den en gång 93 när jag och Ingela va i Nyhavn. Bestämde mej på Pilen efter fem ubåtar. Jag kände mej lite deppig vid den tidpunkten för Kjell hade flyttat hem till min granne Danuta och tänkte att jag skulle unna mej den, att den skulle pigga opp. Och det gjorde den, fy fan vad det brände!

Ja, det var Börje Nilsson på bruket. Vi jobbade ihop där nåna år på golvet och en kväll drack vi en jävvla massa Pisang Ambon på min inglasade balkong.

Han fick för sej att han skulle ha en sockerbeta på armen. Det var svårt, han ville ju inte sitta stilla jag fick surra fast honom med nåna skärp i en Baden Baden.

Han blev rätt nöjd men oss emellan ser den mest ut som en hundskit.

Va det nåt mer?

I. Gren

WWW.SLAPSTICK-COMICS.SE

BENJAMIN AHLMAN -09

<p>ÖSTERLEN-NÄRA! Härligt sommarviste med utvecklingspotential. 1.350.000</p> <p>(F.d svinstall strax utanför Sjöbo)</p>	<p>STRÅLANDE! Sommarparadis mitt i hjärtat av fagra Österlen 2.250.000</p> <p>(Radonvilla i Östra Tommarp)</p>	<p>DEN BLOMSTERTID NU KOMMER! Milsvid utsikt över öppna landskap. 975.000</p> <p>(Redskapsskjul i kanten av en rapsåker)</p>	<p>HISTORIENS VINGSLAG! En pärla som med varsam hand kan fås att skina igen! 495.000</p> <p>(Stenkummel norr om Gladsax. Möjligen fornlämning.)</p>
---	---	---	--

Gunnar Krantz www.seriekonst.se

Jordens undergång i Jörpslinge

Postapokalyptisk bondkomik av Johan Wanloo Del 1 av 6

Thriller. Att *Thrilla* är att gå baklänges så att det ser ut som om man går framåt (mim-trick) s.k **Moonwalk** = Ett litet steg för människan, men ett stort steg för mänskligheten. *Trilla av pinn*, *Dö*, *avilda*, gå hädan, sluta *leva*, *kola* vippen, *stupa*, gå till *de sälla jaktmarkerna*, *förintas*, *kasta in handduken* för gott, bli *jordgubbe*, gå en trappa ner, *Svinga sig i lianen* ... (Va? Vänta nu! *Svinga sig i lianen* har absolut *ingen-ting med detta att göra, och vi vet i fan hur vi kom in på det?* Vi beklagar och uppmanar alla att ta ett djupt *andetag, ta ett fast grepp om WC-ankan* ≈ "quack, quack", och därefter gå vidare med sina liv!) det gjorde Michael Jackson då han nyss färdigställt sitt senaste album, halkade på ett bananskal trillade och slog sig, därav namnet Thriller. På gitarr återfinns vi inte den legendariska backhopparen Eddie The *Eagle* [en golfterm men även ursprunget till själva termen *gubbrock* ≈ en mild nedsättande benämning på *rock-musik* som enligt bedömaren själv spelas av eller för medelålders män som tappat "gnistan" men fortsätter i sina gamla upplöjda färör. En genre som med fördel framförs av män med hälftotsinlägg, svettluft och som stänker ner sig med rakvattnets svar på vigvatten: **Old Spice**] som uppfann hoppstilen X = Hopplös, (inte Flying V, som en del vill göra gäl-lande) och som framgångsrikt lanserade pilotbågar med tjockt frostat glas, efter det att han störtat nedför hoppbacken med grace som en skadskjuten ham-mock. En annan Eddie, som det gått rejält utför med, men som hoppade in i studion hos Quincy Jones, var gitarristen Eddie Van Halen. Eddie kom med ett väldigt nytt, och för sin tid, unikt gitarrsound, en form av snabb "toe tapping"-teknik, som han inte uppfun-nit, **men** som han gjorde betydligt kändare än **Alan Holdsworth**, som sägs ha uppfunnit tekniken på 1960-talet, kunnat göra. Tanken var dock från bör-jan att solot skulle framföras på dragspel av Roland Cedermark, men då denna hade förhinder (tram-pat i handklaveret och dessutom förlagt sin peruk) gick uppdraget till Eddie. Eddie fick inte en krona för sin medverkan på låten "Beat It" om vi bortser från de två *sex-pack* [en benämning på vältränade magmuskler formerade som ett stallfönster] med öl som Quincy hade med sig till honom. Skivan blev naturligtvis en jätteflopp. ☹️

GREFVE TESTAR INNEKATT

Thank God it's Friday! Genom slumpen föll det sig som så att en vagt bekant till kassörskan på Konsums svägers mammans morbrors halvsystemsysters kusins väninnas barnbarns dagisfrökens tremänning vilken även är ett gammal X till mig under innevarande vecka åkt iväg på truckutbildning på avlägsen ort. Kvar i bostaden skulle då inne-katten Stanley tvingas husera fullständigt övergiven fem dagar. Av någon obegriplig anledning råkade det falla sig som så att jag tog mig an skötseln av denna inne-katt till och med innevarande fredag. Fem dagar med en slö inne-katt, hur besvärligt kan det vara?

Katt inklusive kattlåda, kattsand, kattmat, kattfilt, kattborste och kattkoppel avlevererades i min vestibul redan i arla morgonstund på måndagsmorgonen då vanligtvis endast kriminella, tidningsbud och hundägare äro vakna. Sällan allt föregående i en och samma person dock. Önskas ytterligare eklärning av denna fråga kanske Leif GW Persson är betydligt mer lämpad än undertecknad.

Så här på sluttampen av katts-kötandet haver jag nogsnamt noterat med whiteboardpenna på kylskåpsdörren vilka uppenbara nackdelar som finnes då hushållet drabbas av inne-katt.

1. Grusen från kattlådan återfinnes frikostigt över hela bostaden. Det ligger ett tunt lager grus över hela badrummet ut i vestibulen. Med lite mer solljus i hallen kunde man lätt missledas antaga att Beach 2009 stod i farstun.

2. Det luktar ständigt färsk kattfekalie i merparten av hushållet. Stanken från en använd kattlåda slår ut doftorganet åtminstone en timme åt gången.

3. Pälsen. Att katter klarar av att håra av sig så mycket? Tillräga på allt är den här katten vit. Följaktligen är samtliga av mina mörka kläder numera nyanserade med vit kattpäls. Efter endast halva Trollflöjten i samma soffa som katten är min svarta kostym fullständigt belamrad med vita katthår.

4. Det envisa trampandet vilket första timmen är en smula charmigt men efter tre timmar oavbrutet trampande allt mer och mer irriterande.

5. Kräkandet. Av någon outgrundlig anledning väljer denna katt att idissla maten på mina ryamattor. Fast utan att idissla. Av någon ännu mer outgrundlig anledning finner min stråvhåriga tax Serenius det som sin uppgift att städa upp efter katten. Vilket således innebär att jag har en katt som kräks och en hund som, ursäktat. Jag börjar bli en smula illamående själv då jag skriver om detta. Undrar om det finns Listerine munskölj speciellt framtaget för taxar på Apoteket? Snabbt vidare!

6. Okynnes pinkande på allehanda textila material. Serenius bädd, ryamattor, gardiner, soffor, dörrmattan och köksgolvet är områden där man skulle ha varit i behov av en extra kattlåda. Vad skall det här vara bra för? Kattlådan får ny grus morgonmiddag och kväll samt kontinuerlig rengörning däremellan.

7. Katter gillar att slipa klorna på mina gobelänger. Man blir upprörd. Upprörd säger jag. Inte ens en uppskruvad treårig illbattning upp till hjässan preppad med red bull och druvsocker skulle skapa lika mycket kaos på hela sin uppväxt som en enda illasinnad inne-katt gör på en vecka.

Misstänker att det är Belsebubs egen katt jag fått på halsen. Eller är katter generellt onda djur, det måste ju finnas en anledning till att flertalet skurkar i filmer släpar runt på just katter?

Med lyft cylinderhatt

Grefve Fågelsparre

Nils-Ude

Jau tjenade pangar pu marknaden i år igin, jau plankade ing. Di e litta jubbe men man slippor ju ad betaula. Jau hoppade i hamnahulled i Baskemylla och simmade sin längs vajjakaunten helavajjen ti Kivik, di to ente meren stivt sju tijmar. Jau vau naturledvis rejdet öppblyddad när jau gick in lann. Jau e ingen frysskylling men di va min liv å kniv kalt i vanned. Sin krev jau opp längs backen å åla mi ing i itt biratält, å där va itt sunt jämrans alló me en massa fyllesnuder som rännde omkring, så det va ingen som märkte maj. Jau vau tvungen ti å sidda å pusta en stunn ingan jau gau mi ivajj ti tältet där hon jubbar som allri gjort nåed anned än å klä pu si å klä au si. I å me ad jag tjente pangar pu å planka ing så kan jau gå å se flere foreställningar, ja ja, ente for å tijta pu hinne såm klär au si, udan mer forr ad man träffar en massa annra mäniskor me samma intresse som en annen haur. Å man får rejda på så myjed roeld om man bara e lide forvidden.

När jau vell hade sitt na klä pu si å au si ll gångor så ble jau lid tje au-ed och gavvade sömne, och när jau tijtade ve sian om mi så sadd darr en gubbe å gloede skitt pu mi.

"Ha glor du pu, sa jau, har du ente fåed Grumpning idau som di annra grisarna?"

Men di vau ente så klokt få när han reste si åpp så så jag att di va självaste starke Adolf, men jau visste ju ente att di vau hans fjälla Berta långhossa, som di kalla ná, hon som to au si å pu si i itt. Han kumm som itt askemoln och to mi i nackaskinged, lytte opp mi så jau hängde å spralla med benen i luften. Han gick ud me mi iginom dörrahulled, fram ti grushullekanten och snurra mi som itt lasso i luften å hottade mi rätt ud så jau for ner i grushollan och slo mi rejellt.

"Kummor du ing igin så ska jau viga

ihuppa di såm en pennakniv å binga fatt di på William Arnes motorcykel, så ska du ble så örd i hoed ad du allri mer siddor å gavvar symne framforr min fjälla din buse." sau han och gloede lia skitt som ingan.

Ei forr hundan, va jau slo mi pu skänkarna, allri mer Berta långhossa igin, lova jau mi sell.

Jau krev opp å borsta au mi de värsta möged och gau mi sin åsta fårr å köba nunna nyrökta ålalottor å tijta på dansande hynnor, di e alltid lia roled. Gubben hade gåed him å allt som syntes ettor en dau med ålalotter vau en nerklint stol. Di ligna ente nudd. Jau ble tåsst och gick ing i samma biratält som jau kröv ing i tidiare å sa ti han som sto bagom disken ad han skulle tvillna opp en bir ti mi.

"Urschäckta mej allsääå, jag upprättade inte vad herren önskade på sin betsällning!" sa han, han vau en stabo!

Di vau ju rent markeled, kan man nu ente beställa en vanli bir längor pu Marknaden, tajnte jau forr mi selle.

"Å ti stilla me di å ge mi en füttemad å en barhoed kåpp kafee istället", sa jau.

"Cann yu spik änglish", ellor nudd sunt, ha faen di nu ska betyda, sa han å slo me hanleden. Jau gick darr ifruu udan ad hau fåed så mied som en endaste liden bid maud i bugallåsked. Sin mytte jau en granne som bjöd mi pu ljög å vi sadd ve kanten ve grushollan och grinade å drack ljög hela natten lång. Pu mauronen när jau vagnade hade jau ont överallt, men di varrsta vau ad jau lå nyggen, forrudom att jag hade itt par högklackade ludna rosa tollor me kilklack pu fyddorna, mellon Adolf och Berta och du milde tid... Naj, nu sir jau ente mer...

nils.ude.snabela.heliumfelium.km

Kära Hjärtanes

Kära Kära Hjärtanes.

Jag är en kvinna som har ett stort problem. Jag har i hela mitt vuxna liv träffat och levt med karlar som man aldrig kunnat lita på. De har aldrig ringt eller hälsat på när de lovat, alltid prioriterat sina kompisar eller gamla ex istället för mig. Aldrig har någon berättat vilken underbar kvinna jag är och alltid är det jag som blivit dumpad efter ett tag. Men nu har jag träffat en man som ringer när han lovat, hälsar på när han lovat, säger att jag är medelpunkten i hans värld, och säger att jag är den finaste, underbaraste kvinnan i världen och att han älskar mig. Jag är förvirrad...! Vad är haken? Är han en psykopatisk mördare eller bara en vanlig knäppskalle? Ska jag dumpa honom omedelbart? Kära Kära Hjärtanes, vad ska jag ta mig till?

Totalförvirrad!

Tjära Totalförvirrad? Asså kärningen e po fyllsemester i år igen å ja har fått ta denna spalten igen. Va ja föstått så e du litta förvirrad över en snubbe som du träffat. Å du har träffat snubbar innan åsså. Åsså e han kymig tycker du. Ja de låter ente bra att du e förvirrad. Hur i hellvete ska ja kunna veta va du ska jöra me han. Han låter minst som en sykopat tycker ja. Dumpa han! Å mussan, sluta sjicka in brev ti denna tiningen! Ja sommarjubbar ju här! Va ska dom tro om mej!

Jack-Åke, praktikant!

Test-Fnisse analyserar

Historia 1

– Har du hört att Larsson dricker rödsprit? sa Olsson.
– Det förvävar mig inte, sa Hansson, redan i skolan var han klassens primus.

Analys

Äntligen en lustifikation som hålla hög kvalitativ standard. Att hafva hvarit klassens primus hvara få förunnath. Därbland finnas ederst ödmukaste skribent. Jag minnes då jag gingo på Universitet i Kunskapens högborg, Lund, i min spirande ungdom, då (Här måste vi tyvärr korta ner texten av utrymnesbrist. / Red.)

Historia 2

Lars besökte en spågumma efter en väl genomfestad natt. Han slog sig ned och utbrast:
– Jag vill inte veta ett dugg om framtiden, jag vill bara få reda på vad jag gjorde igår!

Analys

Ehuru en sierska skola kunna se bakåt i htiden skola icke hvara frågan då det kunna hvara lika lätth att se bak-åt som fram-åt. Men det torde hväl finnas enklare sätt att bringa ljus å glömda minnen? Hypnoterapi?

*Hväl bekomme
önskar eder ödmjukaste tjänare
Test-Fnisse*

Höstgök

Sommaren lämnar snart oss sin flyktighet och lynnighet bakom sig för att lämna plats åt höstens kalla kårar uppför ryggradens järnvägsräls tågandes i raka led in i hjärnans höstcenter centrala nervsystembolaget

S. Kald

Dr Hal öppnar sommarlåda

av Jonas Hallberg

HALLÅ, KÄRA LÄSARE,

Det är Dr Hal som talar (skriver).

Jag vet att många av er har suttit i sommar, kanske på verandan, kanske i husvagnen, kanske på stranden, kanske i Kivik, och ställt ett antal frågor utan att få svar.

Jag vill hjälpa er. Jag kan svara. Nu öppnar jag åter min populära sommarlåda, dit ni kan skicka frågor om stort och smått, om sant och falskt, om Lotta Engberg och Horace Engdahl.

Välkomna!

Oj, det har redan – ungefär som Kävlinge å eller Niagara – försat in brev, mails och twitter och fnitter.

Jag ska öppna dagens första brev:

Fantastiska Dr Hal!

Jag beundrar dig. Du vet allt. Du har sådan utstrålning. Vilken är din hemliga egenskap?

Britta i Borby

Hejsan, Britta.

Jag är ännu mera ödmjuk än Björn Ranelid.

Simma lugnt (och långt),

Dr Hal

Käre Dr Hal,

Jag har en rätt så klar och rak fråga till dig: Vad är meningen med livet?

Yngve i Yngsjö

Hurså?

Dr Hal

Hallå Dr Hal,

Vi har resonerat om ordspråk i sommar. Jag hävdar att de kan vara rättesnören och ledfyrrar på livets mörka farled.

Min man (min förra mans lillebror) påstår att de representerar en sorts lågprisfilosofi, som man absolut inte kan ta på allvar, ty då kan man hamna alldeles snett.

Vem har rätt?

Stina, Falsterbo

Hej Stina!

Det finns ETT ordspråk som är alldeles lysande. Det är: "Man märker inte kon förrän bålet är tomt." Det är granskogens svar på "Carpe Diem!" ("Fånga Dagen!").

I övrigt är det medelmåttigt på ordspråksfronten.

"Man ska inte ropa hej förrän man har kommit över bäcken." Nähä nä, men "Friskt vågat är hälften vunnet!". Hur ska de ha det? Ska man vara försiktig eller modig?

(Till den som nu gapar, att man kan vara både försiktig och modig på en gång, vill jag ropa: "Den som gapar över mycket, mister ofta hela stycket.")

"I mörker är alla katter grå." Hur vet de det?

"Liten tuva stjalper ofta stort lass." Jaha, men det är väl sannolikare att en STOR tuva stjalper lasset?

"Skrattar bäst, som skrattar sist." Nja, den som skrattar sist sitter nog längst bort, eller har inte samma referensram som de andra.

Jag ger dig rådet att srunta i alla ordspråk. Den råd lyder är vis!

Dr Hal

Dyra Dr Hal,

Jag tittade på "Lotta på Liseberg" i TV4 häromveckan, och då skojade de och kallade det hela för Liseberghagen eftersom Lars "Lasse" Berghagen var med.

Och då sa Lotta Engberg: "Ja du Lasse, du är väldigt väldigt lång. Och då kunde man ju tro att du har en väldigt lång... fot också. Har du stort skonummer?"

Och så skrattade 12.600 göteborgare. Varför skrattade de?

Osäker, Glimmingehus

Kära Osäker,

Det beror nog på att Lotta Engberg på ett fryntligt och tokroligt sätt antydde, att Lasse Berghagens alla kroppsdelar också skulle vara uppseendeväckande långa.

Och det är de nog inte. Och då blev det en sådan rolig krock mellan påstående och verklighet.

Publiken skrek av skratt. Berghagen skrek, men inte av skratt.

Tjena mors,

Dr Hal

Tack för idag! Hav en varm augusti!

Er egen Dr Hal.

Sverige snurrar

Jaha, då är det 141 dagar, 16 timmar, 55 minuter och 32 sekunder kvar tills vi åker till Thailand. Men vem räknar?

Den gångna veckan var för min del fylld med resor i moder Sveas vackra rike. Den började i Ystad (17.286 invånare, namnet betyder idegran) mot Malmö (258.020 inv. namnet betyder grushög), byte i Mjölby (11.927 inv. namnet betyder kvarn) mot Motala (29.798 inv. Alexander Bard kommer härifrån), fortsatte mot Örebro (98.237 inv. namnet betyder helt enkelt bro) och till slut stannade bussen i Karlskoga (27.500 inv. döpt efter Karl den IX, även kallad Kalle som kom på besök en gång). Vi spelade där på festivalen; "Putte i Parken".

Dagen därpå åkte vi via Örebro, Motala och Mjölby igen. Sedan hände det grejor; då bar det av till Alvesta (18.775 inv. Smålands stolta knutpunkt) och sedan raskt vidare med ersättningsbuss till Emmaboda (9.331 inv.) och den fina Emmabodafestivalen. Efter en god natts sömn susade vi iväg med buss till Kalmar (35.170 inv. här byter Sillen ut sitt namn till Strömming, om man åker norrut, vill säga (undrar om den känner till det, själv?). Från Kalmar flygplats flög vi ett chartrat tvåmotorigt flygplan till Östersund (43.796 inv. "Sveriges mittpunkt"). Vi spelade på festivalen "Storsjöyran".

Dagen efter gick vi upp i god tid för att åka buss till Luleå (45.467 inv. staden har faktiskt flyttat en gång, på grund av landhöjning). Luleåkalaset var denna kväll vår uppgift. I Luleå möttes jag av kommentarer som: "Häva de stöshete a sätt", detta betyder: "Det var den största jag har sett"; och syftar på min

mustasch. Det är verkligen en kulturreja för en skåning att komma, både till Ångermanland och Norrbotten. Jag träffade lika många Thailändare som Cowboy-hatt-beklädda Norrlänningar. Det känns som om det finns ett osynligt band mellan norra Thailand (Isaan och Chiang Mai) och hjortron pepprade myrar. En annan kommentar som jag hörde vid hotellfrukosten på söndagen, var:

"Fan va föll ha ble igår, å dä ä fortfarande bra!"

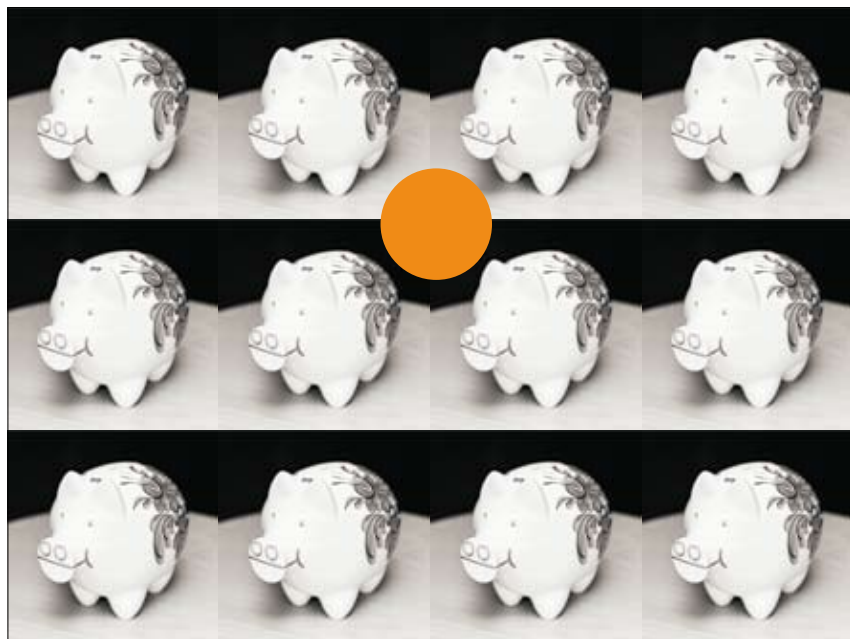
Detta betyder: "oj så berusad jag blev igår, och det sitter nog i ännu!"

söndag morgon alltså: flyg till Stockholm (1.252.020 inv. högsta punkt Tornberget 111 m.) och sedan byte mot Sturup (enligt wikipedia ligger Sturups flygplats i Svedala (9.593 inv. ett av de få ställena i Sverige där det växer Naverlönn (som också finns i ortens vapen). Dessutom heter inte "Sturups flygplats"; "Sturups flygplats", utan "Malmoe airport". Detta är lika konstigt som att Skavsta är en flygplats i Stockholm. Sedan taxi till "Ingelstans" (4 inv. och 2 kattor) (ligger mellan Glemmingebro (349 inv. gammalt stationssamhälle) och Ingelstorp (110 inv., areal 22 hektar).

Måndag morgon Käseberga (150 inv., hade år 1684; 9 roddbåtar och 18 besättningsmän)-fisk. Att jobba där innebär också en resa, för hela Sverige kommer ju dit.

Sverige är en fantastisk plats: Att få uppleva "Landet runt", "live" är underbart, Sverige är runt, Sverige snurrar runt sin egen axel och axlar sitt goda rykte väl!

Jonas "Sverige runt på 80 timmar" Jonasson

Det är klokt att spara.

Några hundra i månaden räcker längre än du tror. Men hur hittar man rätt? Hur väljer man när risker och utbud knappt går att överblicka.

Fråga oss så hjälper vi dig!

Färs & Frosta Sparbank

Kundtjänst 0415-173 00, www.fofspar.se

Den enda bank du behöver.

Return of the Mack

När jag för fyra år sedan såg Mack Johanssons gamla band Hycainth House var jag fullt och fast övertygad om att det var ett band från sydstaterna jag hade prickat in: Steve Earle, Lambchop (som Mack för övrigt varit förband åt) och Eels, var samtliga band som jag bockade av referenserna till.

Sydstaterna gick bort, de kom från Växjö!

Därefter har jag då och då hållit lite koll på bandet och glädjande kunnat konstatera att de rönt en del framgångar i Holland och dessutom turnerat flitigt i USA – men nästan ingenting i hemlandet? Och plötsligt blev det helt tyst. Inget hände. Inget hördes. Inte ens ett pip...

Vad hände, eller hände det överhuvudtaget något?

– Jag gick in i väggen. Pang. Stopp. Till slut orkade vare sig min kropp eller själ mer. Jag skötte allt det praktiska med bandet vilket betydde att jag sysslade minst med det jag ville göra. Musiken prioriterades inte, och det är ju faktiskt därför man håller på, för att man älskar att skapa musik. Det byråkratiska runt omkring bandet och hela den biten med att boka spelningar, få in pengar, synas på nätet och allt som ett band på väg upp behöver, var en oerhörd energitjuv som tog all lust och ork. Plötsligt befann jag mig i en väldigt mörk tillvaro med allt vad det innebär med utmattning, droger och en depression. Lusten var som bortblåst. Jag hade faktiskt långt gångna tankar på att söka vård för mitt beteende, men på något märkligt sätt så lyckades jag ta tag i mig själv. Jag började promenera i skogen, flera timmar varje dag, ensam. Jag bara gick och gick och lyssnade och luktade. Det har varit en lång resa, kan jag säga, med panikångest och mörka tankar. Jag började fundera på mig själv, mitt liv och på vad jag egentligen vill göra, och kom fram till att det jag ville göra var att börja spela gitarr igen, utan att känna någon press på att behöva jaga pengar för att försörja mig. Nu jobbar jag på en gård, tjänar pengar på annat än enbart musiken, och har på så sätt även funnit en inre harmoni. Tillsammans med Fredrik (producenten) känner jag mig trygg och behöver inte vara rädd för att testa lite nya idéer.

Hycainth House fick en fantastiskt

positiv recension i den ansedda engelska musiktidningen *Uncut*, vad har den betytt?

– Det gjorde ju att många i branschen fick upp ögonen för oss rejält. Jag har varit i USA och spelat en hel del och fått många vänner på andra sidan. Nu på min senaste resa bodde jag hos gitarristen David Childers i två veckor, och han har ju massor av kontakter och är gitarrist i Lucinda Williams band. Jag har även kontakt med Johnny B som bokar på Ryan Adams bolag Lost Highway. Men jag har bestämt sagt ifrån om att jag inte vill hålla på med något annat än med själva musikbiten. Det andra överlämnar jag åt andra.

Det ser onekligen väldigt bra ut!

– Absolut. Men jag vet också hur den här branschen fungerar – eller inte fungerar, är kanske bättre uttryckt – och jag tar därför inte ut någonting i förskott.

Hur många låtar har du spelat in till kommande platta?

Allt som allt blir det 16 låtar, hittills. Det kan tillkomma fler. Sist jag var i USA passade jag på att spela in en i Chicago. Jag färdades dessutom

en hel del runt med bil själv i den amerikanska södern och förstår hela grejen med landet och deras bilar. Det är fantastiskt att åka runt i en gammal amerikanare och ratta in radiostationer som pumpar ut musik, allt efter smak. Det kan man inte här hemma, inte på samma sätt.

Vad fick du för intryck av södern när du åkte runt?

Kyrkor. Det finns otroligt många kyrkor. Även loppmarknader och banjoaffärer! Jag förstår inte hur alla affärerna kan överleva, det måste säljas enormt mycket banjos i södern!

Det görs det säkert, har du sett filmen *Den sista färden*?

Självklart. Även om filmen inte är signifikativ för allas vardag så är det en helt annan verklighet "over there" än här hemma i Sverige. Mina vänner i South Carolina var upprörda över att jag färdades ensam i bil: "Det är ju jättefarligt" förklarade de med högt tonläge. Jag tänkte inte i de banorna. Men USA kan vara väldigt våldsamt och det känns obehagligt att folk faktiskt knallar omkring med pistoler nedstuckna innanför byxlinningen. Det känns helt överkligt. Någon dag senare körde vi en runda i kvarteret hos mina vänner och då pekade min kompis på en kille och berättade att han för några veckor sedan hamnat i ett krogslagsmål och blivit jagad av den killen med revolver hela vägen hem. Han avlossade flera skott in i huset. Det är ju helt galet! Men de berättade om händelsen som om det inte vore speciellt farligt eller konstigt. Senare samma dag satt jag i bilen och såg att killen som jagat min kompis hem närmade sig bilen. Då blev jag riktigt rädd. Han kom fram till bilen, böjde sig framåt och stirrade på mig, med pistolen väl synlig. Jag visste vad han var kapabel till och tog i ren nervositet upp mobil-

telefonen och satt och fibblade med den. Efter några sekunders intensivt stirrande gick han därifrån utan att det blev en incident, men jag har tänkt på det flera gånger efteråt. Tänk OM han hade dragit pistolen och skjutit mig?

Nu gör du ett soloalbum.

– Ja, och det är oerhört skönt att slippa ta hänsyn till någon annan än mig själv. Jag kan släppa ut all kreativitet och behöver inte ta hänsyn till andra

eller inta någon sorts position. På kommande skiva experimenterar vi med en del, för genren, ovanliga instrument som gamla syntar. Det har även Steve Earle gjort, med viss framgång. Men rösten och hjärtat går som en röd tråd och man kommer att känna igen sig i musiken ändå. Jag funderar på att kalla den för *New Sweden* efter titeln på en dammig bok som jag hittade instoppad i en bokhylla.

Vad händer efter skivsläppet?

– Jag kommer att ge mig iväg till Holland och USA på turné.

Men vi i Sverige då?

– Jag spelar gärna här hemma om jag blir bokad. Jag har slutat att jaga spelningar aktivt. Men vill man att jag ska komma så kommer jag så klart. Ring så spelar vi...

Och jo, jag har lyssnat på låtarna till kommande album, förvisso i råmixer, men en bra låt är alltid en bra låt, remember... *New Sweden* kommer att slå lyssnarna med häpnad.

Lars Yngve
Text och bild

A Very Special Night at the Countryside of Österlen!

**14 Augusti 2009
19.00 - 23.00
Kulla Dansbana
Rörum - Österlen**

Biljetter & Info: www.kulturproduktionen.nu / 0762-798899

Arr: Kulturproduktionen / Artist's Residence Texasros

LOUISIANA
FRAMTIDENS
ARKITEKTUR
ÄR
GRÖN!
29.05-04.10 09

KVÄLLSÖPPET
TIS-FRE TILL KL. 22
SE LOUISIANA.DK

Sponsor för Louisianas arkitekturutställningar
DONG Energy Sponsor för Louisiana Museum of Modern Art 2009
Editt Tower - T.R. Hamzah & Yeang Sdn. Bhd. [Llewelyn Davies Yeang, U.K.]

**Taxi Ystad
72 000**

Österleden 6
271 42 Ystad
Växel: +46 411-72 000
www.taxiystad.se

Varje tanke föder dess motsats

Sitter någonstans på Öland i solskenet. Insmord i krämer och oljor. Tänker att jag ska mota bort varenda allvarlig tanke som sticker upp sitt fula tryne. Studerar mina medmänniskor bakom ogenomträngliga glas. Slickar med jämna mellanrum på en färgsprakande isglass. Befinner mig på betryggande avstånd från vintern, och en tröstlös tillvaro i en skokartongliknande etta, i en både ständigt och plötsligt tjutande och larmande stad. Här, precis som där, är jag ensam tillsammans med de människor som jag hoppas och tror är mina vänner. Jag blundar, fast ingen ser det. Låtsas att jag är så lycklig, som bara en människa kan bli. Livet behöver ju inte vara så förtvivilat komplicerat, tänker jag.

Det är då jag för syn på honom, han som liknar mig, som säkert kunde va' jag...

På ett mörkt och ensligt ställe dit skvallret inte når

En ensam man vid ett bord beställer in ett glas
Det är varken det första eller sista
En oinbjuden gäst på ett evighetskalas
En sträng, så spänd att den måste brista
Någonstans i fjärran en kyrkklocka som slår
På ett mörkt och ensligt ställe
dit skvallret inte når

Jag ser allting framför mig
som det vore här och nu

Hur han sitter där och fingrar på sin ring
Hon blir till ett helgon, en ung och vacker fru
I hans minne, men han minns just ingenting
Inget mer att göra än att slicka sina sår
På ett mörkt och ensligt ställe
dit skvallret inte når

I en illasittande, sliten rock
med flaskan tryckt emot sin famn
Runtom ylar vargarna, en och en i flock
Jag kan höra hur han mumlar hennes namn
Sakta ner i kaffekoppen trillar det en tår
På ett mörkt och ensligt ställe
dit skvallret inte når

Han kan hålla sig för skratt,
alla rynkor hjälper till
Att mejsla ut ett ansikte i nedan
Och värst av allt ändå att inte veta vad man vill
Att inte bry sig om vad som kommer sedan
Bara blekna som en skugga,
och inte lämna några spår
På ett mörkt och ensligt ställe
dit skvallret inte når

Kunde han gjort nåt annat, gått ett annat håll
Kunde kärleken ha ändrat någonting
Skulle han ha kämpat mer, spelat det nån roll
Hastigt tar han av sig hennes ring
Han ser sig om i rummet, ingen reser sig och går
På ett mörkt och ensligt ställe
dit skvallret inte når

Gunnar Danielsson

KONST och astronauter

"Fly me to the moon – let me play up there with those stars"...

Frank Sinatras sammetslena sång i denna evergreen minner om att människan i alla tider fantiserat om rymden. Att vandra på jorden och se upp i himlen och tänka på månen som en plats, ett mål för en resa är hisnande. Upptäcksresorna är i stort sett slutförda till kontinenternas alla hörn, det finns inget mer på vår planet att utforska, – då återstår rymden! Men dessa gigantiska avstånd, det tar ljusår att färdas ut dit. Vår lilla måne är då inom lagom räckhåll. Vi upplever något av rymdfeber nu när TV och andra medier firar fyrtioårsjubileum av den första promenaden på månen i juli 1969, då astronauten Neil Armstrong och hans tre kolleger tog de historiska stegen tack vare högteknologisk supersatsning.

På månen finns ingen vind. Varje spår i sanden som astronauterna gjorde finns kvar. Det är 150 minusgrader. Mörkt. Tyst. Jorden syns, dubbelt så stor som vi ser månen härifrån. Ingen plats att lockas av tycker jag. Ändå utgör rymddrömmarna en sådan lockelse. Människan vill alltid flytta sina gränser lite till. Utforska ännu en planet. Utveckla tekniken ännu mer. Det bara är så.

Här i Simrishamn finns ett monument från rymdepoken att le å, skulpturen "Raketen" i betong och mosaik. Men – vad ska vi där och göra? Är det inte bara en gigantisk flykt från att ordna upp alla jordens olösta frågor?

Liksom många andra har jag en relation till

månen. Följer dess växande på himlavalvet natt efter natt från halv till hel och njuter när den är maximalt rund och full. Sen krymper den och försvinner, och vi lider i ensamhetens mörker en vecka innan det är dags för återseendets glädje över det smala kommatecknet i skyn. Kvinnans menscykel följer månens rytm, det gör henne också på ett mystiskt sätt hopkopplad med ett större sammanhang.

Jag tycker om att tänka på tidernas början, hur jorden kom till genom våldsamma gasmoln och alla vulkanutbrotten och flodvägorna, som sen blev bergarter och kontinenter och de första levande varelserna, som föddes i haven och vår urmoder människan som dök upp i Afrika och sen vandrade norrut efter en istid och slog sig ner i Skåne. Perspektivet blir liksom mera rättvisande, särskilt som vi ser på kapitalismen, som om den alltid funnits. Och de globala kriser vi har idag, det måste gå att hitta bättre system för jorden och varelserna där inklusive ålar och askar, system som låter alla leva.

Rymdfärder ska nog ses som en metafor för drömmar, för vårt behov av inre världar. Yttre

rymden – och inre rymden. Vi söker och drivs av längtan efter okända platser, som rymmer det vilda, kärlekens mysterium, dödens och förgänglighetens beska smaker på livets meny. Där finns konsten som spelrum för fantasi och sökande. Det är rymden inom oss som vi ska utforska, inte rymden därute.

På 60-talet med det kalla kriget kapprustning ägde den stora rymdkapplöpningen mellan supermakterna USA och Sovjet rum. Det var som science fiction, en tävling mellan två skrytsamma patriarkala system, kapitalismen och socialismen. Jag gick på Konstfack, där vi livligt diskuterade konstens och formgivningens roll.

Något var på gång, den gamla tidens sanningar höll på att krackelera.

Nya spännande idéer knackade på, och på ett seminarium väcktes mitt intresse för en amerikansk arkitekt som också var författare, designer och visionär, Buckminster Fuller (1895–1983). Han förespråkade en designrevolution: "MORE WITH LESS". "Har mänskligheten någon chans att överleva lyckligt och långsiktigt på planeten Jorden?" var den fråga han sysslade med under hela sitt liv. Hans idéer om boende och ekonomi, ekologi och filosofi var mycket radikala då, men tiden har kommit ifatt och det är hans optimistiska tänkande världen behöver idag – i kombination med politisk vilja förstås. Vetenskap och teknik bör användas till att lösa mänsklighetens ödesfrågor istället för månfärder. Och det är möjligt!

När folk sade: – Undrar hur det skulle kännas att vara på ett rymdskepp, svarade han – Det är ni ju redan, vi är alla astronauter på det vackra lilla rymdskeppet Jorden!

WE ARE ALL ASTRONAUTS ON A SPACE-SHIP CALLED EARTH!

Gittan Jönsson

Text och illustration

SOMMAR FISKEN

Lokalt fångad fisk. Färsk eller rökt i eget rökeri.

Våra egna berömda sillinläggningar. Även skaldjur och annan fisk av högsta kvalitet.

Från 1 juli till 10 augusti

har vi öppet dagligen

mellan 10 - 19.

Välkomna

kiviks hamnplan
www.kiviksalochlax.se 0414-70 700

Klang på rödbetan

Ett forskarlag i Smedstorp har upptäckt roten till att stormarna blir värre och fler.

Det har inte så mycket med miljöpåverkan som man först trott, vilket underlättar regeringens miljöarbete i EU. Däremot har man upptäckt att vindkraftverken inte längre gör någon nytta. Vinden har kommit upp i sådana hastigheter att de nu går av sig självt. Det räcker dock inte att lägga ner möllorna, utan biologerna måste också finna ett sätt att hålla träden lugna. Alltför många skogsmaskiner får träden att agera upprört och skapa nya vindar. Förr var det lättare att smyga sig på träden och överraska dem. Det kan inte vara lätt att stå upp dag och natt året runt, utan att bli trött.

Kåge Klang

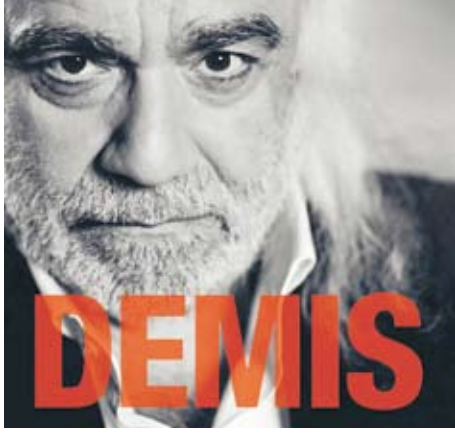
VI HAR GRUS FÖR ALLA BEHOV!

KOM TILL OSS SÅ LÖSER VI ERA PROBLEM, VI HAR ETT BRETT KONTAKTNÄT AV ENTREPRENÖRER SOM UTFÖR ALLA TYPER AV ARBETE.

SOFIELUST NATURGRUS & STEN LIVSTIDS GARANTI

WWW.SOFIELUST-SE 0414-287 80 ÖPPET MÅN - FRE 6.30 - 15 30

Forever and Ever

Sjuttioalets softpopkung Demis Roussos gör comeback i rockfacket.

Demis är titeln på nya verket som är ett samarbete med hypade brittiska indiepoparna i *Little Barrie*.

Smäktande kärleksfulla tongångar framförda med obegränsad passion och djup falsettröst gjorde Demis Roussos till superstjärna under sjuttioalet. Låtar som "Forever And Ever", "Goodbye My Love, Goodbye" och "Lovely Lady Of Arcadia" blev musikaliska stapelvaror i större delen av världen och sångaren själv blev känd som en av smörpopens absolut största.

Vad många inte vet är att Demis hade en framgångsrik rockkarriär redan i slutet på sextioalet, och det är den tråden som plockas upp nu fyrtio år senare.

På nya albumet *Demis* samarbetar han med ett gäng unga briter som hjälpt honom hitta sitt förflutna genom att se framåt.

– Ja, jag kände mig inspirerad att göra det nu, kommenterar han.

– Sedan kan jag inte precis ångra det jag gjort tidigare eftersom det är något som gjort miljoner människor lyckliga. Men med nya erfarenheter följer en önskan att visa att man har andra talanger som folk inte sett tidigare.

Demis berättar att hans initiala musikaliska rötter huvudsakligen bestod av blues, soul och klassisk rock. Som tonåring var han medlem i ett par konstellationer som i ärlighetens namn hade tämligen begränsade framgångar i dåvarande hemlandet Grekland. Det var först när sångaren träffade Vangelis och blev frontman i progrockiga Aphrodite's Child som framgångarna kom. Karriären gick som tåget, och de blott tre skivor bandet gjorde sålde i hela tjugo miljoner exemplar.

– Fast nya plattan fokuserar på det jag gjorde innan dess. Det var kidsen i bandet Little Bar-

rie som fick mig att bli exalterad igen. De gillar samma musik som jag och det passade mig bra eftersom jag ville jobba med unga människor. Men det var bra att de inte är kända för jag gjorde inte det här för att promota mig själv, utan för att det var bra för musiken.

Men det är ändå rätt givet att många kommer att höja på ögonbrynen när de hör om det här samarbetet?

– Ja, jag vet att det här kommer både överraskande och oväntat. Om man utgår från de softa poplåtar jag gjorde succé med från början är steget långt. Men jag har promenerat på många olika vägar i livet, och ofta har jag spelat in sånger bara för att kunna uppträda live med dem. Det är därför Demis blev som ett panoramafönster av allt jag hållit på med genom åren.

Demis pratar mer än gärna om både det förflutna och samtiden, men det märks att han inte är så intresserad att yppa överdrivet mycket om det mycket framgångsrika sjuttioalet då han var som störst både rent fysiskt och strikt kommersiellt.

– Efter jag hade träffat Vangelis och vi gjort hela grejen med Aphrodite's Child gick jag in i min middle of the road-period. Jag gjorde succé och njöt av det. Jag minns fortfarande 1975 då jag och ABBA tog alla de stora priserna på Brit Awards. Det var lustigt att en grek och fyra svenskar vann allting. Men det är över trettio år sedan.

Hur menar du?

– Du frågar inte en regissör om vad han gjorde i början av karriären. Det representerar en annan tid. Det är gammal musik som inte har något att göra med vad jag gör nu. Det som motiverar mig nu är kärlek och musik. Det fanns en tid då jag slutade spela in, men det berodde på att jag inte hade något att säga. Sedan träffade jag nya musiker och helt plötsligt blev jag väldigt upptagen igen.

Vad är ditt mål nu?

– Att fortsätta på bästa möjliga sätt. Jag föredrar att floppa med kvalitet än att ha succé med något dåligt. Det måste jag nog säga.

Ser du det här som början på ett nytt kapitel för dig?

– Det är snarare nästa nya kapitel. Men jag vill inte formulera det på ett sådant sätt att folk tolkar det som om jag tycker att mina gamla grejor är dåliga. Det här är en fortsättning på allt annat jag gjort, jag tar det ett steg längre.

Peter Eliasson

Dyrt att rocka hårt!

I sommar har jag haft förmånen att se två av världens största band alla kategorier. Självklart är det AC/DC och Metallica jag menar - till vilka andra band drar 57.000 personer till Ullevi och Göteborg eller 35.000 till en småländsk folkpark mitt i industrisemestern?

Att hårdrock är folkligt och den bästa musiken det är vi alla överrens om och vi kan nog vara ense om att dessa båda band är något av det mest se och hörvärda man kan ställa på en scen. De banden vi ser idag har dock båda förlorat två drivande krafter i dels AC/DC:s sångare Bon Scott (1946–1980) och sedan omkom Metallicas basist Cliff Burton (1962–1986) i en trafikolycka utanför Ljungby. Frågan är då om dessa båda band varit "störst i världen" om de förblivit intakta och inte berövande sina tongivande medlemmar. Jag tror faktiskt inte det. AC/DC modell 2009 är en välsmord penningamaskin som bjuder på en så gott som rumsren föreställning, visserligen är de oslagbara i den svåra konsten att spela hård och bluesbaserad rock n roll, men likväl så är det ett annat band med den bussige Brian Johnson bakom sångmikrofonen än med den varggrinsleende Bon Scott. Där Brian ser ut som en av killarna i gänget på puben men sin tuffa Viktor-keps ned-

dragen över öronen så andades Bon djurisk sexualitet och allmän farlighet. Att sedan Bon alltid hade ett glas i handen och ständigt och jämt på något lustigt vis alltid hamnade i bråk är inte heller något som i det långa loppet gynnar ett band. Däremot är plattorna han sjöng på ryggraden i AC/DC repertoar och anledningen till att de kan åka runt och fylla fotbollsarena efter fotbollsarena. Jag tror faktiskt inte heller Metallica hade varit "Världens största band" med Cliff Burton bakom basen. De hade nog varit ett mycket intressant band och i och med Cliffs kärlek till klassisk musik, jazz och blues hade de nog skrämt bort den genomsnittlige lyssnaren genom en musik som säkert sprängde gränser och blickade framåt. Däremot hade de nog inte sålt de där extra plattorna som gör att man kan sälja ut Ullevi eller Bellevueparken. För detta krävs det nämligen att man rundar av de vassaste kanterna och förpassar de konstigaste idéerna någonstans längst in ett mörkt studiohörn. Jag säger inte att något av banden är dåligt eller har sålt sig utan att de hade med en annan sättning haft helt andra förutsättningar. Let there be rock!

Jerry Prütz

M. E. Tall ankrar Backafestivalen:

Whitesnake? Nej: Whåtsnake!

Mycke festivaler ärä. Hultsfred, Roskilde, Sweden Rock å Ullevi. Rena himmelriket för en upptrissad rocker. Säger bara Metallica, AC/DC å Kiss, artister som står som spön i backen var å varannan sommar på våra breddgrader. Bangat huvet blött till dom allihop, sins låäng tajm. Så, well.

Alltså, har man vart mä nära decennier å rullat runt tatueringarna i blöta myllan börjar man söka efter lite nytt. Nya grepp både på the music å själva turnerandet. Lite nytt lamm på grillen så att säga.

Sagt å gjort. Inför året färdigställdes en festivalkryssare värd namnet. Husvagn? Never! Nädå, ingen sketen husbil heller. En riktig kryssare. En pansarbåt. Mä kanon å det hele. En farkost värdig en hårding mä Whitesnake på ryggen.

Visserligen fick man ju fimpa destinationer som låg alltför långt från farbart vatten, men vafan då rå. Nya vyer skulle besiktigas sommaren 2009. Stilhållning va bara förnamnet.

Projektet drog igång med uppkopplad burk, geografibok å Sjöfartsverkets hamngajd. Hmm... festivaler.. water, water. Gick faktiskt kanon. Roskilde har ju egen fjord, Sweden Rock kan man angöra vid scenkant.

Å minsann hitta man inte en sprillans ny förmåga: Baskemölla, Österlen, strandkanten, strax norr om hamnen. Hundra rätt. Makterna stod oss bi, himmelen nära. *Baske Classic* åkte in i festivalturnén mä ett brak. Yyyyyll, ka dung

ka dung ka dung!!

Kursen inlagd, kursen utlagd å iväg. Inga problems mä kajplats, ner i kölsvinet och upp mä en platta bärs. Lätt å hitta scenen. Lågrpris entré. Ja menar, va å 150 spänn när man å van å pröjsa uppåt ett par lusentappar. Första parkett, perfekt utsikt, bra läge. Livet värt att leva. Bakåtlutning. Pys upp du lilla burk!

Men säg den glädje som varar beständigt. In på scenen gnider en violin. Kvittrar en piccola-fljöt och knarrar en fagott. För att inte tala om altsax, oboe, klarinett och valthorn. Valthorn!! Ja menar vallhorn å sax hör väl på sin höjd färvaktare till.

Sen börja'rom å gnida, kvittra och kvintilera. Tuut i luren och knaaarr i fagotten och aria från en som hette Läderlappen. Som dom höll på! Dimman lättade aldrig, jag satte bärnen i halsen å sen börja det regna. Äntligen lite igenkänning. Myggen landade, leran tilltog, folk fällde upp paraplyer, kröp in i ponchos å andra små tält och börja hängla.

Själv skicka jag in extra öronpråppar, knäppte upp nära bärs till och kände sen vätan tillta över Whitesnake. När jag sent omsider orkade hämta mig från chocken, vacklade jag ner mot kryssarn, trassla mig ur fillingarna å hängde upp dom på kanonröret.

Till nästa år får man läsa på bättre. Akta're för Baske Classic! Dom hotar mä å fortsätta.

M. E. Tall

Just nu pågår vår stora

SOMMAR-REA

ECKERLUNDS
— i Tomelilla —

Välkommen till Modehuset på Österlen
Malmövägen 1 • Tel. 0417-103 21

ÖPPET: VARDAGAR 9-18 • LÖRDAG 9-13

TONY AWARD VINNARE "BÄSTA PJÄS 2009"

MASSAKER- GUDEN

EN KOMEDI
AV YASMINA REZA

PREMIÄR
PÅ INTIMAN
11/9

HÄXJAKTEN

AV ARTHUR MILLER

PREMIÄR
PÅ HIPP
26/9

BILJETTPRISER 60-210 KR UNGDOMSPRIS T.O.M. 26 ÅR 100 KR
040-20 86 10 ELLER MALMOSTADSTEATER.SE

MALMÖ
STADSTEATER

”Dessa porrfilmer bidrog i hög grad till att upplösa de förkrympta och livsfientliga borgerliga sexualmoraliska begreppen.”

Ett kommunistockuperat Sverige

I denna dystopiska framtidsvision från 1976 kommer en amerikansk journalist, Frank Borden, på besök till det kommunistiska Sverige. Landet är sedan 1988 ockuperat av det ostasiatiska landet Njamen (läs: Vietnam), invånarantalet är uppe i 90 miljoner, men av dessa är endast 10 % infödda svenskar; resten är invandrade njamener. I folkrepubliken Sverige är medborgarna fullständigt kollektiviserade. De sover i statliga Soverier, sörplar flytande föda i Äterier, och idkar gruppsex med främlingar i härför avsedda samlagsrum.

Borden gör studiebesök på skolor, arbetsplatser och bostadsområden, och försöker fundera ut hur det kunde gå så snett med detta en gång så blomstrande land. Han inser snabbt att förfallet började med den socialdemokratiska regeringen. Det var deras välfärdspolitik och jämlikhetssträvanden som i förlängningen ledde till den totalitära staten. Namnet ”Palme” förekommer femton gånger i denna 120-sidiga roman, och nästan varje beskrivning av de kommunistiska nymodigheterna inleds med frasen ”redan på 70-talet”. Så här förklarar den njameniska guiden hur svenskarna kunnat vänja sig vid Äterierna:

– Du måste komma ihåg, Borden, att svenskarna var vana vid kollektiva äterier sedan 1950-talet. Under 1960- och 70-talen började dessa kollektiva utspisningsställen utnyttjas i ökad omfattning. Först av pensionärer, sedan av det ständigt ökade antalet socialfall som i stället för matpengar fick biljetter till skoläterier.

Stegat från skolbespisning till Äterier där man suger välling i långa sugrör var sedan inte särskilt långt, förklarar guiden för sin gäst. Likadant var det med den röda enhetsklädseln, som medborgarna tvingas iföra sig. Alltihopa började ”redan på 70-talet”:

– Nå, hur fick man folk att acceptera enhetsklädseln? Det ligger ju djupt rotat i den mänskliga naturen att klä sig en smula smakfullt och individuellt.

– Borgerliga fördomar, inget annat, Borden! Du märkte väl redan på 1970-talet att den då frigjorda ungdomen genomgående hade jeans och att både pojkar och flickor klädde sig ungefär likadant.

Precis som på 70-talet är alla svenska män skäggiga och långhåriga – njamenerna har till och med förbjudit rakhyvlar.

Under sina studiebesök i det kommunistiska Ny-Sverige upptäcker Borden att familjen avskaffats helt. Föräldrarna fräntas sina barn redan på BB, och de nyfödda förs genast till Spädbarnsverket där de omhändertas enligt löpande band-principen:

De två barnarbetarna... hade just börjat plocka upp barnen på något som liknade ett transportband. Detta rörde sig sakta in i en mörk tunnel. Anläggningen förde närmast tanken till en diskmaskin i en större restaurang.

– Här spolmas de rena, förklarade kamrat Lena. Ljunt vatten sprutas tillsammans med ett mildt tvättmedel från väggar och tak in i den här tunneln.

Nu tyckte sig Frank se en automatisk biltvätt. Här vändes ungarna automatiskt på rygg så att de blev rena på bägge sidor.

Vid fem månaders ålder får barnen sin första politiska skolning: efter varje måltid får de titta på den röda fanan så att de lär sig att associera den med välbehagskänslor, allt efter Pavlovs teori om betingade reflexer.

Den borgerliga kärleken är också avskaffad,

får Borden veta. Barn alstras genom statligt påbjuden gruppsex:

– Här har vi Vilgotrummet, sade Alva och öppnade en dörr. Det är husets samlagsrum där alla är lika och alla lika villiga. Vi har avskaffat allt privat parande och övergått till kollektiva samlag.

– Men om en man och en kvinna tycker om varann, kan de då inte få hålla sig till varann? frågade Frank.

– Än så länge kan de det, men de får inte vara ensamma. Om ett par år blir det lag på obligatoriska kollektiva samlag. Detta är en viktig innebörd av våra jämlikhetssträvanden...

– Varför kallas den här avdelningen Vilgot? undrade Frank.

– Vilgot...? Jo, jag tror att det var en socialistisk filmregissör som före befrielsen gjorde sig en förmögenhet på att filma samlag i offentlig miljö, särskilt gruppsamlag, varefter hela mängder av porrfilmer började produceras i USA och Europa, inte minst i Sverige. Dessa porrfilmer bidrog i hög grad till att upplösa de förkrympta och livsfientliga borgerliga sexualmoraliska begreppen. Vilgot var en pionjär och vi har velat hedra honom genom att använda hans namn på alla kollektiva samlagsrum.

Denna utveckling mot total moralupplösning började förstås redan i slutet på 70-talet, förklarar guiden. Då införde den socialdemokratiska skolan åtta timmars sexualundervisning i veckan i årskurs 5, 6 och 7 plus fem timmars laboratorieövningar två nätter i veckan:

En del föräldrar satte sig på tvären, men de utdömdes som reaktionära, och reformen infördes i alla skolor. De nattliga sexuella laboratorieövningarna ägde rum på bordeller som efter hemställan från ungsossarna inom SSU övergick till statlig regi och sorterades under dåvarande utbildningsdepartementet.

Ny-Sveriges viktigaste exportvara är vapen som säljs till socialistiska befrielseörelser på villkor att de kommer till användning ett år efter leveransen. Men det finns också några nya exportprodukter:

– Revolutionsfärg. Rödfärgen från Falun exporteras huvudsakligen till Njamen, Kina och Albanien och till Kuba och Angola. Vidare säljer vi målarpenslar över hela världen. Tack vare långt hår och långt skägg kan både levande och döda bidra till exportindustrin.

Frank Borden besöker också Moderna Museet, där han får se illusoriskt framställda pappersdockor som dinglar från galgar. Dockorna föreställer kända politiska ledare från den kapitalistiska världen. Det är en vandringsutställning som heter Den smutsiga kapitalismens nedgång och fall. Inne på museet går skolklasser omkring och betraktar den statligt sanktionerade konst som kallas ”politisk pornografi”. Den har sitt ursprung i det svenska kulturlivet ”på 70-talet”:

I bl.a. tidskriften PUSS florerade den politiska pornografin med statsunderstöd. Moderna museets äldsta förvärv av politisk pornografi härrör från den tiden. Med statsstipendier och en uppsjö av allmänna kultur-

bidrag florerade konstarten under 1970- och 80-talen och betraktades som den sanna socialistiska folkkonsten. Ledande svenska politiker ansåg att den politiska porren på ett slående och engagerat sätt gav uttryck åt vad som rörde sig i den svenska folksjälen. Socialisterna och vänsterliberala frigörelseapostlar ansåg att denna konstart verksamt bidrog till att förverkliga jämlikhet, nämligen att dra ned allt upphöjt till det primitivt lågas och tarvligas nivå.

Frank kände uppriktigt vedervilja av att se människor som hatobjekt i de mest förnedrande situationer på toaletter, badrum, sängkammare och bordeller. Han kände vämjelse och upprördhet över att se hur skolklasser, eskorterade av sina lärare, utsattes för dessa perversa vidrigheter som gick under benämningen konst.

En av Frank Bordens vänner arbetar på Centrala Äteriverket där den oaptitliga vällingen blandas ihop innan den skickas ut till landets alla Äterier. Blandningen spetsas också med olika droger som ska göra befolkningen lugn och foglig. En av dem är ”partidrogen” som skapar en känsla av samhörighet med partiet och beundran för dess ledare. En annan drog stimulerar arbetarna till extra ansträngningar så att de kan fylla månadens produktionskvot. Bruket att blanda droger i maten härstammar från socialdemokraternas tid vid makten, får vi veta. ”Redan på 70-talet” infördes de obligatoriska flutillsats i dricksvattnet, och ”därmed skapades

den enhet för riksomfattande drogning av hela folket, vilket ingen kunde förutse på 70-talet.”

Sverige 1999 – ockuperat land är en ganska händelselös roman där huvudpersonen lotsas genom det kommunistiska Ny-Sverige av en guide som förklarar för honom hur allting är organiserat. Vi följer honom på det ena studiebesöket efter det andra och lyssnar på långa utläggningar om hur allting började ”redan på 70-talet”. Därför kommer det som en fullständig överraskning när några frihetslångtande svenskar i slutet av boken planerar en flykt till USA. Plötsligt sker allt i en rasande fart och flyktingarna tar hjälp av en James Bond-bil som innehåller allt från rökaggregat för att lägga dimridåer, en lucka i golvet med vägmarmor, bedövningsampuller och raketgevär som kan stoppa en stridsvagn. Det är väl detta avsnitt som får bokens baksidestext att tala om en ”fartfylld och underhållande roman”.

Annars är det ju bara att konstatera hur rätt Didrik Dacke fick om Sverige år 1999. Om vi bara hade lyssnat på honom i tid, då hade vi kanske sluppit äterierna och soverierna. Men Vilgotrummen kan gärna få vara kvar.

Martin Kristenson

Boken är utgiven av Föreningen Sverige-Kuriren 1976. Namngiven författare är Didrik Dacke och titel: *Sverige 1999 – ockuperat land*.

Illustration: Patrik Evereus

MARK OCH HANS VÄRLD
 En trevlig kväll med Mark Levengood
 NÖJESTEATERN MALMÖ ONSDAG 11 NOVEMBER 19.00

JULIUS PRODUCTION, VICKY VON DER LANCKEN OCH TRE VÄNNER PRESENTERAR
 ALLAN SVENSSON SUZANNE REUTER

Svensson Svensson

MALMÖ
 PÅ SEMESTER
 2009

JULIUS PRODUCTION & CS EVENT PRESENTERAR
 MICHAEL FLATLEY'S
LORD OF THE DANCE

LUND FÄRS & FROSTA SPARBANK ARENA
 Onsdag 20 jan kl 19.30

TILLBAKA TILL SVERIGE!
 Nu släpper vi 2010 års biljetter!

SUCCÉN
 Nu släpper vi 2010 års biljetter!

Köp biljetter nu!

NYPREMIÄR 25 SEPTEMBER!

ALLAN SVENSSON SUZANNE REUTER HÅKAN BRINCK
 BEATRICE JÄRÅS CLAES LJUNGMARK ANNA RYDELL
NÖJESTEATERN

BOOH! Musikalen BOOH!

Premiär Torsdag 3/9 kl 19.00
 Fredag 4/9 19.00
 Lördag 5/9 kl 15.00 & 19.00
 Söndag 6/9 14.00 & 18.00
 www.booh.se Akademiska Föreningen

Julius Production presenterar

PIPPI LÅNGSTRUMP

ASTRID AV LINDGREN

PIPPI KOMMER TILL STAN!
 Julens stora familjeföreställning
 Premiär Lördag 19 december!
 Föreställningar i Malmö tom 6 januari!
 Stor uppsättning - över 30 medverkande på scen
NÖJESTEATERN
 SKRATTETS OCH GLÄDJENS TEATER 4 MALMÖ

Succé!

Julius Production presenterar
 En exklusiv konsert i Sverige!

Recital
 Piano: Julian Reynolds

KIRI TE KANAWA

SÖNDAG 1 NOVEMBER KL 18.00 MALMÖ KONSERTHUS

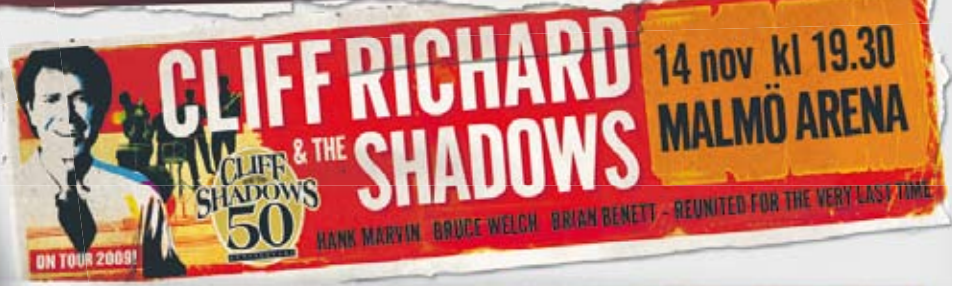
Missa Inte!

CLIFF RICHARD & THE SHADOWS

14 nov kl 19.30 MALMÖ ARENA

ON TOUR 2009!
 CLIFF SHADOWS 50
 HANK MARVIN BRUCE WELCH BRIAN BENNETT - REUNITED FOR THE VERY LAST TIME

20:e året - Original!

Julkonserten 2009
 Our Christmas

Malmö Konserthus Onsdag 16 december Sanna Shirley Sonja

Julius Production i samarbete med AB Vvel och Image presenterar

Nyårskonserten -2010-

Frånford av 35 musiker och sångsolister i världsklass från
SCHÖNBRUNN SLOTSFILHARMONIKER
 Gästdirigert Mika Eichenholtz samt solister

7:e succéåret i Sverige med utsälda konserter

Repertoar ur den världsberömda TV-konserten från Wien
 Malmö Konserthus - Lördag 16 januari

Julius Production & CS Event presenterar

ABBA THE SHOW

THE ULTIMATE TRIBUTE SHOW TO ABBA
 MALMÖ ARENA SÖNDAG 10 JANUARI KL 18.00

Publik-rusning!

JULIUS BILJETTSERVICE

Julius Biljettservice:
 0775-700 400

www.juliusbiljettservice.se

samt Julius Biljettservice
 officiella ombud